
**Helyi
Esélyegyenlőségi
Program**

Bükkzsérc Község Önkormányzata

2023-2028.

Tartalom

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP).....	3
Bevezetés	3
A település bemutatása	4
Értékeink, küldetésünk.....	12
Célok	13
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE).....	16
1. Jogszabályi háttér bemutatása.....	16
2. Stratégiai környezet bemutatása	17
3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége.....	20
4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység.....	46
5. A nők helyzete, esélyegyenlősége	66
6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége.....	74
7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége.....	84
8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása.....	93
9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága	95
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)	96
1. A HEP IT részletei	96
A helyzetelemzés megállapításainak összegzése.....	96
A beavatkozások megvalósítói	97
Jövőképünk.....	99
2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT).....	109
3. Megvalósítás	110
3.1 A megvalósítás előkészítése.....	110
3.2 A megvalósítás folyamata	111
3.3 Monitoring és visszacsatolás	114
3.4 Nyilvánosság	115
3.6 Érvényesülés, módosítás.....	117
4. Elfogadás módja és dátuma	118

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)

Bevezetés

Összhangban az Egyenlő Bánásmódról és az Esélyegyenlőség Előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény, a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló 2021.06.30-án módosított 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet alapján megjelent Belügyminisztérium „Módszertani útmutató a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szempontjaihoz és a program felülvizsgálatához” c. dokumentum szerint átdolgozva, Bükkzsérc Község Önkormányzata Esélyegyenlőségi Programban rögzíti az esélyegyenlőség érdekében szükséges feladatokat.

Az önkormányzat vállalja, hogy az elkészült és elfogadott Esélyegyenlőségi Programmal összehangolja a település más dokumentumait¹, valamint az önkormányzat fenntartásában lévő intézmények működtetését. Vállalja továbbá, hogy az Esélyegyenlőségi Program elkészítése során bevonja partneri kapcsolatrendszerét, különös tekintettel a köznevelés állami és nem állami intézményfenntartóira.

Jelen helyzetelemzés az Esélyegyenlőségi Program megalapozását szolgálja.

---

¹Gazdasági program, Szolgáltatástervezési koncepció, Településfejlesztési stratégia, Településrendezési terv, Településszerkezeti terv, Településfejlesztési koncepció

A település bemutatása

A község Mezőkövesdtől 17 km-re északra, a Bükki Nemzeti Park déli határa mentén a Cseresznyés patak partjait övezve és részben a környező domboldalakra is "felkapaszkodva" mintegy 2 km hosszú völgyben helyezkedik el. Tipikus bükk aljai falu. Gyönyörű panorámával, hagyományos faluképpel, szép házakkal, borospincékkel, pincesorokkal és kristálytisza levegővel rendelkező település. "Zsáktelepülés"-nek is nevezik, mivel az ide vezető közút a község északi részénél véget ér, de egy elég jó állapotú, bár keskeny erdőgazdasági úton északi, majd nyugati irányba haladva az un. Oldalvölgyön keresztül el lehet jutni az Eger-Miskolci összekötő közúthoz, illetve a szomszédos Felsőtárkányba. Cserépfaluval egy 2,5-3 km-es közút, Noszvajjal egy kb. ugyanilyen hosszúságú kiépítetlen mezőgazdasági földút köti össze. Bogács községet egy 8 km-es közúton, Cserépfalun át lehet elérni, de egy márt aszfalttal borított úton - ami a Termálfürdőig 5 km hosszú - közvetlen összeköttetése is van. (Ennek a szilárd alappal rendelkező útvonalnak a felújítása idegenforgalmi szempontból a jövőben még nagy jelentőséggel bírhat.)

Történeti és lakossági adatok.

A község gazdag történelmi hagyományokkal rendelkezik. Nevét első alkalommal a latin "Serch" írással, de minden bizonnyal "Zsérc"-nek értendő olvasattal 1248-ban említette IV. Béla királyi oklevele. Ekkor ez a hely - ami még nemigen volt lakott település - az egri püspökség birtoka (possessio) volt. A helynév valószínűleg szláv eredetű, ami erdőégetéssel nyert tisztásra utal. Mai nevét a "Bükk" előnév felvételével a községi előljárárság javaslatára a belügyminiszter 1906-ban hagyta jóvá. A község címerét, amelynek fő motívuma egy termő szőlőtőke, Pécsi L. Dávid neves magyar heraldikus tervezett és 1998. évben hagyta jóvá az önkormányzat.

Lakosainak száma-miután a hely lakott településsé vált- a történelem során fokozatosan növekedett. A település lakosság számára a törökök kiűzése után egy 1695-ben készült összeírásból következtethetünk első alkalommal. Ekkor 20 db, többségében pusztult házat jegyeztek fel, ami mintegy 100-120 lakost fogadhatott be. Az 1786. évben megtartott első hivatalos népszámláláskor 631 lakost írtak össze a településen. Ez a szám fokozatos gyarapodással az 1941-ben megtartott népszámlálás idejére 1743 főre növekedett. A község történelme során eddig ez volt a legmagasabb lakosság szám.

A II. világháború és az azt követő évek, évtizedek gyökeres változást hoztak a község lakosságszámának alakulásában. Megindult a lakosság számának csökkenése, ami napjainkban is tart. (A község lakosainak száma ma már nem éri el az 1000 főt sem. 2022. év végén 917 fő volt.) A folyamat azzal kezdődött, hogy a második világháborúnak a község lakosai közül 38 fő hadi szolgálatot teljesítő katona és 4 civil lakos esett áldozatul. Érzékeny lakosságszám csökkenéshez vezetett a magyarországi régi nagybirtokrendszer 1945. évben megindult felszámolása is. Ennek kapcsán a Bükkzsérci földigénylők közül a családtagjaikkal együtt közel kétszázan vettek örök bűcsút a községtől és áttelepültek az Országos Földrendező Tanács Települési Hivatala által számukra kijelölt és biztonságosabb megélhetést nyújtó dunántúli vidékekre, elsősorban Bicske térségébe, főleg Nagyegyházára.

1947. évben más környékbeli települések lakosaival együtt Bükkzsércről is sokan indultak el ideiglenes (2 éves) munkavállalási céllal Svédországba, főleg Eskilstuna és Storfors településekre, ahonnan az 1948. évi magyarországi politikai rendszerváltás, a "fordulat" után már nem tértek vissza, hanem svéd állampolgárokként ott végleg letelepedtek.

Az 1950-es években nagy lendületet vett magyarországi gazdasági-társadalmi átalakulás, az iparosítás további erős lakosság-elszívó hatást gyakorolt a községre. Sokan a biztos megélhetést nyújtó új ipari létesítmények környezetében telepedtek le. Az iskolai tanulmányaik befejeztével szakképesítést szerzett bükkzsérci fiatalok is ott alapítottak családot és ott telepedtek le, ahol a szakmájuknak megfelelő elhelyezkedési lehetőségek biztosítva voltak.

Az 1950-es évek végétől, a 60-as évek elejétől a fiatalok újabb hulláma indult a dunántúli telepes elődeik nyomdokain Bicske és Tatabánya térségébe, Óbarokra, Szárligetre és más ezekhez közeli településekre, vagy vettek új irányt Észak-Magyarországon a Sajó völgyébe Putnok és Ózd térségébe, ahol akkoriban a mezőgazdaság és az ipar is biztos megélhetést nyújtott számukra. Így került akkoriban sok fiatal telepes Hét és Serényfalva községekbe, illetve ezek környékére.

A községből elvándoroltak szórványokban megtalálhatók az ország valamennyi tájegységében, de számosan új otthonra találtak Európa nyugati országaiban vagy a tengeren túl, főleg Kanadában is. Jó képet adott erről a Bükkzsércről elszármazottak meghívásával és részvételével 2002. május 19-én megtartott első találkozó is, amelyre mintegy 150 településről érkeztek vendégek, a volt Bükkzsérci lakosok.

Napjainkban a lakosság szám csökkenését elsősorban nem az el-és bevándorolási különbözet, hanem a születési és elhalálozási különbözet negatív egyenlege határozza meg. Erőteljes mértékű a lakosság elöregedése. Míg az 1920-as évektől az 1950-es évekig az évenkénti születésszám átlagosan 40-50 között volt, (1921-ben 72!) a születések száma a fokozatos csökkenés miatt 2015. évben elérte az eddigi minimumát: ekkor csak 2 gyermek született. Emellett a községben az évi elhalálozások száma már évek óta 20-30 fő között mozog.

A lakosság megélhetése. A Bükk aljára települt község kevés termőföldje a történelme során sohasem biztosította az itt élő teljes lakosság megélhetését. Ezért hosszú idő óta egészen az 1950-es évek elejéig az itt élő lakosság egy része az erdőhöz kapcsolódó tevékenységgel kereste kenyerét, vagy a kevéske föld megművelésével foglalkozott. A férfiak közül tavasztól őszig sokan foglalkoztak a kis részben helyben, nagyjából pedig Felsőtárkány és Cserépfalu erdeiben égetett mész Alföldre irányuló fuvarozásával is. Akinek pedig helyben nem akadt munkalehetősége az kénytelen volt elszegődni mezőgazdasági idénymunkásnak, summásnak vagy cselédnek az ország más vidékeire, többnyire az Alföldre.

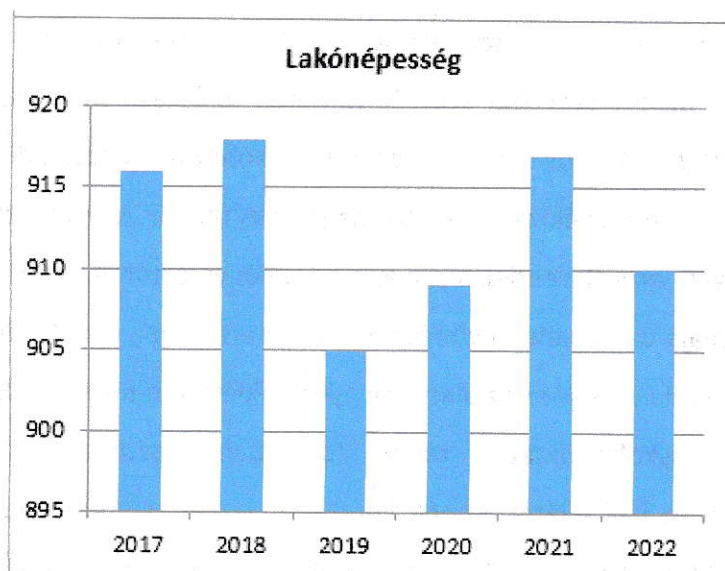
Napjainkban is a lakosság egy része még az erdőkhöz kapcsolódó munkával vagy mezőgazdasági termeléssel foglalkozik, de sokan csak a községen kívül a környező városokban, elsősorban Mezőkövesden és Egerben találnak munkalehetőséget. Az utóbbi időben újjáéledt a szőlőművelés és a bortermelés is, amit a lakosság többnyire jövedelem kiegészítésként folytat. A szép fekvésű település adottságaira alapozva egyre többen felismerik az idegenforgalomban rejlő kereseti lehetőségeket is.

A község infrastruktúrája hatékony lakossági támogatással a közelmúlt évtizedben, években jelentősen fejlődött. A települést bekötötték az automata kapcsolású telefonhálózatba, kiépült a vezetékes ivóvíz, a szennyvízcsatorna és a földgáz hálózat. Nagy figyelmet kapott a környezeti tisztaság megőrzése, amit a szervezett hulladék-összegyűjtés is elősegít. Ezen a területen további nagy előrelépést jelenthet az, hogy 2017-től a községben a szelektív hulladékgyűjtés háztartásonként külön-külön valósul meg, ingyenesen igényelhető szelektív hulladékgyűjtő zsákokban szállítják a műanyag, üveg és zöld hulladékot.

A község 14 utcájának összes hossza meghaladja a 7 km-t, amelynek több mint 90 %-a szilárd burkolatú. A napi célok között szerepel ezek folyamatos felújítása és a csapadékvíz elvezető árokrendszer korszerűsítése. A többségében korszerű lakóházainak (családi házak) száma több mint 500. A község intézményhálózata, ellátottsága megfelelő. Megoldott az orvosi ellátás: minden munkanapon van orvosi rendelés és egy fiókgyógyszertár is működik a községben. 8 tantermes korszerű iskolája van a vele egybeépített tornateremmel, ezenkívül az iskolai szervezet keretében működik az óvoda is. Sajnos az alacsony gyermeklétszám miatt a 2005/2006-os tanévtől kezdődően az általános iskolai oktatást társult formában a szomszédos Cserépfalu Község Önkormányzatával közösen kell ellátni. Ennek keretében a két település alsó tagozatos tanulói Cserépfaluban, a felső tagozatos tanulók pedig a Bükkzsérci iskolában tanulnak. A tanulók napi utaztatása egy, a Mezőkövesdi Többcélú Kistérségi Társulás keretében biztosított korszerű iskolabusszal meg van oldva. A községi kulturális és sporttevékenység céljait szolgálja a művelődési ház a benne működő könyvtárral, egy gyermekjátszótér és a labdarúgópálya, valamint a 2017-ben épült műfüves sportpálya. Az általános iskolával egybeépített tornatermet és az iskola udvarán létesített kézilabda pályát előzetes egyeztetés alapján az iskolai tanulókon kívül mások is használhatják.

1. számú táblázat - Lakónépesség száma az év végén		
Év	Fő (TS 001)	Változás
2017	916	bázis év
2018	918	100,22%
2019	905	98,58%
2020	909	100,44%
2021	917	100,88%
2022	910	99,24%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

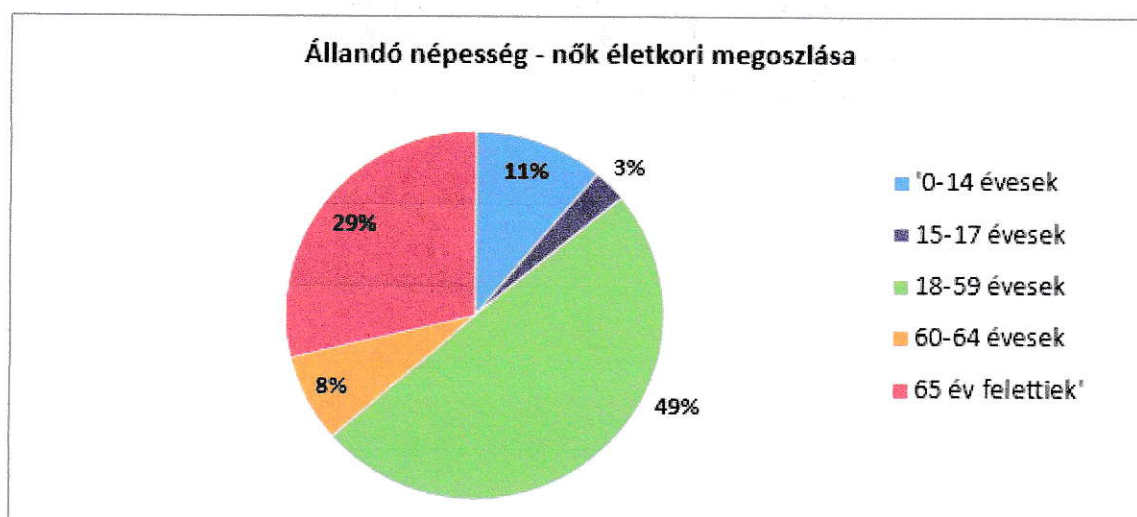
Bükkzsérc lakónépességének száma az elmúlt évek során csökkenést mutat. 2017-ben a település lakónépessége 916 főre csökkent. Ezt követő években a lakónépesség-csökkenés 1-3 % közötti, amely betudható az öregedő lakosságnak, valamint a fiatalok elvándorlásának.

2022-ben a település lakossága 910 fő volt.

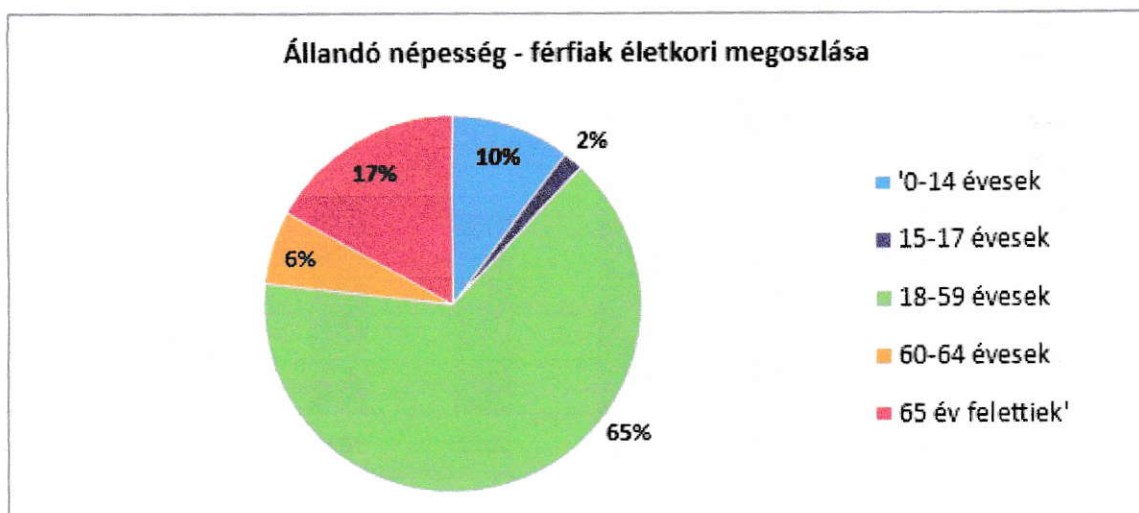
2. számú táblázat - Állandó népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (2020)

Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen (TS 003)	Férfiak (TS 005)	Nők (TS 007)
Állandó népesség száma (férfiak TS 004, nők TS 006)	457	512	969	47,16%	52,84%
0-2 évesek (összes száma TS 008, aránya TS 009)			19	1,96%	
0-14 éves (férfiak TS 010, aránya TS 011; nők TS 012, aránya TS 013)	47	57	104	4,85%	5,88%
15-17 éves (férfiak TS 014, aránya TS 015; nők TS 016, aránya TS 017)	8	15	23	0,83%	1,55%
18-59 éves (férfiak TS 018, aránya TS 019; nők TS 020, aránya TS 021)	296	253	549	30,55%	26,11%
60-64 éves (férfiak TS 022, aránya TS 023; nők TS 024, aránya TS 025)	29	40	69	2,99%	4,13%
65 év feletti (férfiak TS 026, aránya TS 027; nők TS 028, aránya TS 029)	77	147	224	7,95%	15,17%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

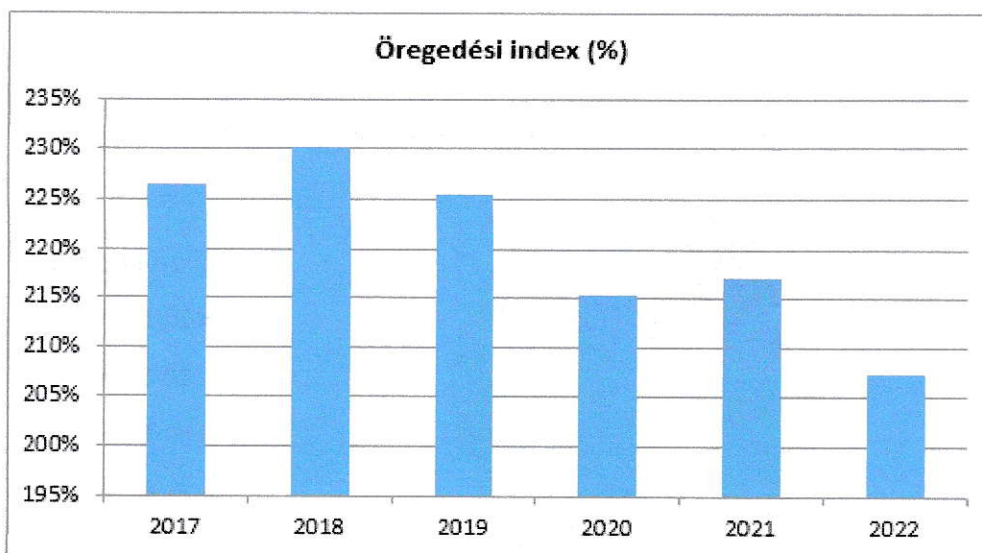

A fenti táblázat alapján megállapítható, hogy a férfiak várható élettartama jóval alacsonyabb a nőkénel, ami országos tendencia is.

3. számú táblázat - Öregedési index

Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő) (TS 026 és TS 028 összesen)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő) (TS 010 és TS 012 összesen)	Öregedési index % (TS 030)
2017	222	98	226,53%
2018	221	96	230,21%
2019	221	98	225,51%
2020	224	104	215,38%
2021	228	105	217,14%
2022	226	109	207,34%

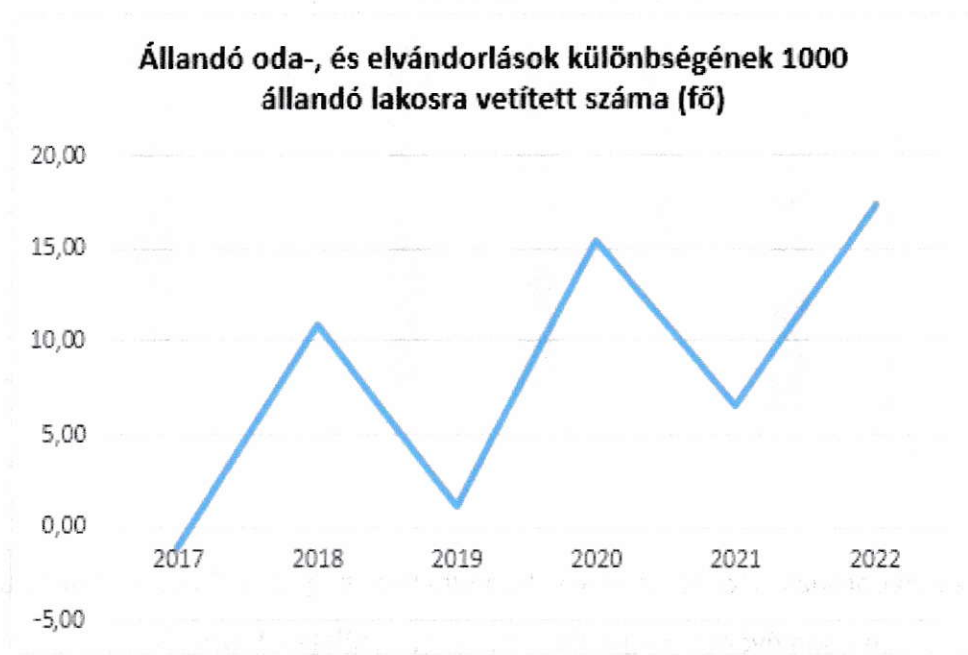
Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A vizsgált időszakban a 0 - 14 évesek száma nőtt az 5 év alatt, mely az élve születések számának növekedésével magyarázható. Míg 2001-ben a 0-14 éves korú állandó lakosok száma 155 fő volt, az eltelt években számuk folyamatosan csökken, 2022-ben már csak 109 fő, de az elmúlt 5 évhez képest enyhe növekedés figyelhető meg. A 65 év feletti állandó lakosok számát elemezve enyhe növekedés figyelhető meg. Az öregedési index folyamatosan 200% feletti értéket mutat, amely a lakosság előregedési tendenciájának erősítését jelzi. Az utóbbi évek statisztikái szerint előregedő társadalmi szerkezet alakult ki. Mivel az öregek száma meghaladja a fiatalok számát, így elmondható, hogy az idősek fokozott ellátására van szükség. Ez az állapot a járás és az országrész általános ismérve.

4. számú táblázat - Belföldi vándorlások	
Év	Állandó oda-, és elvándorlások különbségének 1000 állandó lakosra vetített száma (fő) (TS 031)
2017	-1,08
2018	10,91
2019	1,10
2020	15,44
2021	6,57
2022	17,39

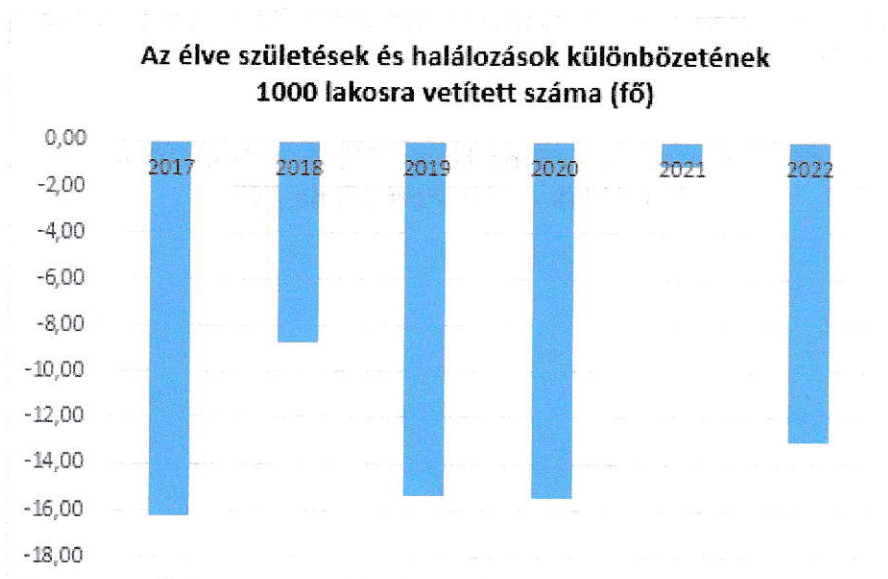
Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A természetes népmozgalom mellett a népességszámot a vándorlások is befolyásolják. A 2017-től 2022-ig tartó időszakban az odavándorlások száma nagyobb volt az elvándorlások számánál.

5. számú táblázat - Természetes szaporodás	
Év	Az élve születések és halálozások különbségének 1000 lakosra vetített száma (fő) (TS 032)
2017	-16,26
2018	-8,72
2019	-15,36
2020	-15,44
2021	-1,10
2022	-13,04

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A természetes szaporodás értékét vizsgálva elmondhatjuk, hogy a halálozások száma a vizsgálat minden évében magasabb volt az élve születések számánál.

Értékeink, küldetésünk

Az esélyegyenlőség minden állampolgár számára fontos érték. Az esélyegyenlőség érvényesítése nem pusztán követelmény, hanem az önkormányzatoknak is hosszú távú érdeke, hiszen azt a célt szolgálja, hogy mindenkinek esélye legyen a munkavállalásra, a karrierre, a jó minőségű szolgáltatásokra - függetlenül attól, hogy nő vagy férfi, egészséges vagy fogyatékossgal él, milyen a származása vagy az anyagi helyzete. Az esélyegyenlőség megvalósításának alapfeltétele a

diszkriminációmentesség, szegregációmentesség. Az esélyegyenlőségi programnak a településen élő hátrányos helyzetű csoportokra kell irányulnia, akik számára a sikeres élet és társadalmi integráció esélye a helyi társadalmat célzó fejlesztések és beruházások ellenére korlátozott marad a különböző területeken jelentkező hátrányait kompenzáló esélyegyenlőségi intézkedések nélkül.

A helyi esélyegyenlőségi programnak kiemelt figyelmet kell fordítania:

- az egyenlő bánásmód követelményének érvényesítésére a helyi önkormányzat döntéshozatalában, illetve az általa fenntartott vagy támogatott intézményekben, és az önkormányzat által ellenőrzött szolgáltatások körében;
- a nevelés, oktatás területén a jogellenes elkülönítés megelőzésére;
- a közszolgáltatásokhoz, valamint az egészségügyi szolgáltatásokhoz való egyenlő esélyű hozzáférés biztosítására;
- munkaerő-piaci szegregáció visszaszorítására, a hátrányos helyzetűek munkaerő-piaci hátrányainak csökkentésére, foglalkoztatási esélyeik javítására;
- a lakóhelyi szegregáció felszámolására;
- a hátrányos helyzetű csoportok tagjai részvételének elősegítésére a döntéshozatalban, a közügyek irányításában.

Alapvető követelmény az esélyteremtő tevékenység, valamint ennek tervszerű dokumentálása a települési esélyegyenlőségi program kidolgozásával és megvalósításával. Mindig a helyzet megismerése, a fontosabb problémák feltárása a kiindulópont. Ezt követően a lehetséges faktorok számbavétele, feladataik megjelölése következik. Az esélyegyenlőség megteremtése érdekében a helyzetelemzés mellett a legtöbb, amit tehetünk, hogy képzett és felkészült, a probléma iránt érzékeny, elkötelezett együttműködő partnerek hálózatát alakítjuk ki.

Célok

A Helyi Esélyegyenlőségi Program átfogó célja

Bükkzsérc település Önkormányzata az Esélyegyenlőségi Program elfogadásával érvényesíteni kívánja:

- az egyenlő bánásmód, és az esélyegyenlőség biztosításának követelményét,
- a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elvét,
- a diszkriminációmentességet,
- szegregációmentességet,

a foglalkoztatás, a szociális biztonság, az egészségügy, az oktatás és a lakhatás területén a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket. A köznevelési intézményeket – az óvoda kivételével – érintő intézkedések érdekében együttműködik az intézményfenntartó központ területi szerveivel (tankerülettel).

A HEP helyzetelemző részének célja

Elsődleges célunk számba venni a 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdésében nevesített, esélyegyenlőségi szempontból fókuszban lévő célcsoportokba tartozók számát és arányát, valamint helyzetét a településen.

E mellett célunk a célcsoportba tartozókra vonatkozóan áttekinteni a szolgáltatásokhoz történő hozzáférésük alakulását, valamint feltárni az ezeken a területeken jelentkező problémákat.

További célunk meghatározni az e csoportok esélyegyenlőségét elősegítő feladatokat, és azokat a területeket, melyek fejlesztésre szorulnak az egyenlő bánásmód érdekében.

A célok megvalósításának lépéseit, azok forrásigényét és végrehajtásuk tervezett ütemezését az HEP IT tartalmazza.

A HEP IT célja

Célunk a helyzetelemzésre építve olyan beavatkozások részletes tervezése, amelyek konkrét elmozdulásokat eredményeznek az esélyegyenlőségi célcsoportokhoz tartozók helyzetének javítása szempontjából.

További célunk meghatározni a beavatkozásokhoz kapcsolódó kommunikációt.

Szintén célként határozzuk meg annak az együttműködési rendszernek a felállítását, amely a programalkotás és végrehajtás során biztosítja majd a megvalósítás, nyomon követés, ellenőrzés-értékelés, kiigazítás támogató strukturális rendszerét, vagyis a HEP Fórumot és a hozzá kapcsolódó tematikus munkacsoportokat.

A HEP jelentősége

A HEP-ek nem csupán a felzárkózási stratégia településszintű megvalósításának alapegységei, hanem fontos szerepet töltenek be a kormányzati konzultációs rendszerben azzal, hogy megteremtik a lehetőséget a kormányzati célok társadalmasítására, a fejlesztési elképzelésekhez

történő csatlakozásra és fordított irányban az alulról felfelé történő információáramlásban is lehetőséget biztosítanak a településszintű előrehaladás nyomon követésére és fejlesztési igények megfogalmazására a felzárkózási, esélyteremtési feladatokhoz kapcsolódóan.

1. Jogszabályi háttér bemutatása

1.1 A program készítését előíró jogszabályi környezet rövid bemutatása

Az Alaptörvény 4. módosításával bekerült a XV. cikk (4) pontjaként, hogy „Magyarország az esélyegyenlőség és a társadalmi felzárkózás megvalósulását külön intézkedésekkel segíti.”

A helyi esélyegyenlőségi program elkészítését az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (továbbiakban: Ebktv.) előírásai alapján végeztük. A program elkészítésére vonatkozó részletszabályokat a törvény végrehajtási rendeletei,

- a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról” szóló 321/2011. (XII.27.) Korm. rendelet „2. A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének szempontjai” fejezete és 2021.06.30-i módosítása
- a Belügyminisztérium honlapján megjelent „MÓDSZERTANI ÚTMUTATÓ a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szempontjaihoz és a program felülvizsgálatához” alapján alkalmaztuk, különös figyelmet fordítva a
- a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (továbbiakban: Mötv.)
- a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Szt.)
- a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Ft.)
- a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (továbbiakban: nemzetiségi törvény)
- az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (továbbiakban: Eütv.)
- a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gyvt.)
- a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény (továbbiakban: Nkntv.)

előírásaira.

2. Stratégiai környezet bemutatása

A felzárkózás politika alapidokumentumaként Magyarország Kormánya 2011-ben fogadta el a Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégiát [1430/2011. (XII. 13.) Korm. hat.], majd 2014-ben annak frissítéseként a Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia II-t [1603/2014. (XI. 4.) Korm. hat.] 2021-ben elkészült a **Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030** (MNTFS 2030), amely a következő 10 évre alapozza meg a felzárkózás-politika fő irányait.

Új	Roma	Stratégia	(2019-2030)
Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024)			
„Legyen jobb a gyermekeknek”	Nemzeti	Stratégia	(2007-2032)
Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőségét Elősegítő	Nemzeti	Stratégia	(2010-2021)
Időügyi	Nemzeti	Stratégia	(2010-2022), (2023-2024)
Országos Fogyatékosügyei Program (2015-2025)			

A HEP-ekben leképeződik a felzárkózási stratégia szemlélete, így azok a felzárkózás politika helyi szintű részeként és a végrehajtás eszközeiként működnek.

A helyi felzárkózás politika tervezési alapjaként épít a HEP-ekre a Pénzügyminisztérium összefogásában készült **Nemzeti Fejlesztés 2030, Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Konceptió** is.

Az Ebktv. 31. § (2) bekezdése értelmében a **programalkotás során gondoskodni kell a HEP és a települési önkormányzat által készítendő egyéb fejlesztési tervek, koncepciók, továbbá a köznevelési esélyegyenlőségi terv, illetve a szakképzési esélyegyenlőségi terv és az integrált településfejlesztési stratégia antiszegregációs célkitűzéseinek összhangjáról.**

2.1 Kapcsolódás helyi stratégiai és települési önkormányzati dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal

A helyi esélyegyenlőségi program az alábbi dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal kapcsolódik:

Bükkzsérc Község Sportfejlesztési Koncepciója: A gyermek- és ifjúsági sport, a szabadidősport, a fogyatékkal élők sportja területén szolgálják az esélyegyenlőség megvalósítását.

Bükkzsérc Község Önkormányzatának Szociális Szolgáltatástervezési Koncepciója: Tartalmazza az ütemtervet a szociális szolgáltatások biztosításáról, a szolgáltatások működtetési, finanszírozási, fejlesztési feladatait, az esetleges együttműködés kereteit, az egyes ellátotti csoportok (idősek, fogyatékos személyek) sajátosságaihoz kapcsolódóan a speciális ellátási formák, szolgáltatások biztosításának szükségességét – segítve ezzel az önkormányzat által nyújtott szociális szolgáltatások egységes szempontok szerinti fejlesztését. Ezen célok mentén kapcsolódik az esélyegyenlőségi programhoz.

Gazdasági program 2020-2024. évekre: A gazdasági program esélyegyenlőséggel kapcsolatos rendelkezései: gazdaságfejlesztési célkitűzései között szerepel a munkahelyteremtés és a lakosságmegegyezés, a fiatalok helyben tartásának elősegítése, beruházások beindításának támogatása, elősegítése. A kultúra, oktatás, sport célkitűzések között szerepel a programok, rendezvények szervezése a fiatalok számára.

Közoktatási Esélyegyenlőségi Intézkedési Terv: Az Intézkedési Terv célja, hogy biztosítsa a településen a szegregációmentesség és az egyenlő bánásmód elvének teljes körű érvényesülését, az oktatási szolgáltatásokhoz való hozzáférés esélyegyenlőségét, az esélyteremtést támogató lépések, szolgáltatások megvalósítását a hátrányos helyzetű gyermekek hátrányainak kompenzálása és az esélyegyenlőség előmozdítása érdekében.

2.2 A helyi esélyegyenlőségi program térségi, társulási kapcsolódásainak bemutatása

Bükkzsérc Község Önkormányzata tagja a Mezőkövesdi Többcélú Kistérségi Társulásnak. A társulás abból a célból jött létre, hogy a kistérség lakói az önkormányzati közszolgáltatásokhoz minél teljesebb körben jussanak hozzá, és az önkormányzatok együttműködésükkel minél teljesebben, forrásaik célszerű és optimális felhasználásával biztosítsák a mind magasabb szintű ellátást és szolgáltatást.

Bükkzsérc Község Önkormányzata a gyermekjóléti szolgáltatással, a házi segítségnyújtással, a jelzőrendszeres házi segítségnyújtással, a családsegítéssel, valamint a gyermekek napközbeni ellátásához kapcsolódó feladatokat látja el.

2.3 A települési önkormányzat rendelkezésére álló, az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatok, kutatások áttekintése, adathiányok kimutatása

Az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatokat a 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelet 1. számú melléklete tartalmazza. A rendelet melléklete meghatározza az egységesen rendelkezésre álló statisztikai mutatókat a helyi esélyegyenlőségi program elkészítéséhez, illetve meghatározza azok forrását is. A jogszabály a mutatók forrásaként az Országos Területfejlesztési és Területrendezési Információs Rendszert (a továbbiakban: TeIR) jelöli meg.

A TeIR web alapú informatikai rendszer, amelynek szolgáltatásai az Interneten keresztül érhetőek el. Az országos, területi (regionális, kiemelt térségi, megyei, kistérségi) és települési szervezetek a TeIR egységes adatbázisához az alkalmazási rendszeren (felhasználói felületen) keresztül csatlakoznak.

A TeIR adatbázisa általában 2022. évig tartalmazza az adatokat, ez azonban az egyes területekenként eltérő lehet. Ahol volt saját információ, ott azokkal az adatokkal ki tudtuk egészíteni az egyes táblázatokat.

3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége

Napjainkban egyre gyakrabban használt fogalom a mélyszegénység. Nem csak tudományos fogalom a szociológiában, de a hétköznapi élet jelensége. Azt jelenti, amikor valaki vagy valakik tartósan a létminimum szintje alatt élnek és szinte esélyük sincs arra, hogy ebből önerőből kilépjenek.

A mélyszegénység összetett jelenség, amelynek okai többek között társadalmi és gazdasági hátrányok, iskolai, képzettségbeli és foglalkoztatottságbeli deficitekben mutatkoznak meg, és súlyos megélhetési zavarokhoz vezetnek. A szegénység kialakulásának okai többek közt a rendszerváltást követően a munkahelyek megszűnésére, a munkanélküliségre, a munkaerő-piaci esélyek szűkülésére – nem kis részben az oktatás és képzés hiányosságaira –, a jóléti ellátások által kezelni nem tudott egyéni, családi válsághelyzetekre, a megfelelő ellátásokhoz, szolgáltatásokhoz történő hozzáférés hiányosságaira vezethetők vissza. A mélyszegénység hatása az alapvető létfeltételekben, a lakhatási, táplálkozási körülményekben, az érintettek egészségi állapotában is jelentkezik.

Ez az állapot az érintetteket nagyon gyorsan megbélyegzi és a társadalomból való kirekesztettségüket okozza.

A társadalmi leszakadás meghatározó részben tehát a szegénységgel összefüggő körülményekből fakad. A szegregáció mértéke, a társadalmi élet jelentős területeiről való tömeges kizáródás súlyos társadalmi probléma.

Ma Magyarországon minden harmadik ember (kb. 3 millióan) a szegénységi küszöb alatt él, közülük 1,2 millióan mélyszegénységben. A szegénységi kockázatok különösen sújtják a gyermekeket és a hátrányos helyzetű térségekben élőket. A romák többsége ehhez az utóbbi csoporthoz tartozik.

A gyakorlatban a mélyszegénység fogalmát azonosítják a cigánysággal. Ez nem más, mint az etnikai és szociális dimenzió összemosása, és ezzel a társadalmi kirekesztettségéből fakadó összes probléma „cigánykérdésként” való felfogása. Fontos azonban tudomásul venni, hogy a cigányság és a mélyszegénység két olyan halmazt képez, melynek van ugyan közös metszete, ám a kettő nem fedl egymást. Nem igaz, hogy minden mélyszegénységben élő ember roma.

Bükkszécs községe vonatkozóan nem készült felmérés a mélyszegénységben élők számáról, ezért azt az aktív korúak ellátásában részesülők számából, illetve a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek számából tudtuk kikövetkeztetni.

*Az Szt. 33. §-ában foglaltak szerint:

„(33. §* (1)* Az aktív korúak ellátása a hátrányos munkaerő-piaci helyzetű aktív korú személyek és családjuk részére nyújtott ellátás. A járási hivatal aktív korúak ellátására való jogosultságot állapít meg annak az aktív korú személynek,

a)* aki munkaképességét legalább 67%-ban elvesztette, aki legalább 50%-os mértékű egészségkárosodást szenvedett, vagy akinek az egészségi állapota a rehabilitációs hatóság komplex minősítése alapján nem haladja meg az 50%-os mértéket, vagy

b) aki vakok személyi járadékában részesül, vagy

c) aki fogyatékosági támogatásban részesül [az a)-c) pont szerinti személy a továbbiakban együtt: egészségkárosodott személy], vagy

d)* akinek esetében a munkanélküli-járadék, álláskeresési járadék, álláskeresési segély, vállalkozói járadék (a továbbiakban együtt: álláskeresési ellátás) folyósítási időtartama lejárt, vagy

e)* akinek esetében az álláskeresési ellátás folyósítását keresőtevékenység folytatása miatt a folyósítási idő lejártát megelőzően szüntették meg, és a keresőtevékenységet követően az Ft. alapján álláskeresési ellátásra nem szerez jogosultságot, vagy

f)* aki az aktív korúak ellátása iránti kérelem benyújtását megelőző két évben az állami foglalkoztatási szervvel vagy a rehabilitációs hatósággal legalább egy év időtartamig együttműködött, vagy

g)* akinek esetében az ápolási díj, a Cst. szerinti gyermekgondozási támogatás, a rendszeres szociális járadék, a bányász dolgozók egészségkárosodási járadéka, az átmeneti járadék, a rehabilitációs járadék, a rokkantsági nyugdíj, a baleseti rokkantsági nyugdíj, a megváltozott munkaképességű személyek ellátása, az ideiglenes özvegyi nyugdíj folyósítása megszűnt, illetve az özvegyi nyugdíj folyósítása a Tny. 52. §-ának (3) bekezdése szerinti okból szűnt meg, és közvetlenül a kérelem benyújtását megelőzően az állami foglalkoztatási szervvel vagy a rehabilitációs hatósággal legalább három hónapig együttműködött,

feltéve, hogy saját maga és családjának megélhetése más módon nem biztosított, és keresőtevékenységet nem folytat.*

(1a)* Az aktív korúak ellátása tekintetében - ha e törvény eltérően nem rendelkezik - nem minősül keresőtevékenységnek, ha a kérelmező, illetve a jogosult közfoglalkoztatásban, egyszerűsített foglalkoztatásban vesz részt vagy háztartási munkát végez.

(1b)* Az (1) bekezdés a) pontja szerinti esetben az egészségkárosodott személy egészségkárosodásának mértékét, az egészségkárosodás felülvizsgálatának szükségességét, valamint a felülvizsgálat szükségessége esetén annak időpontját az eljáró hatóság szakkérdésként megvizsgálja.

(2) Az (1) bekezdés alkalmazásában akkor nem biztosított a megélhetés, ha a családnak az egy fogyasztási egységre jutó havi jövedelme nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 90%-át és vagyona nincs. „

*A közoktatásról szóló 1993. évi LXXIX. törvény 121. § (1) bekezdés 14. pontja szerint: „hátrányos helyzetű gyermek, tanuló: az, akit családi körülményei, szociális helyzete miatt rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságát a jegyző megállapította; e csoporton belül halmozottan hátrányos helyzetű az a gyermek, az a tanuló, akinek a törvényes felügyeletét ellátó szülője – a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvényben szabályozott eljárásban tett önkéntes nyilatkozata szerint – óvodás gyermek esetén a gyermek három éves korában, tanuló esetében a tankötelezettség beállításának időpontjában legfeljebb az iskola nyolcadik évfolyamán folytatott tanulmányait fejezte be sikeresen; halmozottan hátrányos helyzetű az a gyermek, az a tanuló is, akit tartós nevelésbe vettek;”

Halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek:

A szegénységben élő, hátrányos helyzetű gyerekek felzárkóztatása a szülők bevonásával történik. A hátrányos helyzetű családok gondozásában a gyermekeket veszélyeztető helyzetek kialakulásának megelőzésében, megszüntetésében, az együttműködés megszervezésében kitüntetett szerepe van a gyermekjóléti szolgálatnak.

A halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek száma folyamatosan növekszik.

A halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény alapján járó ellátásokon felül további kedvezmények, támogatások, segítő pályázatok igénybevitelére válnak jogosulttá.

Hátrányos helyzetű gyermekek, tanulók támogatási formái:

Étkeztetés: Bölcsődében, óvodában és a nappali rendszerű oktatás 1-8. évfolyamán rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermekeknek az étkezés ingyenes.

Oktatás: a nevelési-oktatási intézmény gondoskodik a hátrányos helyzetű tanulók felzárkóztatásáról.

Művészetoktatás: a hátrányos helyzetű gyermekek az alapfokú művészetoktatásban térítési díjat nem fizetnek.

A halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, tanulók támogatási formái:

Kötelező óvodai felvétel: a kötelező felvételt biztosít az óvoda a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek felvételére, ha az a harmadik életévét betöltötte.

Iskolaválasztás: az általános iskola feladatainak ellátása keretében a felvételi kérelmek teljesítésénél előnyben részesíti a halmozottan hátrányos helyzetű gyermeket.

Oktatás: minden esetben ingyenes a halmozottan hátrányos helyzetű tanuló részére az oktatásban való részvétel, beleértve az első alapfokú művészetoktatásban való részvételt is.

Útravaló ösztöndíjprogram: az ösztöndíj pályázat útján nyerhető el.

A gyermekek egészséges fejlődésének alapfeltétele az egészséges étkezés. A hátrányos helyzetben élő gyermekek közül otthon sokan nem jutnak megfelelő mennyiségű egészséges táplálékhoz, ezért nyári étkeztetés keretében ezt az önkormányzat biztosítja.

Szembetűnő, hogy a roma lakosság körében nagyon magas a gyermekek aránya, míg ez az arány a település összlakosságán belül kevésbé mondható el. A tapasztalatok szerint a roma gyermekek identitás tudata gyenge, nagy része nem ismeri a roma kultúrát, hagyományokat.

A roma háztartások többségében több család, generáció él együtt.

A roma emberek között nagy arányban fordulnak elő az alacsony iskolai végzettségűek, a megváltozott munkaképességűek. Tapasztalataink szerint a munkanélküliség fő oka az alacsony iskolázottság, az ebből adódó motivációs problémák, és a társadalmi előítélet jelenléte. Tapasztalataink szerint a roma nők iskolai végzettsége és foglalkoztatottsági szintje alacsonyabb, mint a roma férfiaké.

3.1 Jövedelmi és vagyoni helyzet

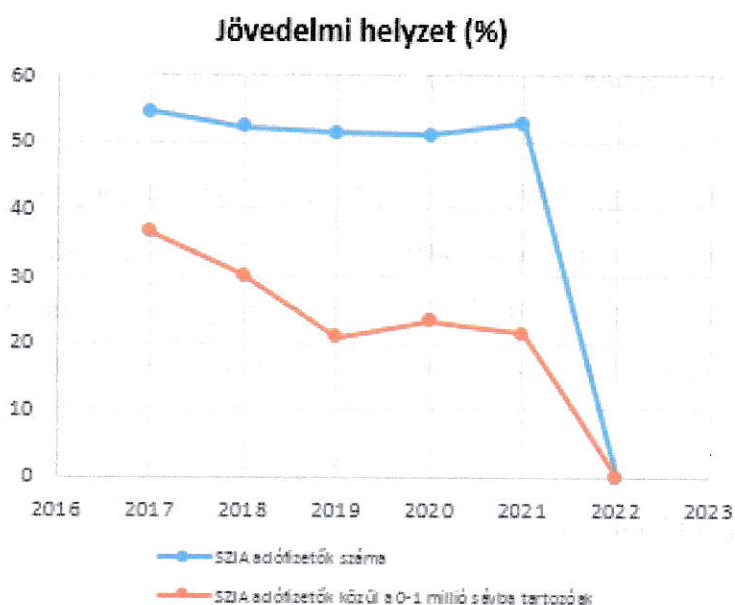
A szegénység számos társadalmi tényező által meghatározott, összetett jelenség, okai között szerepelnek társadalmi és kulturális hátrányok, szocializációs hiányosságok, alacsony vagy elavult iskolai végzettség, munkanélküliség, egészségi állapot, a családok gyermekszáma a gyermekszegénység, de a jövedelmi viszonyok mutatják meg leginkább.

Az alacsony jövedelműek bevételeinek számottevő része származik a pénzbeli juttatások rendszereiből. Az inaktív emberek között nagy arányban fordulnak elő az alacsony iskolai végzettségűek, a megváltozott munkaképességűek és a romák. Tapasztalataink szerint a munkaerő-piacra jutás fő akadályai: az alacsony iskolázottság, a tartós munkanélküli létből fakadó motiváltsági problémák. A roma nők iskolai végzettsége, foglalkoztatottsági szintje, jövedelme még a roma férfiakénál is jelentősen alacsonyabb.

3.1. számú táblázat - Jövedelmi helyzet

Év	Az SZJA adófizetők száma	Az SZJA adófizetők közül a 0-1 millió forintos jövedelemsávba tartozók
	az állandó népesség %-ában (TS 059)	az állandó népesség %-ában (TS 060)
2017	54,55	36,55
2018	52,31	30,00
2019	51,39	20,84
2020	51,08	23,23
2021	52,72	21,40
2022	0,00	0,00

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Az SZJA adófizetők száma az elemzett 5 évben csökkenő tendenciát mutat, és ezzel együtt csökkent az SZJA adófizetők közül a 0 – 1 millió forintos jövedelemsávba tartozók száma.

3.2 Foglalkoztatottság, munkaerő-piaci integráció

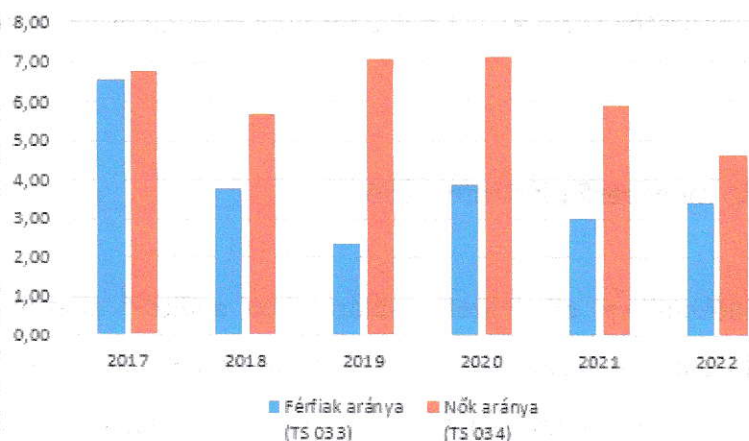
A HEP 1. számú mellékletében elhelyezett táblázatokba gyűjtött adatok, valamint a helyi önkormányzat a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Ft.) és a MötV-ben foglalt feladatai alapján településünkre jellemző foglalkoztatottságot, munkaerő-piaci lehetőségeket kívánjuk elemezni az elmúlt évek változásainak bemutatásával, a különböző korosztályok, illetve nemek szerinti bontásban. Az elemzést összevetjük térségi és országos adatokkal is.

a) foglalkoztatottak, munkanélküliek, tartós munkanélküliek helyzete

3.2. 1. számú táblázat - Munkanélküliségi ráta nemek szerint			
Év	Nyilvántartott álláskereső aránya az állandó népességben a 15-64 évesek körében		
	Férfiak aránya (TS 033)	Nők aránya (TS 034)	Összesen
2017	6,53	6,75	6,64%
2018	3,80	5,70	4,75%
2019	2,35	7,05	4,70%
2020	3,90	7,14	5,52%
2021	2,99	5,86	4,43%
2022	3,43	4,59	4,01%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Munkanélküliség nemek szerint

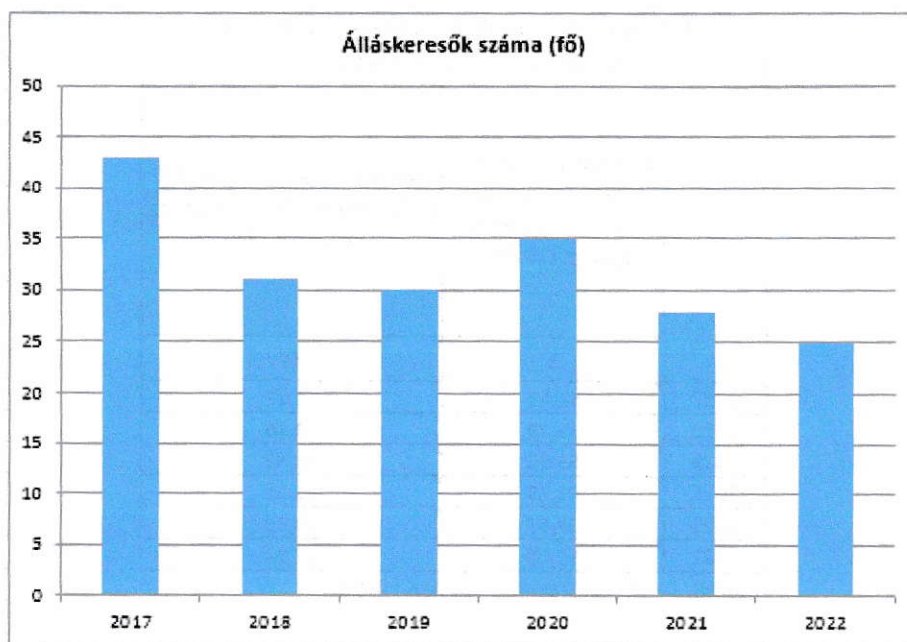

A nyilvántartott álláskeresők aránya nemenként és évenként is változó tendenciát mutat, viszont elmondható, hogy az elmúlt 5 évben csökkenő tendenciát mutat. Az azonban megfigyelhető, hogy az aktív korúak között 10 % alatti a munkanélküli a településen.

3.2.2. számú táblázat - Nyilvántartott álláskeresők száma korcsoportok szerint

Nyilvántartott álláskeresők száma összesen	Év	2017	2018	2019	2020	2021	2022
	Fő összesen		43	31	30	35	28
20 éves, vagy az alatti (TS 037)	Fő	2,00	1,00	2,00	2,00	2,00	2,00
	%	4,65%	3,23%	6,67%	5,71%	7,14%	8,00%
21-25 év (TS 038)	Fő	4,00	2,00	3,00	2,00	1,00	1,00
	%	9,30%	6,45%	10,00%	5,71%	3,57%	4,00%
26-30 év (TS 039)	Fő	3,00	5,00	6,00	7,00	3,00	2,00
	%	6,98%	16,13%	20,00%	20,00%	10,71%	8,00%
31-35 év (TS 040)	Fő	3,00	1,00	2,00	4,00	2,00	1,00
	%	6,98%	3,23%	6,67%	11,43%	7,14%	4,00%
36-40 év (TS 041)	Fő	5,00	0,00	1,00	2,00	1,00	0,00
	%	11,63%	0,00%	3,33%	5,71%	3,57%	0,00%
41-45 év (TS 042)	Fő	10,00	6,00	5,00	3,00	3,00	4,00
	%	23,26%	19,35%	16,67%	8,57%	10,71%	16,00%
46-50 év (TS 043)	Fő	4,00	4,00	2,00	4,00	3,00	4,00
	%	9,30%	12,90%	6,67%	11,43%	10,71%	16,00%
51-55 év (TS 044)	Fő	2,00	1,00	3,00	3,00	3,00	0,00
	%	4,65%	3,23%	10,00%	8,57%	10,71%	0,00%
56-60 év (TS 045)	Fő	5,00	3,00	2,00	3,00	2,00	3,00
	%	11,63%	9,68%	6,67%	8,57%	7,14%	12,00%
61 éves, vagy afeletti (TS 046)	Fő	5,00	8,00	4,00	5,00	8,00	8,00
	%	11,63%	25,81%	13,33%	14,29%	28,57%	32,00%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A település szociális és foglalkoztatási helyzete szoros összefüggésben van társadalmi mutatószámaival, hiszen, ha kevés a munkahely, rosszak a foglalkoztatási feltételek a fiatalok nagyobb valószínűséggel elvándorolnak, de ugyanez befolyásolja szociális helyzetét is, hiszen a magas és tartós munkanélküliség miatt több lesz a segélyben részesülők száma, a lakosság szegényedik.

A regisztrált munkanélküliek korcsoportonkénti bontására jellemző, hogy szinte minden évben a legkisebb a munkanélküliek aránya az 36 – 40 és az 51 - 55 év közötti korcsoportban. A legmagasabb értékeket 36-45 év közöttiek mutatják. Sajnálatos, hogy a munkanélküliség a fiatalabb korosztályt (21-30 év) is viszonylag magas 10% feletti arányban érinti, bár csökkenő tendenciát mutat a munkanélküliség az ő esetükben.

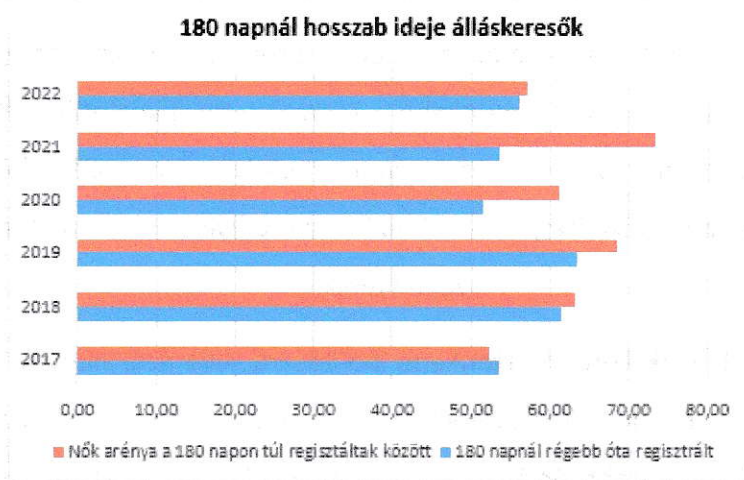
A munkahelyteremtés és a foglalkoztatás növelése tekintetében tehát a középkorú korosztály problémái a legsürgetőbbek.

Az adatok ismeretében a munkanélküliségi ráta jól kifejezi a lakosságának hátrányait a munkaerő-piacon, mutatja az eltérő foglalkoztatási, munkavállalási esélyeket.

Különösen nehéz helyzetben vannak az ötven év feletti, a pályakezdő, az alacsony iskolai végzettségű, a megváltozott munkaképességű és a roma munkanélküliek. A munkanélküliség okozta egzisztenciális, mentális és egészségügyi problémák, pedig növekvő mértékben megjelennek a gyermekjóléti és szociális alapellátás területén is.

Év	180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya (TS 057)	Nők aránya a 180 napon túli nyilvántartott álláskeresőkön belül (TS 058)
	%	%
2017	53,49	52,17
2018	61,29	63,16
2019	63,33	68,42
2020	51,43	61,11
2021	53,57	73,33
2022	56,00	57,14

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

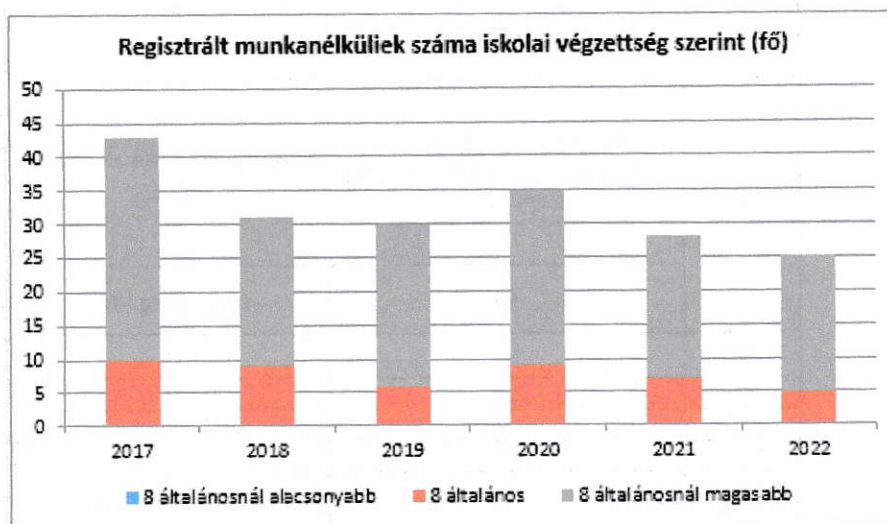

A 3.2.3. táblázat adatai szerint a 180 napnál régebben regisztrált munkanélküliek aránya minden évben 60% körül mozog, ami igen magas szám. A település munkanélküliségi mutatója igen magas, valamint a nők aránya magasabb.

b) alacsony iskolai végzettségűek foglalkoztatottsága

Év	Regisztrált munkanélküliek /nyilvántartott álláskeresők száma összesen (TS 052)	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők megoszlása iskolai végzettség szerint					
		8 általánosanál alacsonyabb végzettség (TS 036)		Általános iskolai végzettség (TS 035)		8 általánosanál magasabb iskolai végzettség	
		Fő	%	Fő	%	Fő	%
2017	43	0	0,00%	10	23,26%	33	76,74%
2018	31	0	0,00%	9	29,03%	22	70,97%
2019	30	0	0,00%	6	20,00%	24	80,00%
2020	35	0	0,00%	9	25,71%	26	74,29%
2021	28	0	0,00%	7	25,00%	21	75,00%
2022	25	0	0,00%	5	20,00%	20	80,00%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A fenti táblázatból látszik, hogy a regisztrált munkanélküliek száma évről évre csökken. Végzettség nélküli munkanélküli nincs a településen. A táblázatból megfigyelhető, hogy a 8 általánosnál magasabb iskolai végzettséggel rendelkezők száma kiugróan magas, 70 % feletti a nyilvántartott álláskeresőik között. A 8 általánossal rendelkezők száma 15 és 25 % között mozog.

c) közfoglalkoztatás, közfoglalkoztatásból az elsődleges munkaerőpiacra történő átlépés lehetőségei

A közfoglalkoztatás a munkaviszony egy speciális formája. Támogatott „tranzitfoglalkoztatás”, amelynek célja, hogy a közfoglalkoztatott sikeresen vissza-, illetve bekerüljön az elsődleges munkaerő-piacra. A közfoglalkoztatók támogatást vehetnek igénybe annak érdekében, hogy átmeneti munkalehetőséget biztosítsanak azok számára, akiknek az önálló álláskeresőse hosszú ideig eredménytelen.

Bükkzsérc Önkormányzata által közfoglalkoztatás keretében foglalkoztatható munkaerő piaci célcsoport:

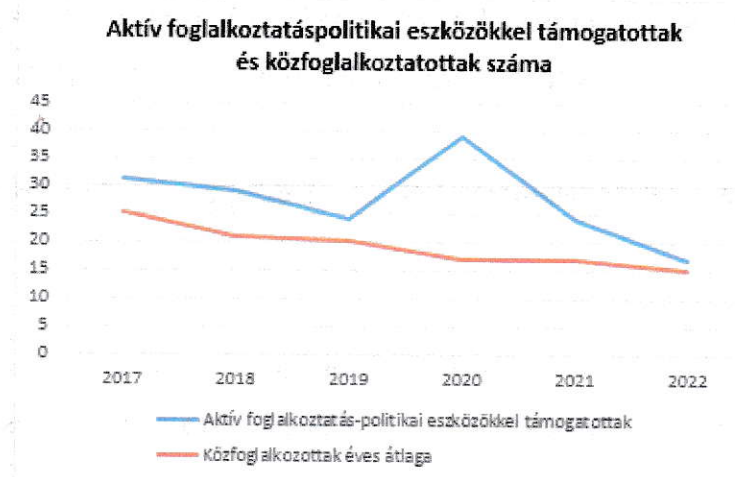
- munkaügyi kirendeltségen regisztrált álláskeresőik – foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesülő, illetve álláskeresőse vagy szociális ellátásra nem jogosult álláskeresőik.

A munkaerő piaci célcsoport foglalkoztatásához a következő formákban nyújtanak támogatást:

- rövid időtartamú foglalkoztatás támogatása (legfeljebb 4 hónap időtartam, napi 4 óras munkaidő),
- hosszabb időtartamú közfoglalkoztatás támogatása (legfeljebb 12 hónap időtartam, napi 6-8 óras munkaidő).

3.2.5. számú táblázat - Foglalkoztatáspolitikai		
Év	Aktív foglalkoztatás-politikai eszközökkel támogatottak száma (TS 050)	Közfoglalkoztatottak száma (TS 055)
	Fő	(éves átlag - fő)
2017	31	25
2018	29	21
2019	24	20
2020	39	17
2021	24	17
2022	17	15

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A fenti táblázat jól szemlélteti, hogy az aktív foglalkoztatás-politikai eszközökkel támogatottak száma, valamint a közfoglalkoztatottak száma is évről évre csökkenő tendenciát mutat. Ez egy nagyon pozitív előrelépés, hiszen sikerül a közfoglalkoztatásból kilépni a munkaerő piacra.

d) a foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének mobilitási, információs és egyéb tényezői (pl. közlekedés, potenciális munkalehetőségek, tervezett beruházások, lehetséges vállalkozási területek, helyben/térségben működő foglalkoztatási programok stb.)

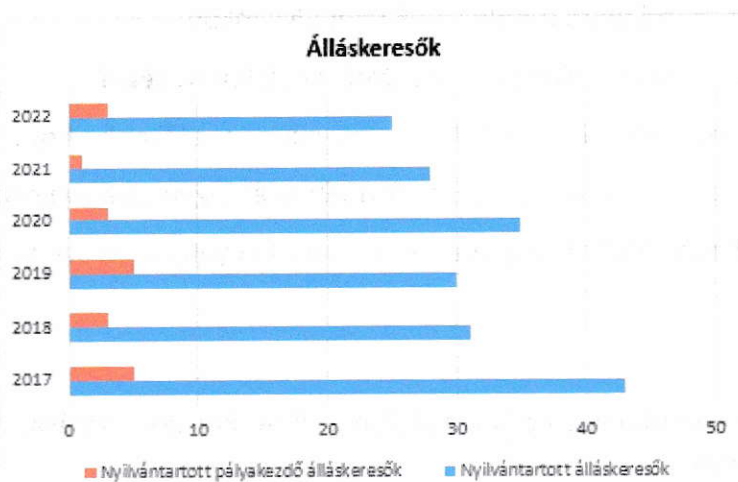
A munkahelyteremtésben a település elhelyezkedése hátrányt jelenthet Mezőkövesd településünkötől 17 km, Eger 25 km távolságra található. Zsáktelepülésnek is nevezik, mivel az ide vezető közút a község északi részénél véget ér. Vasúton nem megközelíthető a település, a távolsági buszok kétóránként közlekednek Mezőkövesdre. A település zárt, hegyi település lévén munkavállalás szempontjából hátrányos helyzetben van.

e) fiatalok foglalkoztatását és az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a településen; képzéshez, továbbképzéshez való hozzáférésük

Fiatalok foglalkoztatását és az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a településünkön nincsenek.

Év	Nyilvántartott álláskeresők száma (TS 052)	Nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma (TS 053)
	Fő	Fő
2017	43	5
2018	31	3
2019	30	5
2020	35	3
2021	28	1
2022	25	3

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A pályakezdő álláskeresők száma kb. 10%-a az összes álláskereső számának. Szerencsére a számuk évről évre csökken, szinte egyenes arányban a nyilvántartott álláskeresők számával.

f) munkaerő-piaci integrációt segítő szervezetek és szolgáltatások feltérképezése (pl. felnőttképzéshez és egyéb munkaerő-piaci szolgáltatásokhoz való hozzáférés, helyi foglalkoztatási programok)

A településtől 17 km-re fekvő Mezőkövesd városában a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Kormányhivatal Mezőkövesdi Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztálya a rendelkezésére álló éves tanfolyami lehetőségek szerint hirdet meg a munkaerőpiaci igényeknek megfelelő átképzéseket, tanfolyamokat, az első munkahely megszerzésére, illetve munkatapasztalat szerzés elősegítésére. A munkaerő-piaci szolgáltatásokon belül a felnőttképzéseket a Foglalkoztatási Osztály koordinálja. A legtöbb képzés valamilyen szakma elsajátítására irányul.

g) mélyszegénységben élők és romák települési önkormányzati saját fenntartású intézményekben történő foglalkoztatása

A mélyszegénységben élők számát az aktív korúak ellátásában részesülők számának felhasználásával tudtuk megbecsülni. Az önkormányzat elsősorban az aktív korúak ellátásában, ezen belül is a foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesülőket alkalmazza a közfoglalkoztatás keretében intézményeiben.

h) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

Foglalkozási diszkriminációról nincs tudomásunk településünkön.

i) digitális ismeretek megszerzésének és hozzáféréseinek lehetőségei

Több alkalommal is volt már lehetőségük a településen élőknek, hogy kezdő informatikai képzéseken vehessenek részt, melyek pályázati formában és ingyenesen valósultak meg.

A település könyvtárában van lehetőség internetezésre a könyvtár nyitvatartási idejében.

3.3 Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások, aktív korúak ellátása, munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások

E fejezetben kiemeljük a pénzbeli és természetbeni szociális támogatásokat, valamint a munkaerő-piaci szolgáltatásokat és az álláskeresők számára elérhető szolgáltatásokat.

E területen az Szt. 25. §-a és 47. §-a alapján a szociálisan rászoruló személyek részére a következő pénzbeli és természetbeni ellátási formák adhatók:

- Pénzbeli ellátások: időskorúak járadéka, foglalkoztatást helyettesítő támogatás, rendszeres szociális segély, ápolási díj, lakásfenntartási támogatás, átmeneti segély, temetési segély.

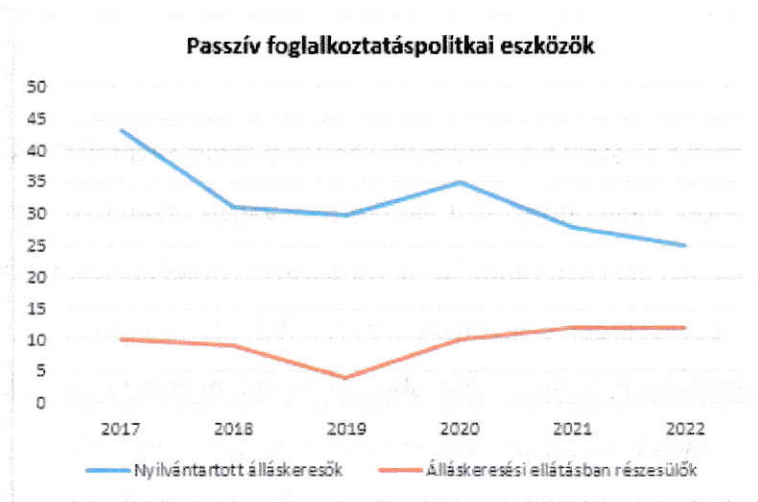

- Egyes szociális rászorultságtól függő pénzbeli ellátások egészben vagy részben természetbeni szociális ellátás formájában is nyújthatók, így lakásfenntartási támogatás, átmeneti segély, rendszeres szociális segély, foglalkoztatást helyettesítő támogatás.
- Természetbeni ellátás továbbá a köztemetés, közgyógyellátás, egészségügyi szolgáltatásra való jogosultság.

3.3. 1. számú táblázat - Passzív foglalkoztatás-politikai eszközök - Álláskeresők ellátásai I.

Év	Nyilvántartott álláskeresők száma (TS 052)		Álláskeresési ellátásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma (TS 047)	
	Fő	15-64 év közötti népesség %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában
2017	43	7,21%	10	23,26%
2018	31	5,16%	9	29,03%
2019	30	5,12%	4	13,33%
2020	35	6,02%	10	28,57%
2021	28	4,79%	12	42,86%
2022	25	4,35%	12	48,00%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

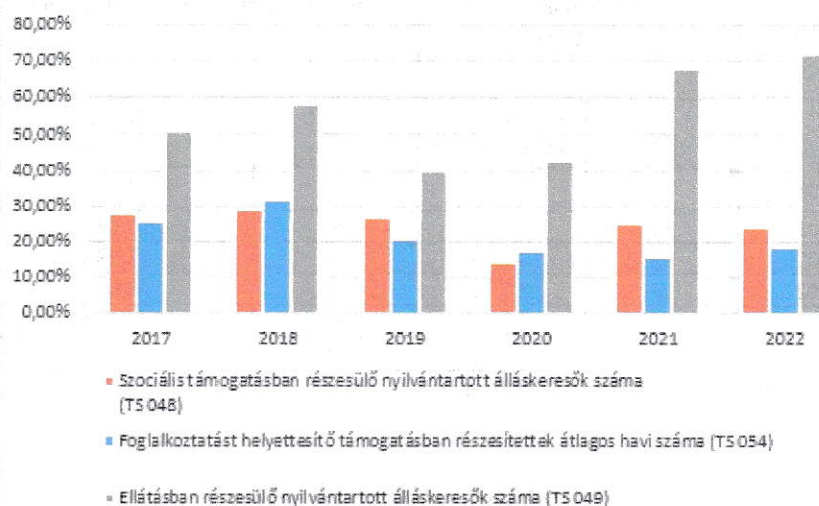

A táblázatból jól leolvasható, hogy az elmúlt 5 év alatt az álláskeresési ellátásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma a nyilvántartott álláskeresők %-ában folyamatosan emelkedett, 2022-ben már 48%-ra.

3.3.2. számú táblázat - Passzív foglalkoztatás-politikai eszközök - Álláskeresők ellátásai II.						
Év	Szociális támogatásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma (TS 048)		Foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek átlagos havi száma (TS 054)		Ellátásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma (TS 049)	
	Fő	Nyilvántartottak %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában
2017	12	27,91%	11	25,63%	22	51,16%
2018	9	29,03%	10	32,03%	18	58,06%
2019	8	26,67%	6	21,03%	12	40,00%
2020	5	14,29%	6	17,26%	15	42,86%
2021	7	25,00%	5	16,07%	19	67,86%
2022	6	24,00%	5	18,36%	18	72,00%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Passzív foglalkoztatás-politikai eszközökkel támogatottak száma a 15-64 év közötti népesség arányában II. (%)

Rendszeres szociális segílyt az aktív korú személy kaphat a Járási Hivaltól, aki nem munkavállaló, vagy egészségkárosodott, vagy támogatott álláskereső, vagyis olyan hátrányos munkaerő-piaci helyzetű aktív korú személy, aki nem rendelkezik rendszeres, megélhetést biztosító jövedelemmel.

Bükkzsércen a segílyben részesültek száma változó.

A táblázatból megfigyelhetjük, hogy az ellátásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma a nyilvántartottak %-ában folyamatosan emelkedik.

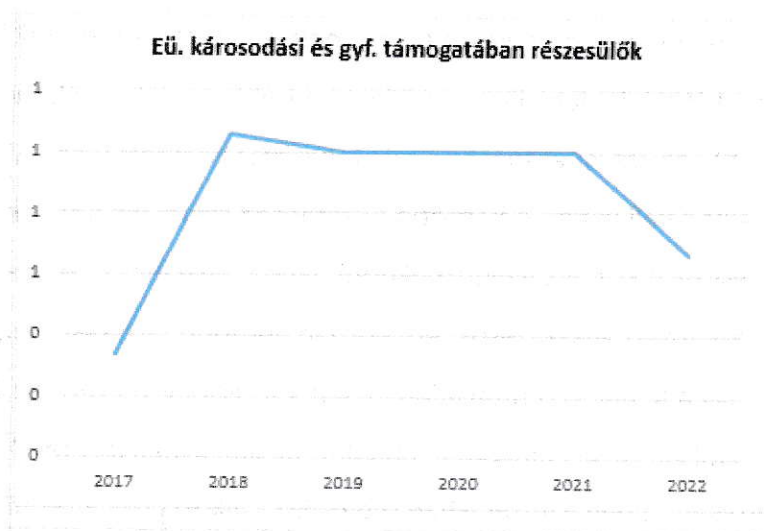
A foglalkoztatás helyettesítő támogatásban részesülők száma évről évre csökken, valamint a szociális támogatásban részülők száma is, de ez azzal magyarázható, hogy a nyilvántartottak száma is csökken.

Figyelembe kell venni, hogy 2011 január 1-től bérpótló juttatásra (BPJ), illetve 2011 szeptember 1-től foglalkoztatást helyettesítő támogatásra (FHT) jogosult, aki korábban rendelkezésre állási támogatásban (RÁT) részesült, ám a jogosultságot évente felül kell vizsgálni. 2012-től csak annak folyósítható az ellátás, aki a jogosultság felülvizsgálatát megelőző évben legalább 30 nap munkaviszonyt tud igazolni közfoglalkoztatásban vagy más foglalkoztatási jogviszony alapján.

Amennyiben a feltételeknek nem tud eleget tenni, mert számára nem tudtak közfoglalkoztatás körébe tartozó munkát felajánlani, illetve a 30 nap munkavégzést egyéb módon sem tudta teljesíteni, akkor a 30 nap számításánál az általa teljesített közérdekű önkéntes tevékenység időtartamát is figyelembe kell venni. A bérpótló juttatásban részesülő a munkaügyi szervezettel nyilvántartott álláskeresőként köteles együttműködni. Január elsejétől közfoglalkoztatásban csak a kirendeltség által közvetített álláskereső, elsősorban bérpótló juttatásra jogosult személyek foglalkoztathatóak, akik a felajánlott munkalehetőséget az iskolai végzettség és szakképzettség figyelembevételével kötelesek elfogadni, emellett az önkormányzat rendeletben előírhatja jogosultsági feltételként, hogy a juttatásban részesülő a lakókörnyezetét tartsa rendben. A BPJ/FHT összege a mindenkori öregségi minimálnyugdíjhoz igazítva, több mint négy évig változatlanul 28 500 forint volt, majd ez lecsökkent 22.500 forintra.

3.3.3. számú táblázat - Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás	
Év	Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban részesítettek havi átlagos száma (TS 056)
	fő
2017	0
2018	1
2019	1
2020	1
2021	1
2022	1

Forrás: TeIR, KSH

Az egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban részesülők száma az elmúlt 5 évben nem változott, 1 fő.

3.4 Lakhatás, lakáshoz jutás, lakhatási szegregáció

E fejezetben a lakhatáshoz kapcsolódó területet elemezzük, kiemelve a bérlakás-állományt, a szociális lakhatást, az egyéb lakáscélra nem használt lakáscélú ingatlanokat, feltárva a településen fellelhető elégtelen lakhatási körülményeket, veszélyeztetett lakhatási helyzeteket és hajléktalanságot, illetve a lakhatást segítő támogatásokat. E mellett részletezzük a lakhatásra vonatkozó egyéb jellemzőket, elsősorban a szolgáltatásokhoz való hozzáférést.

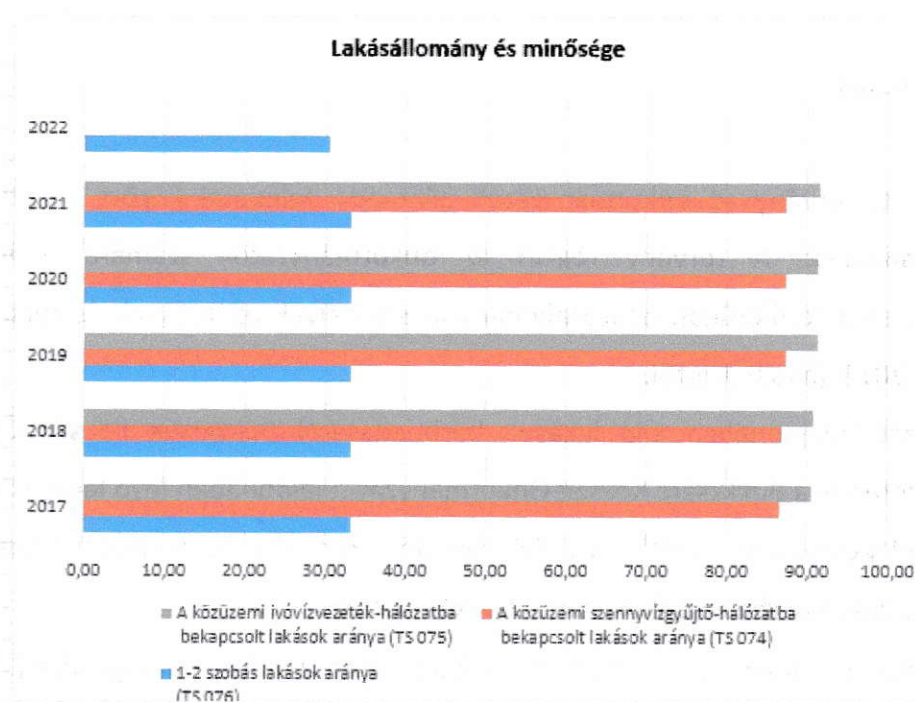
Az önkormányzati törvény az önkormányzatok ellátandó feladatai között rögzíti a lakás (és helyiség) gazdálkodást. A törvény rögzíti az önkormányzatok számára a hajléktalanság megelőzésének, és a területükön hajléktalanná vált személyek ellátásának és rehabilitációjának kötelezettségét 2013. január 1-jétől.

A lakásfenntartási támogatás a szociálisan rászoruló háztartások részére a háztartás tagjai által lakott lakás, vagy nem lakás céljára szolgáló helyiség fenntartásával kapcsolatos rendszeres kiadásai viseléséhez nyújtott hozzájárulás. A jegyző a villanyáram-, a víz- és a gázfogyasztás, a távhőszolgáltatás, a csatornahasználat és a szemétszállítás díjához, a lakbérhez vagy az albérleti díjhoz, a lakáscélú pénzügyi kölcsön törlesztő-részletéhez, a közös költséghez, illetve a tüzelőanyag költségeihez lakásfenntartási támogatást nyújt.

A lakásfenntartási támogatás alanyi jogon, normatív alapon állapítható meg

3.4.1. számú táblázat - Lakásállomány						
Év	Lakásállomány (db) (TS 073)	Épített lakások száma (TSv 077)	Épített lakások száma 1000 lakásra (TS 078)	1-2 szobás lakások aránya (TS 076)	A közüzemi szennyvízgyűjtő-hálózatba bekapcsolt lakások aránya (TS 074)	A közüzemi ivóvízvezeték-hálózatba bekapcsolt lakások aránya (TS 075)
	db	db	db	%	%	%
2017	515	1	1,94	33,20	86,60	90,49
2018	515	0	0,00	33,20	86,80	90,68
2019	515	0	0,00	33,20	87,38	91,26
2020	515	0	0,00	33,20	87,38	91,26
2021	515	0	0,00	33,20	87,38	91,46
2022	507	0	0,00	30,37	0,00	0,00

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatok

A lakásállomány szám minden évben 515 db volt, kivéve a 2022-es évet, amikor csak 507 db lakásállományt regisztráltak. Az lehet az oka annak, hogy a lakásszámok nem emelkednek, hogy a településen viszonylag sok a régebbi eladó ház, és inkább azokat vásárolják meg a településre bevándorló emberek, nem építenek új házat. A közüzemi ivóvíz - és szennyvízgyűjtő hálózatba bekapcsolt lakások aránya nagyon magas, 90% körüli.

a) bérlakás-állomány

3.4.2. számú táblázat - Bérlakás és szociális lakás állomány <i>opcionális (önkormányzati adatok)</i>							
Év	Lakásállomány (db) (TS 073)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	Bérlakás állomány (db)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	Szociális lakásállomány (db)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	Egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok (db)
	db	db	db	db	db	db	db
2017	515	n.a.	0	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2018	515	n.a.	0	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2019	515	n.a.	0	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2020	515	n.a.	0	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2021	515	n.a.	0	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2022	507	n.a.	0	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatok

Mint a mellékelt táblázatból is jól látható: Bükkzsérc település nem rendelkezik egyetlen önkormányzati tulajdonban lévő bérlakással sem.

b) szociális lakhatás

Az önkormányzati törvény az önkormányzatok ellátandó feladatai között rögzíti a lakás (és helyiség) gazdálkodást. A törvény rögzíti az önkormányzatok számára a hajléktalanság megelőzésének, és a területükön hajléktalanná vált személyek ellátásának és rehabilitációjának kötelezettségét 2013. január 1-jétől.

Az önkormányzat tulajdonában álló lakások bérbeadásáról Bükkzsérc Község Önkormányzat Képviselő-testületének a Bükkzsérc Község Önkormányzat tulajdonában lévő lakások és helyiségek bérletére és elidegenítésére vonatkozó helyi rendelete rendelkezik. E rendelet szerint Szociális helyzet alapján adható bérbe az önkormányzati lakás annak:

- akinek családjában - a vele együtt költöző családtagokat számítva - az egy főre jutó jövedelem nem haladja meg a mindenkori nyugdíjminimum kétszeresét,
- aki Bükkzsérc községben legalább három éve állandó lakóhellyel vagy tartózkodási hellyel rendelkezik.
- aki tulajdonában ingatlan nincs.

A privatizációval egy időben a közüzemi díjak is megemelkedtek, a munkanélküliség emelkedésével a lakhatási gondok felerősödtek. Ezen váratlan krízishelyzetekre fel kell készülni és a nehéz sorsú családok gondjainak megoldására komoly hangsúlyt kell fektetni.

c) egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok

Egyéb lakáscélra nem használt ingatlanok sem találhatóak a településen.

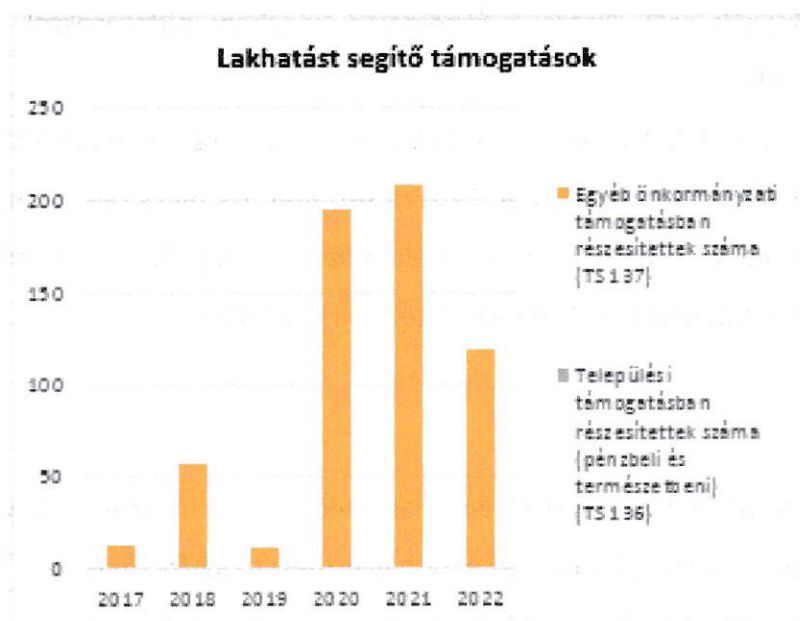
d) elégtelen lakhatási körülmények, veszélyeztetett lakhatási helyzetek, hajléktalanság

Településünkön hajléktalan személyek, illetve elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások nincsenek.

e) lakhatást segítő támogatások

3.4.3. számú táblázat - Lakhatást segítő támogatások		
Év	Települési támogatásban részesítettek száma (pénzbeli és természetbeni) (TS 136)	Egyéb önkormányzati támogatásban részesítettek száma (TS 137)
	Fő	Fő
2017	n.a.	12
2018	n.a.	57
2019	n.a.	11
2020	n.a.	195
2021	n.a.	208
2022	n.a.	119

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A fenti táblázat szerint az egyéb önkormányzati támogatásban részesítettek száma 2017-től 2021-ig szignifikánsan emelkedett, viszont 2021-ről 2022-re felére csökkent.

A lakásfenntartási támogatás a szociálisan rászorult személyeknek, családoknak az általuk lakott lakás vagy nem lakás céljára szolgáló helyiség fenntartásával kapcsolatos rendszeres kiadásai viseléséhez nyújtott hozzájárulás. Normatív lakásfenntartási támogatásra jogosult az a személy, akinek a háztartásában az egy fogyasztási egységre jutó havi jövedelem nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 250%-át (2022-ben 71 250 forintot), és a háztartás tagjai egyikének sincs vagyona. A támogatás minimum havonta 3000 forint, felső határa nincs, összeget a szociális törvényben foglalt képlet alapján kerül kiszámításra.

Lakásfenntartási támogatás ugyanazon lakásra csak egy jogosultnak állapítható meg, függetlenül a lakásban élő személyek és háztartások számától.

Az önkormányzathoz benyújtott úrlapon egyetlen közüzemi szolgáltatót kell megjelölni, ahová az önkormányzat utalja a megállapított támogatást: ez lehet, víz-, villany-, vagy gázzámla. A hátralék felhalmozódásának megakadályozását célozza a lakásfenntartási támogatás közvetlenül a szolgáltatóhoz történő utalása.

Javasoljuk, hogy azt a szolgáltatót jelölje meg a kérelmező, ahol az esetleges hátraléka legjobban veszélyezteti a lakhatását. Az úrlaphoz mellékelni kell egy, az érintett közműtől kapott számlát az azonosító adatok miatt. Szükség van a háztartásban élők munkáltatói igazolására a benyújtást megelőző hónap jövedelméről, illetve a rendszeres pénzbeni juttatásokról, például: nyugdíj, árvaellátás, családi pótlék.

Hitelt érdemlően bizonyítani kell a lakás nagyságát, például adásvételi szerződés vagy tulajdoni lap másolatával, végső soron saját bevallással. Extrém esetben, ha nincs olyan rezsizámla, amire a lakásfenntartási támogatás minden hónapban elutalható, az ügyfél igényelheti tűzifa vásárlása céljából. Ezt a megoldást az utóbbi időben egyre többen választják.

f) eladósodottság

Településünkön is komoly probléma az eladósodás, különösen a hátrányos helyzetű, munkájukat elvesztő vagy alacsony jövedelmű, idős, vagy több gyermekes családoknak. Ez a réteg veszítheti el a lakását, válhat hajléktalanná leginkább, vagy náluk kapcsolják ki fizetés hiányában a közszolgáltatásokat.

Védendő fogyasztói kérelmet nyújthat be a villamos energia szolgáltatónál, illetve a gázzolgáltatónál, aki a jogszabályban meghatározott ellátásban részesül és tartozása van a szolgáltató felé. Ez alapján részletfizetést vagy fizetési halasztást kaphat.

g) lakhatás egyéb jellemzői: külterületeken és nem lakóövezetben elhelyezkedő lakások, minőségi közszolgáltatásokhoz, közműszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez való hozzáférés bemutatása

Nem található külterületen és nem lakóövezetben elhelyezkedő ingatlan

3.5 Telepek, szegregátumok helyzete

Településünkön telepek, szegregátumok nem találhatóak.

a) a telep/szegregátum mint lakókörnyezet jellemzői (kiterjedtsége, területi elhelyezkedése, megközelíthetősége, lakásállományának állapota, közműellátottsága, közszolgáltatásokhoz való hozzáférés lehetőségei, egyéb környezet-egészségügyi jellemzői stb.)

Településünkön telepek, szegregátumok nem találhatóak.

b) a telepen/szegregátumokban élők száma, társadalmi problémák szempontjából főbb jellemzői (pl. életkori megoszlás, foglalkoztatottsági helyzet, segélyezettek, hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek aránya, stb.)

Településünkön telepek, szegregátumok nem találhatóak.

c) szegregációval veszélyeztetett területek, a lakosság területi átrendeződésének folyamatai

Településünkön telepek, szegregátumok nem találhatóak.

3.6 Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

A településen működik orvosi ellátás, háziorvosi rendelés keretein belül, amely a felnőttek és gyermekek vizsgálatát és egészségügyi ellátását egyaránt megvalósítja. A településen egy orvosi rendelő található.

A háziorvosi feladatokat vállalkozás biztosítja. A Védőnői Szolgálat fenntartása a 3 település feladata.

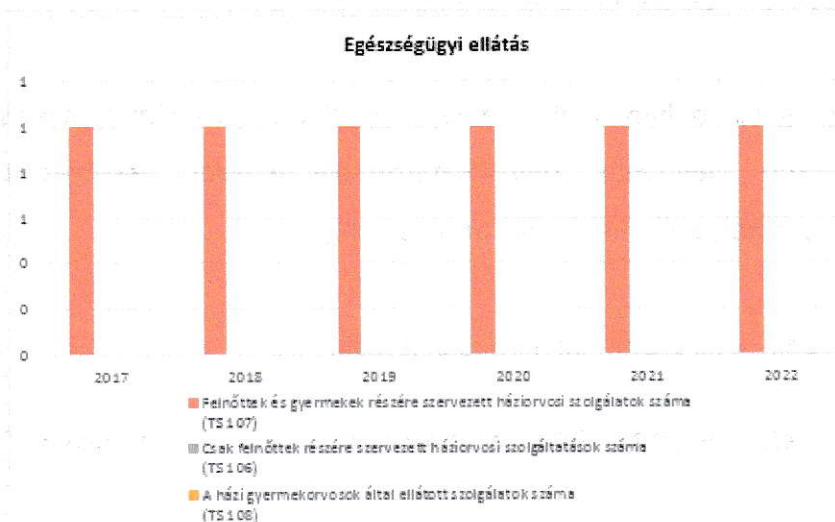
a) az egészségügyi alapszolgáltatásokhoz, szakellátáshoz való hozzáférés

Az egészségügyi alapszolgáltatásokhoz, szakellátás, fejlesztő és rehabilitációs ellátáshoz, valamint a prevenció és szűrőprogramokhoz (pl. népegészségügyi, koragyermekkor kötelező szűrésekhez) való hozzáférés biztosított térségi szinten belül.

3.6.1. számú táblázat – Egészségügyi ellátás

Év	Felnőttek és gyermekek részére szervezett háziorvosi szolgálatok száma (TS 107)	Csak felnőttek részére szervezett háziorvosi szolgáltatások száma (TS 106)	A házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma (TS 108)	Gyógyszertárak és fiókgyógyszertárak száma (TS 110)	Közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma (előny és nyitólépés alapján kiértékelve) (TS 133)	Ápolási díj, anyagi jogon: támogatásban részesültek évi átlagos száma (TS 135)
	db	db	db	db	Fő	Fő
2017	1	0	0	1	19	10,59
2018	1	0	0	1	69	15,08
2019	1	0	0	1	67	17,09
2020	1	0	0	1	64	15,55
2021	1	0	0	1	49	11,21
2022	1	0	0	1	55	7,41

Forrás: TELR, KSH Taster

Településünkön 1 db háziorvosi szolgálat működik, valamint 1 fiókgyógyszertár. A közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma 2017-ről 2018-ra rohamosan megnőtt.

b) prevenció és szűrőprogramokhoz (pl. népegészségügyi, koragyermekkor kötelező szűrésekhez) való hozzáférés

Településünkön a lakosság számára szűrővizsgálatot a Magyar Vöröskereszt, különböző önkormányzati és alapítványi szervezetek bonyolítanak le, mint pl. évi egyszeri véradás, mammográfiás szűrővizsgálat, illetve egészségügyi állapotfelmérés.

c) fejlesztő és rehabilitációs ellátáshoz való hozzáférés

A fejlesztő és rehabilitációs ellátáshoz való hozzáférés településünkön nincs, nem releváns. A szolgáltatás 20 km-re a településtől Mezőkövesd városban áll rendelkezésre.

d) közétkeztetésben az egészséges táplálkozás szempontjainak megjelenése

A közétkeztetésben célunk az egészséges táplálkozás érvényesítése. Az étkeztetést jelenleg lebonyolító vállalkozó sok gondot fordít arra, hogy a legjobb alapanyagokból, nagy odafigyeléssel készüljenek az ételek. A legújabb előírásoknak megfelelően történik az ételek elkészítése, valamint adagolása az óvodás és iskolás korú gyermekek részére.

e) sportprogramokhoz való hozzáférés

A településen szervezett programokon, sportprogramokon a hozzáférés mindenki számára biztosított. A programok szervezésénél az esélyegyenlőség védelmét figyelembe vesszük, mind a programok jellegénél, mind a helyszín kiválasztásánál.

f) személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

A személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokhoz Bükkzsérc Község Önkormányzata biztosítja az állampolgárok számára az egyenlő esélyű hozzáférést. Preventív rendszerszemléletű szociális munka keretében komplex segítséget nyújtanak az állampolgárok önálló életvitelének és készségeinek megőrzéséhez, erősítéséhez. Ide sorolható: a szociális étkeztetés, a házi segítségnyújtás, családsegítés, gyermekjóléti szolgáltatás.

A szociális ellátások és a szolgáltatások összehangoltan, koordináltan működnek, nagymértékben lefedik a szociális szükségleteket.

A helyi szociális ellátórendszer középpontjában továbbra is a segítségre szoruló emberek állnak, akiknek színvonalas ellátása feltételezi az emberi értékek tiszteletben tartását. A helyi szociális szolgáltatások gyakorlatában a személyközpontú szociális munka folyamatosan biztosított, amely

megteremti a hátrányos helyzetben élők támogatásának, az esélyegyenlőség megteremtésének feltételeit.

g) drogpreevenciós szolgáltatások

Településünkön drogpreevenciós szolgáltatások nem működnek.

h) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor

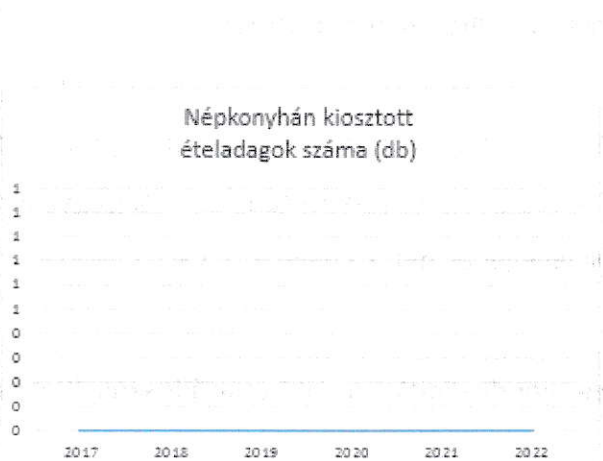
Nem történt hátrányos megkülönböztetés az önkormányzat intézményeiben dolgozói törekednek az egyenlő bánásmód követelményeinek betartására.

i) előnyben részesítés (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) a szociális és az egészségügyi ellátórendszer keretein belül

Kiemelt fontosságú a községben élő fogyatékosok, mélyszegénységben élők, idősek, gyermekek ellátása, mind szociális mind az egészségügy területén.

3.6.2. Népkonyha	
Év	Népkonyhán kiosztott ételadagok száma (db)
2017	n.a.
2018	n.a.
2019	n.a.
2020	n.a.
2021	n.a.
2022	n.a.

Forrás: Önkormányzati adat

A népkonyhán kiosztott ételadagok számáról nincs pontos adatunk, viszont működik községünkben is.

3.7 Közösségi viszonyok, helyi közelet bemutatása

A közösségi élet szinterei sokrétűek, ilyenek a lakóközösségek, a munkahelyek, az oktatási, szociális intézmények, a templomok, a civil szervezetek, sportegyesületek, az azonos érdeklődésű emberek szerveződésai, stb.

a) közösségi élet szinterei, fórumai

Településünkön a közösségi élet színtere leginkább a közösségi ház. A neves eseményekhez köthető és egyéb apropóból megrendezésre kerülő műsorok, programok ezen a helyszínen kerülnek megvalósításra, amennyiben az időjárás szabadtéri program megrendezését nem teszi lehetővé. A könyvtár is lehetőséget biztosít a közösségi élet fejlődésének, internetes elérésével, a szabadidő hasznos eltöltésével.

3.7.1. számú táblázat - Intézményi ellátottság (2020)			
Tornateremmel, tornaszobával ellátott köznevelési intézmények száma (intézmény székhelye szerint) (TS 102)	Sportcsarnok, sportpálya léte (TS 103)	A települési könyvtárak kikölcsönzött egységeinek száma (TS 104)	Közművelődési intézmények száma (TS 105)
db	van/nincs	db	db
0	igen	1 044	1

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A település 1 db sportpályával rendelkezik, ami mellé pályázati úton sikerült egy műfűvel borított labdarúgó pályát is építeni.

b) közösségi együttélés jellemzői, konfliktuskezelési megoldások

Településünkön a közösségi együttélés jól működik, etnikai konfliktusok nem fordulnak elő. A megfelelő társadalmi viszonyok megteremtését és fenntartását kell, hogy szolgálják a különböző rendezvények és közösségi programok.

c) helyi közösségi szolidaritás megnyilvánulásai

Az óvodás és iskolás korú gyermekek szülei évente egy alkalommal szerveznek jótékonysági bált a gyermekek javára.

d) a helyben élő nemzetiségek kulturális sokszínűségének bemutatása és kulturális identitásuk megőrzésének lehetőségei;

Nem élnek más nemzetiségű lakosok a faluban.

e) helyi lakossági önszerveződések

Településünkön több lakossági önszerveződés is megvalósult. Többek között a Zsérci Summás Énekegyüttes, akik műsoraikkal színesítik a településen megvalósuló rendezvényeket. Meg kell

említeni a Bükkzsérci Borbarátok Körét, akik közül páran beléptek az énekegyüttesbe is és közösen szerepelnek.

3.8 A roma nemzetiségi önkormányzat célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége, partnersége a települési önkormányzattal

Bükkzsérc településen roma nemzetiségi önkormányzat nem működik.

3.9 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A tartós munkanélküliség aránya magas	Közfoglalkoztatási programokba történő bevonásuk
Egyéb önkormányzati támogatásban részesülők száma magas	Pályázati források, ezen probléma megoldására

4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység

Egyre nagyobb méreteket ölt a gyermekszegénység. Nagyon sok gyermek csak az óvodában és az iskolában jut meleg ételhez. A szegény családok nagy része a gyerekek után járó ellátásokból él. Súlyos problémát jelent a szegény családoknak a lakás fenntartása, a tüzelő beszerzése. Esetenként az óvodába és iskolába járás is nehézséget okoz a ruházat, cipő, tiszorai hiánya miatt. A nehéz sorsú gyerekek hátrányait még inkább tetézi a kifizetetlen közműtartozás, villany, gáz kikötése. Ilyen esetekben sajnos a szülők sokszor fordulnak uzsorakamatosokhoz, amivel még inkább tetézik a bajt.

Ebből az ördögi körből nagyon nehéz kijutni, szinte lehetetlen.

Azok a szülők, akik rendelkeznek munkahellyel, azok is keveset keresnek, épp, hogy kijönnék a fizetésükből. A családok bevételei alig fedezik a rezsiköltséget, hiteleket, a gyerekek iskoláztatását, étkeztetését.

A tartós munkanélküliség mentálisan is tönkreteszti a családokat. Az emberek alkoholizmusba, depresszióba, legrosszabb esetben öngyilkosságba menekülnek. Gyakorivá válik a megélhetési bűnözés.

A szegénység, munkanélküliség következtében kialakult családi funkciózavarok, mentálhigiénés problémák közvetlen hatással vannak a gyermek fejlődésére. A társadalmi következetlenségek kihatnak a család életére, amely nem tudja megvalósítani tápláló, biztonságot nyújtó funkcióját. A tápláló környezet ingoványos, bizonytalan környezetté válik. A leírt problémák tükröződnek a gyermek teljesítményében, viselkedésében, beszédkultúrájában. A gyermek személyiségfejlődésére ezen kívül veszélyt jelentenek még, és erőteljes hatást gyakorolnak a média erőszakot sugárzó műsorai is. A szülők többsége nem szelektálja a műsorokat, a gyerekek válogatás nélkül megnézhetnek mindent. Az erkölcsi értékek meglazulása tetten érhető a családok életében, életvitelében.

Az egyre mélyülő szegénységgel, nincstelenséggel a gyermekvédelemben dolgozók sajnos mindennap találkoznak munkájuk során. A gyermekek védelmével kapcsolatos problémák talán ezért is jelentkeznek halmozottan településünkön is.

4.1. A gyermekek helyzetének általános jellemzői gyermekek száma, aránya, életkori megoszlása, demográfiai trendek

4.1. számú táblázat - Gyermekekori népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (2. számú táblázatból)					
Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen (TS 003)	Férfiak (TS 005)	Nők (TS 007)
	Fő	Fő	Fő	%	%
Állandó népesség száma (férfiak TS 004, nők TS 006)	457	512	969	47,16%	52,84%
0-2 évesek (összes száma TS 008, aránya TS 009)			19	1,96%	
0-14 éves (férfiak TS 010, aránya TS 011; nők TS 012, aránya TS 013)	47	57	104	4,85%	5,88%
15-17 éves (férfiak TS 014, aránya TS 015; nők TS 016, aránya TS 017)	8	15	23	0,83%	1,55%

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Az állandó népesség kb. 15 %-a a gyermekekori népesség. A gyermekekori népesség nemek szerinti megoszlását tekintve elmondható, hogy a nők aránya egy kicsivel magasabb minden korcsoportban.

a) veszélyeztetett és védelembe vett, hátrányos helyzetű, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, valamint fogyatékossgal élő gyermekek jellemzői, egészségügyi, szociális, lakhatási helyzete

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. Törvény 5. § (n) pontja: „veszélyeztetettség: olyan-magatartás, mulasztás vagy következtében kialakult-állapot, amely a gyermek testi, értelmi, érzelmi vagy erkölcsi fejlődését gátolja, vagy akadályozza. A veszélyeztetettség fogalma mellett a veszélyeztető magatartást is meg kell említeni. Bármilyen nehéz helyzetben élnek is családok, veszélyeztetettségről elsősorban gyermekek esetében beszélünk. Olyan állapotról van szó, amelynek kialakulásában számtalan tényező játszhat közre a szülők, a környezet vagy éppen a gyerek részéről. A hatékony megelőzés érdekében fontos tisztázni, hogy az egyes érintettek veszélyeztető magatartása milyen mértékben járul hozzá a veszélyeztetett állapot kialakulásához.

A védelembe vétel a gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó hatósági intézkedés. A kialakult veszélyeztetettség megszüntetése érdekében a gyermek védelembe vétele a gyermekjóléti szolgáltatás feladata. Ha a szülő vagy más törvényes képviselő a gyermek veszélyeztetettségét az alapellátások önkéntes igénybevételével megszüntetni nem tudja, vagy nem akarja, de alaposan feltételezhető, hogy segítséggel a gyermek fejlődése a családi környezetben mégis biztosítható, a települési önkormányzat jegyzője a gyermeket védelembe veszi (Gyvt. 68. § (1) bekezdés).

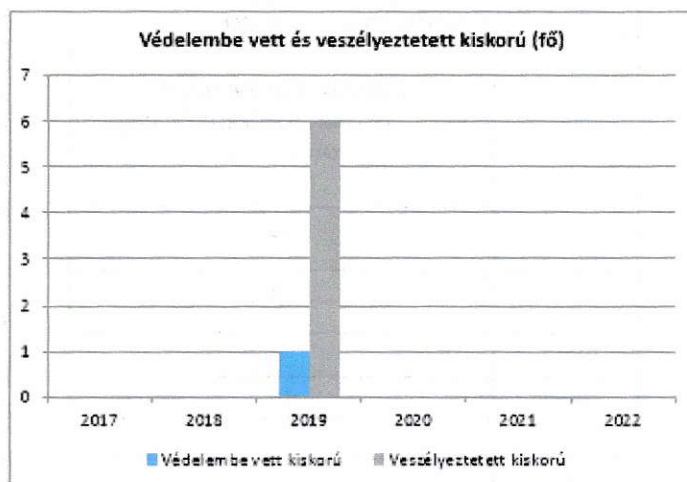
Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet: A köznevelési törvény 2013. szeptember 1-éig hatályban tartja a közoktatásról szóló törvény 121. §-a (1) bekezdésének 14. pontjában rögzített definíciót a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet vonatkozásában, ezt követően a definíciót a Gyvt. fogja tartalmazni. A 2013. szeptember 1-éig hatályos szabályozás értelmében hátrányos helyzetű az a gyermek, tanuló, akinek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságát családi körülményei, szociális helyzete miatt megállapították. E csoporton belül halmozottan hátrányos helyzetű az a gyermek, tanuló, akinek törvényes felügyeletét ellátó szülője, óvodás gyermek esetén a gyermek három éves korában, tanuló esetén a tankötelezettség beállításának időpontjában legfeljebb az iskola nyolcadik évfolyamán folytatott tanulmányait fejezte be sikeresen. Erről a szülő önkéntesen a Gyvt.-ben meghatározott eljárás keretében nyilatkozhat. Halmozottan hátrányos helyzetű az a gyermek, tanuló is, akit tartós nevelésbe vettek.

A jegyző összesíti a települési önkormányzat illetékességi területén a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek és tanulók számát és az ily módon előállított statisztikai adatokat minden év október 31-ig megküldi az illetékes kormányhivatal részére (Nktvr. 27-29. §)

Év	Védelembe vett kiskorú gyermekek száma (TS 116)	Veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma (TS 115)
	Fő	Fő
2017	0	0
2018	0	0
2019	1	6
2020	0	0
2021	0	0
2022	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Egyetlen év volt, amikor védelembe vett, valamint veszélyeztetett kiskorú gyermekek szerepelnek a táblázatban, ez az év a 2019-es év volt.

b) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma

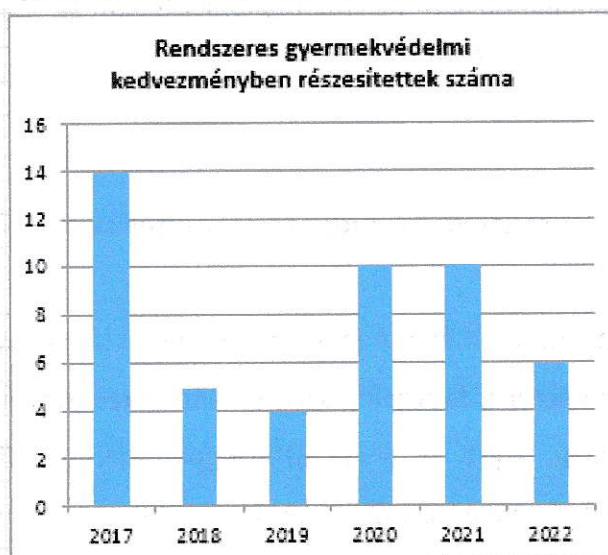
Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény: A jogosult gyermek számára a települési önkormányzat jegyzője a Gyvt.-ben meghatározott feltételek szerint rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságot állapít meg. (Gyvt. 18. § (1) a)) A jogosultság megállapítása során sor kerül a jövedelmi és vagyoni helyzet vizsgálatára a Gyvt. 19. §-a szerint.

Kiegészítő gyermekvédelmi támogatás: A támogatásra a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermek gyámjával rendelt hozzátartozó jogosult, aki a gyermek tartására köteles és

1. nyugellátásban,
2. korhatár előtti ellátásban,
3. szolgálati járandóságban,
4. balettművészeti életjáradékban, részesül.
5. nyugellátásban,
6. korhatár előtti ellátásban,
7. szolgálati járandóságban,
8. balett művészeti életjáradékban, részesül.

4.1.2. számú táblázat - Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek	
Év	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek évi átlagos száma (TS 111)
	Fő
2017	14
2018	5
2019	4
2020	10
2021	10
2022	6

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

2017-hez képest felére csökkent a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők száma.

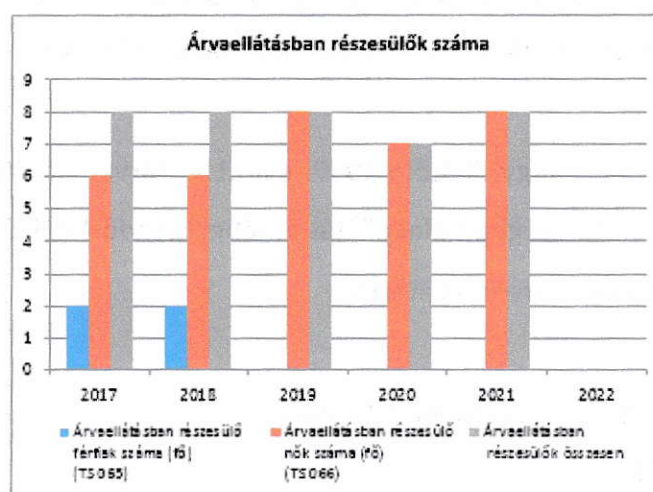
Kiegészítő-, illetve rendkívüli gyermekvédelmi kedvezményben egyetlen lakos sem részesült.

c) gyermek jogán járó helyi juttatásokban részesülők száma, aránya

Rendkívüli gyermekvédelmi támogatásban részesíthető az a gyermek, ill. fiatal felnőtt, akinek családja időszakosan létfenntartási gondokkal küzd, vagy a létfenntartást veszélyeztető rendkívüli élethelyzetbe került.

Év	Árvaeállításban részesülő férfiak száma (fő) (TS 065)	Árvaeállításban részesülő nők száma (fő) (TS 066)	Árvaeállításban részesülők összesen
	Fő	Fő	Fő
2017	2	6	8
2018	2	6	8
2019	0	8	8
2020	0	7	7
2021	0	8	8
2022	0	0	-

Forrás: TeIR, KSH Tstár, Önkormányzati adatok

Az árvaeállításban részesülők száma sajnálatos módon stagnál az elmúlt 5 évben, és emelkedés figyelhető meg, ha a nemek szerinti bontást tekintjük, hiszen az elmúlt 4 évben már nincs árvaeállításban részesülő férfi, a nők aránya nőtt.

d) ingyenes vagy kedvezményes iskolai étkeztetésben részesülők száma, aránya

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény megállapítása esetén a gyermek jogosult a gyermekétkeztetés normatív kedvezményének igénybevételére. Egyéb adat nem áll rendelkezésünkre.

e) magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek helyzete

Településünkön nem élnek külföldi állampolgársággal rendelkező gyermekek.

f) állampolgársággal rendelkező, illetve magyar állampolgársággal nem rendelkező külföldről visszatért, hátrányos helyzetű családban élő gyerekek jellemzői

Településünkön ez az adat nem releváns.

4.2 Szegregált, telepszerű lakókörnyezetben élő gyermekek helyzete, esélyegyenlősége

Településünkön nem jellemzőek, illetve nincsenek szegregált, telepszerű lakókörnyezetben élő gyermekek.

4.3 A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint fogyatékossgal élő gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférése

A Mötv. rendelkezése értelmében az egészségügyi alapellátás, a szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltatások és ellátások a helyi önkormányzat feladata.

Egészségügyi ellátás: az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény adja, amely előírja, hogy a települési önkormányzat az egészségügyi alapellátás körében gondoskodik:

- a) a háziorvosi, házi gyermekorvosi ellátásról,
- b) a fogorvosi alapellátásról,
- c) az alapellátáshoz kapcsolódó ügyeleti ellátásról,
- d) a védőnői ellátásról,
- e) az iskola-egészségügyi ellátásról.

A gyermekek számára nyújtott gyermekjóléti szolgáltatás, szociális ellátások: A hatályos jogi szabályozás alapján a gyermekjóléti szolgáltatás olyan, a gyermekek érdekeit védő speciális szolgáltatás, amely a szociális munka módszereinek és eszközeinek felhasználásával szolgálja a gyermek testi, lelki egészségének, családban történő nevelkedésének elősegítését, a gyermek

veszélyeztetettségének megelőzését, a kialakult veszélyeztetettség megszüntetését, illetve a családjából kiemelt gyermek visszahelyezését. A szolgáltatás elvi alapjai, működésére vonatkozó szabályozók jogszabályi kereteit a Gyvt., valamint a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételiről szóló 15/1998. (IV. 30.) NM rendelet adják. A gyermekjóléti szolgálat tevékenységének jelentős része eléri az adott település valamennyi gyermekét, szolgáltató és megrendelő funkcióval bír. Tevékenységét összehangolva a gyermekeket ellátó egészségügyi és nevelési-oktatási intézményekkel szervezési, szolgáltatási és gondozási feladatokat végez. A gyermekjóléti szolgálat az általa ellátott településrészen, településen figyelemmel kíséri valamennyi 8-18 éves gyermek szociális helyzetét, veszélyeztetettségét.

A gyermekjóléti alapellátás keretében biztosítható gyermekek napközbeni ellátásának formái:

- a) a bölcsőde, a hetes bölcsőde
- b) a családi napközi,
- c) a családi gyermekfelügyelet,
- d) a házi gyermekfelügyelet,
- e) az alternatív napközbeni ellátás.

A gyermekek átmeneti gondozása keretében – kivéve, ha a gyermek átmeneti gondozását családok átmeneti otthona biztosítja – a gyermek testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődését elősegítő, az életkorának, egészségi állapotának és egyéb szükségleteinek megfelelő étkeztetéséről, ruházattal való ellátásáról, mentálhigiénés és egészségügyi ellátásáról, gondozásáról, neveléséről, lakhatásáról, vagyis teljes körű ellátásáról kell gondoskodni.

Fogyatékos gyermekek ellátáshoz történő hozzáférése: a szakértői bizottság szakvéleménye alapján a fogyatékos gyermek legfeljebb hatéves koráig fejlődését biztosító korai fejlesztésben és gondozásban, vagy fejlesztő felkészítésben vehet részt. Az Szt. rendelkezése szerint a nappali ellátás keretében gondoskodni kell többek közt a harmadik életévüket betöltött, önkiszolgálásra részben képes vagy önellátásra nem képes, de felügyeletre szoruló fogyatékos, illetve autista személyek napközbeni tartózkodásáról, étkeztetéséről.

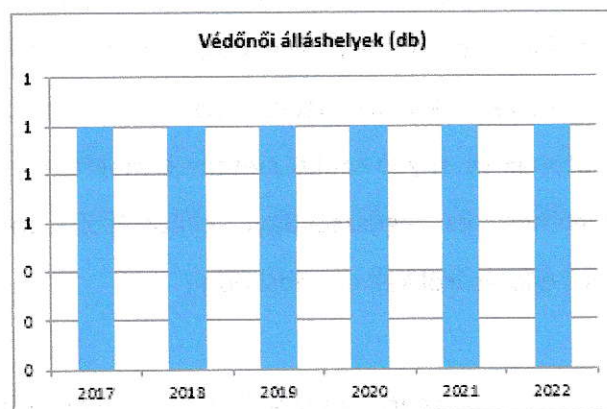
Gyermekétkeztetés: Ha a szülő (törvényes képviselő) eltérően nem rendelkezik, a fenntartó az óvodában és az iskolában a gyermekek és a tanulók számára az óvodai nevelési napokon, illetve

iskolai tanítási napokon biztosítja a déli meleg főétkezést és két további étkezést. Iskolai étkeztetésben részesülhet az a tanuló is, aki napközit nem veszi igénybe. Az étkezések közül az ebéd külön is igényelhető (Gyvt. 151. §). Ezen szabályokat kell alkalmazni a nyári szociális gyermekétkeztetés esetében is.

a) védőnői ellátás jellemzői (pl. a védőnő által ellátott települések száma, egy védőnőre jutott ellátott, betöltetlen státuszok)

4.3.1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma			
Év	Betöltött védőnői álláshelyek száma (TS 108)	0-3 év közötti gyermekek száma	Átlagos gyermekszám védőnőnként
	db	Fő	Fő
2017	1	n.a.	-
2018	1	n.a.	-
2019	1	n.a.	-
2020	1	n.a.	-
2021	1	n.a.	-
2022	1	n.a.	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

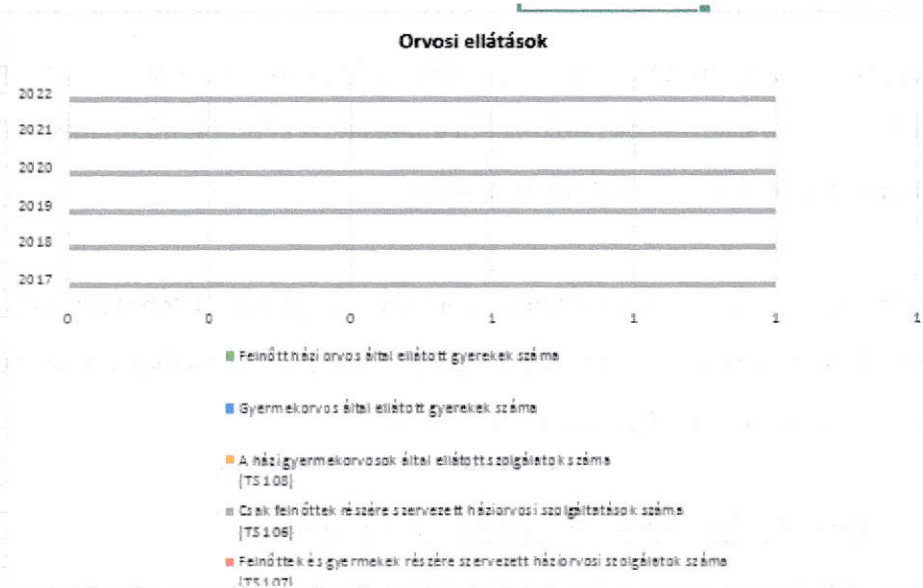

A védőnői ellátás a településen megoldott. Az egy védőnőre jutó gyermekek számáról pontos statisztikai adatok nem állnak rendelkezésünkre.

b) gyermekorvosi ellátás jellemzői (pl. házi gyermekorvoshoz, gyermek szakorvosi ellátáshoz való hozzáférés, betöltetlen házi gyermekorvosi praxisok száma)

4.3.2. számú táblázat – Gyermekorvosi ellátás					
Év	Felnőttek és gyermekek részére szervezett háziorvosi szolgálatok száma (TS 107)	Csak felnőttek részére szervezett háziorvosi szolgáltatások száma (TS 106)	A házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma (TS 108)	Gyermekorvos által ellátott gyerekek száma	Felnőtt házi orvos által ellátott gyerekek száma
	db	db	db	Fő	Fő
2017	0	1	0	n.a.	n.a.
2018	0	1	0	n.a.	n.a.
2019	0	1	0	n.a.	n.a.
2020	0	1	0	n.a.	n.a.
2021	0	1	0	n.a.	n.a.
2022	0	1	0	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

Településünkön a háziorvosi, a házi gyermekorvosi ellátást vállalkozás keretében biztosítjuk. A háziorvosi községünkben minden nap biztosít rendelési időt, gyermekorvos egy hónapban egyszer van a településen, de a gyermekorvos által ellátott gyermekek számáról sajnos nincsen adatunk.

c) 0–7 éves korúak speciális (egészségügyi-szociális-oktatási) ellátási igényeire (pl. korai fejlesztésre, rehabilitációra) vonatkozó adatok

Óvodánk több mint ötven éves múltra tekint vissza. Jelenleg egy darab gyermekcsoport biztosítja a 3 -7 éves korú gyermekek nevelését - oktatását a Tevékenységközpontú Óvodai Nevelési Program alapján. Célunk: A teljes gyermeki személyiség sokoldalú fejlesztése tevékenységek által. A fejlesztést igénylő gyermekekkel külön fejlesztő pedagógus foglalkozik.

d) gyermekjóléti alapellátások, Biztos Kezdet Gyerekház, Tanoda, gyermekszegénységet csökkentő speciális szolgáltatások

Gyermekjóléti Szolgálat: A gyermekjóléti szolgáltatás olyan, a gyermek érdekeit védő speciális személyes szolgáltatás, amely a szociális munka módszereinek és eszközeinek felhasználásával szolgálja a gyermek testi, lelki egészségének, családban történő nevelkedésének elősegítését, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzését, a kialakult veszélyeztetettség megszüntetését, illetve a családjából kiemelt gyermek visszahelyezését. A gyermekjóléti szolgálat tevékenységének jelentős része eléri az adott település valamennyi gyermekét, szolgáltató és megelőző funkcióval bír. Tevékenységét összehangolva a gyermekeket ellátó egészségügyi és nevelési-oktatási intézményekkel szervezési, szolgáltatási és gondozási feladatokat végez. A gyermekjóléti szolgálat figyelemmel kíséri valamennyi, 0-18 éves gyermek szociális helyzetét, veszélyeztetettségét.

A Bükkzsérci Község Önkormányzata a gyermekjóléti szolgáltatással, a házi segítségnyújtással, a családsegítéssel, valamint a gyermekek napközbeni ellátásához kapcsolódó feladatokat látja el.

e)gyermekek napközbeni ellátásai, bölcsődei ellátás

Bölcsődei ellátás nincsen a településünkön. Azonban, ha pályázati lehetőségként felmerül, a település biztosan élni fog ezzel a lehetőséggel, ugyanis a gyermekek elhelyezése a mindennapos munka mellett nagyon nagy nehézséget okoz a szülőknek.

4.3.3. a.) számú táblázat - Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma

Nem releváns.

4.3.3. b.) számú táblázat - Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma

Nem releváns.

f) gyermekvédelem

A gyermekek védelme a gyermek családban történő nevelkedésének elősegítésére, veszélyeztetettségének megelőzésére és megszüntetésére, valamint a szülői vagy más hozzátartozói gondoskodásból kikerülő gyermekhelyettesítő védelmének biztosítására irányuló tevékenység. A gyermekek védelmét pénzbeli, természetbeni és személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások, illetve gyermekvédelmi szakellátások, valamint e törvényben

meghatározott hatósági intézkedések biztosítják. A gyermekvédelmi rendszer működtetése állami és önkormányzati feladat.

A gyermekvédelmi rendszerhez kapcsolódó feladatot látják el – a gyermek családban történő nevelkedésének elősegítése, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzése és megszüntetése érdekében – a törvényben meghatározott alaptevékenység keretében

- az egészségügyi szolgáltatást nyújtók, így különösen a védőnői -szolgálat, a házi orvos, a házi gyermekorvos,
- a személyes gondoskodást nyújtó szolgáltatók, így különösen a családsegítő szolgálat, a családsegítő központ,
- a köznevelési intézmények,
- a rendőrség,
- az ügyészség,
- a bíróság,
- a pártfogó felügyelői szolgálat,
- az áldozatsegítés és a kárenyhítés feladatait ellátó szervezetek,
- a menekülteket befogadó állomás, a menekültek átmeneti szállása,
- a társadalmi szervezetek, egyházak, alapítványok,
- a munkaügyi hatóság.

Az előzőekben felsorolt intézmények és személyek kötelesek

- jelzéssel élni a gyermek veszélyeztetettsége esetén a gyermekjóléti szolgálatnál,
- hatósági eljárást kezdeményezni a gyermek bántalmazása, illetve súlyos elhanyagolása vagy egyéb más, súlyos veszélyeztető ok fennállása, továbbá a gyermek önmaga által előidézett súlyos veszélyeztető magatartása esetén. Ilyen jelzéssel és kezdeményezéssel bármely állampolgár és a gyermekek érdekeit képviselő társadalmi szervezet is élhet.

Ezek a személyek, szolgáltatók, intézmények és hatóságok a gyermek családban történő nevelkedésének elősegítése, a veszélyeztetettség megelőzése és megszüntetése érdekében kötelesek egymással együttműködni és egymást kölcsönösen tájékoztatni.

g) krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások

A krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások biztosítása nem kötelező önkormányzati feladat, azt az állam biztosítja a gyermekek részére.

h) egészségfejlesztési, sport-, szabadidős és szünidős programokhoz való hozzáférés

Az egészségfejlesztési, sport-, szabadidős és szünidős programokhoz való szabad hozzáférés a gyermekek számára biztosított.

A településen az alábbi formákban biztosított a sportprogramokhoz való hozzáférés:

A falu óvodájában a nevelés folyamatában arányos hangsúlyt kap az életkori sajátosságokhoz igazodó testnevelés, a tudatosan irányított játékos mozgás tanulása. A testnevelési foglalkozásokat rendszeresen megtartják. Az óvoda napirendjének szerves része a mindennapi frissítő torna, melynek anyagát elsősorban a mozgásos játékok adják, gimnasztikai gyakorlatokkal kiegészítve. A foglalkozásokon fejlesztik a gyermekek akarati tulajdonságait, mint fegyelmezettség, önfegyelem és kitartás. Rendszeresen a természetben, szabad levegőn tett kirándulások, melyek sok-sok ismerettel gazdagítják a gyermekeket, kellemes élményt nyújtanak, és jó lehetőséget biztosítanak az egészséges életmódra.

i) gyermekétkeztetés (intézményi, hétvégi, szünidei)

Településünkön a közétkeztetés vállalkozó útján megoldott. Az intézmény által nyújtott szolgáltatás megfelel az egészségügyről szóló 1997. évi CLVI. törvény 50. §. (3) bekezdésének, mely szerint a közétkeztetésben – különös tekintettel az egészségügyi, szociális és gyermekintézményekben nyújtott közétkeztetésre – az élettani szükségletnek megfelelő minőségű és tápértékű étkezést kell biztosítani.

j) eltérő kultúrájú, vagy a hátrányos és nem hátrányos helyzetű gyermekcsoportok közötti programok

Településünkön erre vonatkozó programok nincsenek.

k) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor

A szolgáltatások nyújtásakor településünkön nem sérül az egyenlő bánásmód követelménye.

l) előnyben részesítés, hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások az ellátórendszerek keretein belül

A településen a hátrányos helyzetű lakosságnak megpróbálják a lehető legnagyobb segítséget nyújtani a támogatások terén.

4.4 A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók, valamint fogyatékossgal élő gyerekek közoktatási lehetőségei és esélyegyenlősége

A településen a jogszabályoknak megfelelő ez a tevékenység!

Az alábbiakban áttekintjük – *az egységes szemlélet miatt* - azokat a területeket, amelyek a jogszabályokban megjelennek, és a köznevelésre vonatkozóan meghatározzák az esélyegyenlőség biztosítását. A köznevelési intézmények 2013. január 1-étől – *az óvodák kivételével* – nem önkormányzati fenntartásúak.

Fogalmak:

- Kiemelt figyelmet igénylő gyermekek, tanulók:
  - a) különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló:
  - aa) sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló,
  - ab) beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló,
  - ac) kiemelten tehetséges gyermek, tanuló (Nkntv. 4. §-ának 13. pontja)

- Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet a köznevelésben: ld. a 4.1. pontban foglalt definíciót.

- Sajátos nevelési igényű gyermekek, tanulók: a mozgásszervi, érzékszervi, értelmi, beszéd fogyatékos, több fogyatékossg együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos, az autizmus spektrum zavarral vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral) küzdők csoportja (Nkntv. 4. § 25. pont)

- Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek, tanulók: az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján az életkorához viszonyítottan jelentősen alulteljesít, társas kapcsolati problémákkal, tanulási, magatartásszabályozási hiányosságokkal küzd, közösségbe való

beilleszkedése, továbbá személyiségfejlődése nehezített vagy sajátos tendenciákat mutat, de nem minősül sajátos nevelési igényűnek (Nkntv. 4. § 3. pont).

- Aránytalan teher: Ha a nevelés, a nevelés-oktatás körülményei az átlagos körülményekhez képest - *a gyermek, a tanuló életkorát és sajátos nevelési igényeit figyelembe véve* - lényegesen nehezebbek vagy jelentős költségnövekedést okoznak a gyermeknek, tanulóknak vagy a szülőnek (Nkntv. 4. § 2. pont).

a) a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek, tanulók óvodai, iskolai ellátása, a köznevelési intézménybe és más településen található fejlesztő programokra való eljutás módja, lehetőségei

Az Nkntv. 47. §-a alapján sajátos nevelési igényű gyermekek, tanulók neveléséről, iskolai felkészítéséről a szakértői bizottság szakértői véleménye szerint kell gondoskodnia az óvodának, iskolának. A sajátos nevelési igényű gyermek óvodai nevelése, a tanuló iskolai nevelése-oktatása, továbbá kollégiumi nevelése az e célra létrehozott gyógypedagógiai nevelési-oktatási intézményben, konduktív pedagógiai intézményben, óvodai csoportban, iskolai osztályban, vagy a többi gyermekkel, tanulóval részben vagy egészben együtt történhet. A gyermek, tanuló integrált vagy speciális intézményi keretek között történő nevelését, oktatását a szakértői bizottság által kiadott véleményben foglalt állásfoglalás alapján lehet és kell biztosítani. Az ezzel ellentétes gyakorlat jogsértő mind a Nkntv., mind pedig az egyenlő bánásmód követelményét tekintve.

Az Ebktv. alapján mindenkit egyenlő bánásmód illet meg az oktatással és képzéssel kapcsolatban. Így különösen az oktatásba történő bekapcsolódás feltételeinek meghatározása, a felvételi kérelmek elbírálása, az oktatás követelményeinek megállapítása és a követelménytámasztás, a teljesítmények értékelése, az oktatáshoz kapcsolódó szolgáltatások biztosítása és igénybevétele, az oktatással összefüggő juttatásokhoz való hozzáférés, a kollégiumi elhelyezés és ellátás, az oktatásban megszerzhető tanúsítványok, bizonyítványok, oklevelek kiadása, a pályaválasztási tanácsadáshoz való hozzáférés, valamint az oktatásban való részvétellel összefüggő jogviszony megszüntetése során.

4.4. a) 1.számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek			
Év	Óvodába beírt gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 087)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 092)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek aránya az óvodás gyermekekben belül (TS 093)
	Fő	Fő	%
2017	22	0	0,00
2018	21	0	0,00
2019	22	0	0,00
2020	19	0	0,00
2021	22	0	0,00
2022	0	0	0,00

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A táblázatból látható, hogy a vizsgált időszakban az óvodába beírt gyermekek száma alig haladja meg a 20 főt, az óvodában 1 gyermekcsoport működik. A maximális befogadóképesség 30 fő, így elutasításra nem került sor, valamint a gyermekek száma a további években sem haladta meg az aktuális évben meghatározott férőhelyek számát. Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás korú gyermek nincs a településen.

4.4. a) 2. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók			
Év	Általános iskolai tanulók száma a nappali oktatásban	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 094)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya az általános iskolai tanulókon belül (TS 095)
	Fő	Fő	%
2017	n.a.	0	0,00
2018	n.a.	0	0,00
2019	n.a.	0	0,00
2020	n.a.	0	0,00
2021	n.a.	0	0,00
2022	n.a.	0	0,00

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

Az általános iskolai tanulók között sincsen hátrányos és halmozottan hátrányos gyermek.

4.4. a) 3. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet a középszintű oktatásban						
Év	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gimnáziumi tanulók száma (TS 096)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya a gimnáziumi tanulókon belül (TS 097)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakközépiskolai tanulók és hátrányos helyzetű szakiskolai és készségfejlesztő iskolai tanulók száma a nappali oktatásban (TS 098)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakközépiskolai tanulók és hátrányos helyzetű szakiskolai és készségfejlesztő iskolai tanulók aránya a tanulóik számához viszonyítva (TS 099)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakgimnáziumi tanulók száma (TS 100)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya a szakgimnáziumi tanulókon belül (TS 101)
	Fő	%	Fő	%	Fő	%
2017	0	0	0	0	0	0
2018	0	0	0	0	0	0
2019	0	0	0	0	0	0
2020	0	0	0	0	0	0
2021	0	0	0	0	0	0
2022	0	0	0	0	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A középiskolai oktatásban sem szerepelnek hátrányos és halmozottan hátrányos gyermekek.

4.4. a) 4. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet		
Év	Megállapított hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek száma (TS 114)	Megállapított halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek száma (TS 113)
	fő	fő
2017	0	0
2018	0	0
2019	0	0
2020	0	0
2021	0	0
2022	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

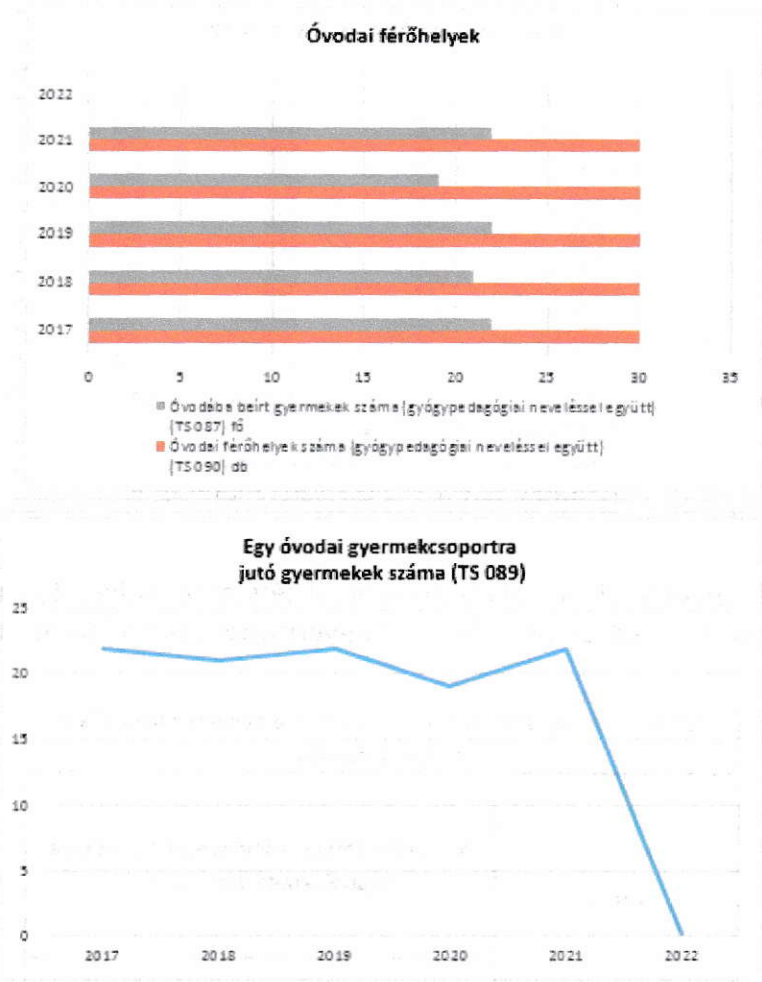
A fenti táblázat nem releváns a településünkön, hiszen nincsenek a csoportba tartozó gyermekek.

b) a közneveléshez kapcsolódó kiegészítő szolgáltatások (pl. iskolára/óvodára jutó gyógypedagógusok, iskolapszichológusok száma) stb.

Bükkzsérc Község Önkormányzatánál az óvoda üzemel, ahol a szakember ellátottság képzés szempontjából teljes. Az óvoda 1 csoportjában 2 óvónő és 1 dajka foglalkozik a gyermekekkel.

4.4.2. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai								
Év	3-6 éves korú gyermekek száma	Óvodai gyermekcsoportok száma - gyógypedagógiai neveléssel együtt (TS 085)	Óvodai férőhelyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 090)	Óvodai feladatellátási helyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 086)	Óvodába beírt gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 087)	Óvodai gyógypedagógiai gyermekcsoportok száma (TS 088)	Gyógypedagógiai oktatásban részesülő óvodás gyermekek száma az integráltan oktatott SNI gyermekek nélkül (TS 081)	Egy óvodai gyermekcsoportra jutó gyermekek száma (TS 089)
	fő	db	db	db	fő	db	fő	fő
2017	n.a.	1	30	1	22	0	0	22
2018	n.a.	1	30	1	21	0	0	21
2019	n.a.	1	30	1	22	0	0	22
2020	n.a.	1	30	1	19	0	0	19
2021	n.a.	1	30	1	22	0	0	22
2022	n.a.	0	0	0	0	0	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatgyűjtés

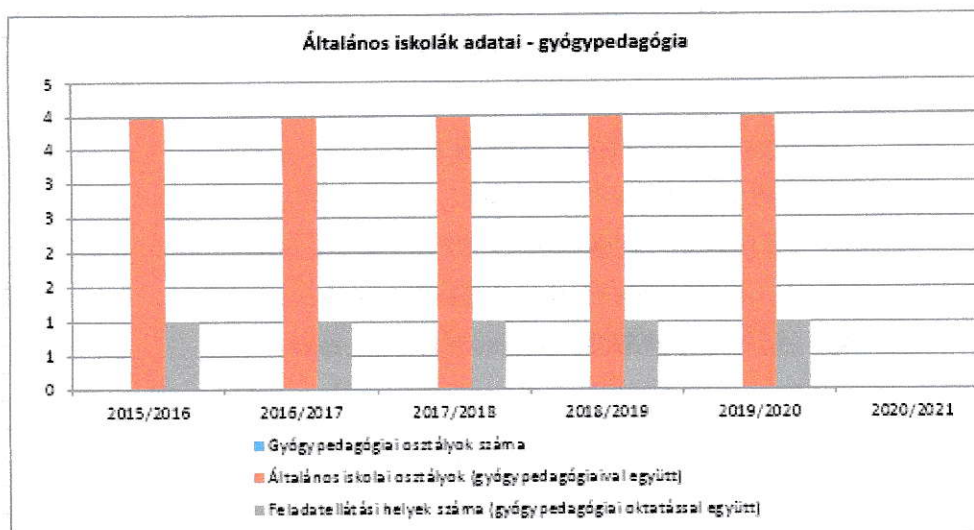

A 4.4.2-es táblázat az óvodás gyermekek számáról ad tájékoztatást. Megfigyelhető, hogy sajnos a 30 fős befogadó létszámot egyik évben sem éri el a létszám.

4.4.4. számú táblázat - Általános iskolák adatai: osztályok, gyógypedagógiai osztályok, feladatellátási helyek

Tanév	Az általános iskolai osztályok száma a gyógypedagógiai oktatásban (a nappali oktatásban) (TS 080)	Az általános iskolai osztályok száma (a gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 081)	Általános iskolai feladatellátási helyek száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 079)	Egy általános iskolai osztályra jutó tanulók száma a nappali oktatásban (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 082)	Más településről bejáró általános iskolai tanulók aránya a nappali oktatásban (TS 084)
	db	db	db	fő	%
2017	0	4	1	10,50	58,10
2018	0	4	1	10,75	51,16
2019	0	4	1	11,75	46,81
2020	0	4	1	12,00	50,00
2021	0	4	1	10,25	43,90
2022	0	0	0	0,00	0,00

Forrás: TeIR, KSH Tstár

A 4.4.4-es számú táblán az általános iskolában tanulók létszámát láthatjuk, ami a legtöbb évben sajnos 50 fő alatt marad, az 1 osztályra jutó gyermekek száma átlagosan 10-12 fő.

4.4.5. számú táblázat - A 8. évfolyamot eredményesen befejezők a nappali oktatásban

Tanév	A 8. évfolyamot eredményesen befejezte a nappali oktatásban (TS 083)
	Fő
2017	9
2018	9
2019	9
2020	8
2021	20
2022	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A 4.8.5.-ös számú táblázatban láthatjuk, hogy a 8. évfolyamot sikeresen elvégzők száma 1 év kivételével 10 alatt marad.

c) hátrányos megkülönböztetés és jogellenes elkülönítés az oktatás, képzés területén, az intézmények között és az egyes intézményeken belüli szegregációs

Nincs hátrányos megkülönböztetés az oktatás területén.

d) az intézmények között a tanulók iskolai eredményességében, az oktatás hatékonyságában mutatkozó eltérések

A kompetencia mérések eredményei az országos átlagnak megfelelők, a gyengébb teljesítmények esetén hangsúlyt fektetünk a felzárkóztatásra.

e) előnyben részesítés, hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások

Az általános iskolában különböző tantárgyakból felzárkóztató foglalkozásokat szerveznek a rosszabb helyzetű gyermekek részére.

Ezek eredményessége az átlagok javulásában is mutatkozik.

4.4.6. számú táblázat - Gyermekjóléti, hátránykompenzáló szolgáltatások

A táblázat településünk esetében nem releváns.

4.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A gyerekek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Kábítószer, élvezeti cikkek megjelenésének elkerülése	Prevenációs programok, felvilágosító előadások megtartása
Hátrányos helyzetű gyermekek jelenléte az óvodai nevelésben	Korai óvodai fejlesztő foglalkozásokba való bevonásuk

5. A nők helyzete, esélyegyenlősége

A nemek közötti egyenlőség azt jelenti, hogy mindkét nem egyenlő mértékben van jelen hatalom, részvétel és láthatóság szempontjából a közélet és magánélet minden szférájában. Amikor a nemek közötti egyenlőségről van szó, azt nem a nemek közötti különbözőség, hanem sokkal inkább a nemek közötti egyenlőtlenység ellentétéként kell látni. Célja az, hogy elősegítse a nők és férfiak teljes részvételét a társadalomban. Nők és férfiak társadalmi egyenlősége elsősorban azonos jogokra vonatkozik az élet minden területén. A diszkrimináció tilalma azt jelenti, hogy neme alapján senkit ne érhesen hátrányos megkülönböztetés. Ma az egyenlőség helyett egyre inkább az egyenlő jogok, esélyek és bánásmód kifejezéseket használják: rendelkezzen a két nem egyenlő lehetőségekkel a társadalmi és a magánéletben, a munkavállalás területén, a képzésben való részvételben, az előmenetelben, a politikai döntéshozatalban, a gyereknevelésben, a szolgáltatásokhoz való hozzáférésben.

E tématerületnél kiemeljük – *az egységes szemlélet miatt* - a vonatkozó jogszabályokat. Jogi alapvetések a nők esélyegyenlőségéhez:

- Az Alaptörvény XV. cikke rögzíti, hogy a nők és férfiak egyenjogúak, vagyis mind a nőket, mind a férfiakat azonos jogok kell, hogy megillessék minden polgári, politikai, gazdasági, szociális, kulturális jog tekintetében.
- a Tanács 76/207/EGK irányelve a nőkkel és a férfiakkal való egyenlő bánásmód elvének a munkavállalás, a szakképzés és az előmenetel lehetőségei, valamint a munkafeltételek terén történő végrehajtásáról és az azt módosító 2002/73/EK irányelv,
- a Tanács 79/7/EGK irányelve a férfiakkal és a nőkkel való egyenlő bánásmód elvének a szociális biztonság területén történő fokozatos megvalósításáról,
- a Tanács 86/378/EGK irányelve a férfiakkal és a nőkkel való egyenlő bánásmód elvének a foglalkoztatási szociális biztonsági rendszerekben történő megvalósításáról

5.1 A nők gazdasági szerepe és esélyegyenlősége

Magyarországon a nők gazdasági aktivitása kisebb, mint a Nyugat-Európai országokban. A nők gazdasági aktivitását nagymértékben befolyásolja társadalmi szerepvállalásuk.

A nők gazdasági aktivitásának fontos befolyásoló tényezője a gyereknevelés. Míg a férfiak körében a gyereknevelés – lényegében függetlenül a gyerek korától – valamelyest növeli a munkavállalás

valószínűségét, az iskoláskor alatti vagy kisiskolás korú gyereket nevelő nők aktivitása lényegesen alacsonyabb, mint az azonos tulajdonságokkal rendelkező gyerektelen vagy idősebb gyereket nevelő nőké, a gyereknevelés aktivitáscsökkentő hatása annál nagyobb, minél kisebb a gyerek. Befolyásolja a nők gazdasági aktivitását a gyermekek száma is, a három vagy több gyermek radikálisan csökkenti a nők gazdasági aktivitását. A gyereket egyedül nevelő nők inkább kívánnak munkát vállalni, mint az azonos tulajdonságokkal rendelkező, s ugyanannyi és ugyanolyan korú gyereket nevelő, de párkapcsolatban élő nő társaik.

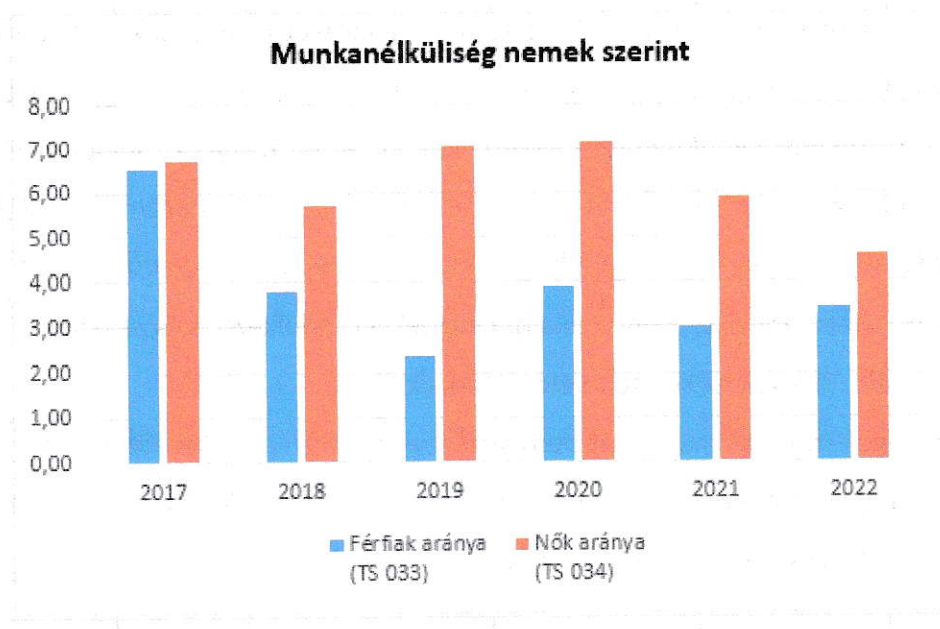
Markáns különbségek mutatkoznak a két nem között a munkavégzés keretei szerint. A nők között magasabb az alkalmazottak aránya, a férfiak viszont gyakrabban dolgoznak önfoglalkoztatóként (egyéni vállalkozók, társas vállalkozások dolgozó tulajdonosai).

a) foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

A helyi adatgyűjtés célja, hogy bemutassa, az aktív korú lakosságból milyen arányban érinti a munkanélküliség a nőket és a férfiakat (5.1.1 táblázat). Bükkzsércen a 2017-2022 közötti vizsgált időszakban a munkanélküliség a nők körében magasabb, tehát több nő munkanélküli, mint férfi.

5.1.1. számú táblázat - Munkanélküliségi ráta nemek szerint (a 3.2.1. táblával azonos)			
Év	Nyilvántartott álláskeresők aránya az állandó népességben a 15-64 évesek körében		
	Férfiak aránya (TS 033)	Nők aránya (TS 034)	Összesen
	%	%	%
2017	6,53	6,75	6,64%
2018	3,8	5,7	4,75%
2019	2,35	7,05	4,70%
2020	3,9	7,14	5,52%
2021	2,99	5,86	4,43%
2022	3,43	4,59	4,01%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A férfiak aránya szinte minden évben 3% körüli a vizsgált években, a nők aránya a duplája, viszont minimális csökkenést mutat az elmúlt 3 évben.

5.1.2. számú tábla - A 180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott álláskereső (a 3.2.3. táblával azonos)

Év	180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélüliek aránya (TS 057)	Nők aránya a 180 napon túli nyilvántartott álláskeresőkn belül (TS 058)
	%	%
2017	53,49	52,17
2018	61,29	63,16
2019	63,33	68,42
2020	51,43	61,11
2021	53,57	73,33
2022	56	57,14

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

180 napnál hosszab ideje álláskeresők

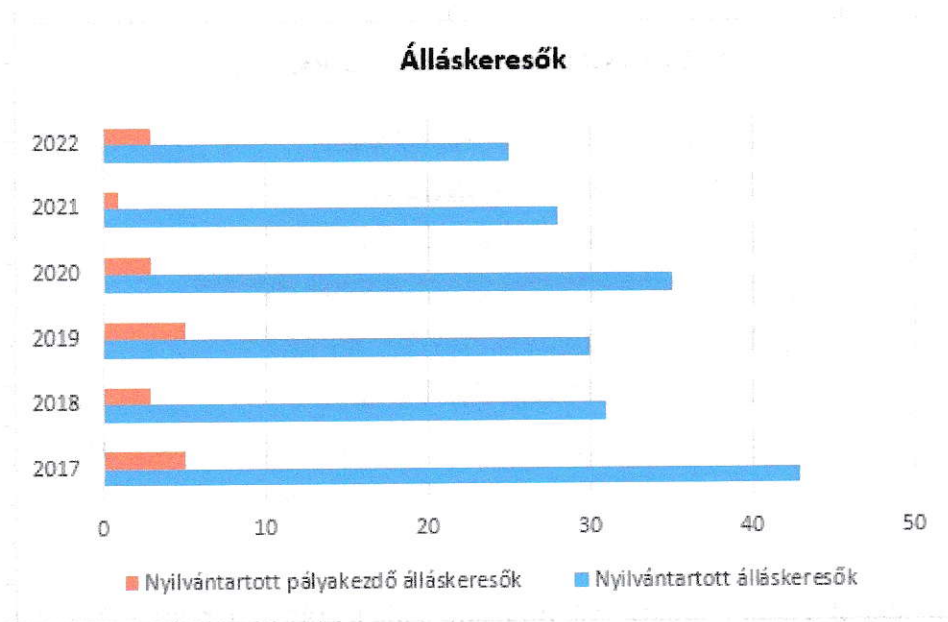

Sajnos a 180 napnál régebben regisztrált munkanélküliek aránya minden évben meghaladja az 50%-ot, és itt is magasabb a nők aránya a férfiakénál.

5.1.3. számú táblázat - Pályakezdő álláskeresők száma
(a 3.2.6. táblával azonos)

Év	Nyilvántartott álláskeresők száma (TS 052)	Nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma (TS 053)
	fő	Fő
2017	43	5
2018	31	3
2019	30	5
2020	35	3
2021	28	1
2022	25	3

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A nyilvántartott álláskeresők számához viszonyítva a pályakezdő álláskeresők száma elenyésző. Minden évben 5 fő alatt van az álláskeresők száma ebben a tekintetben.

Országos adatok szerint a foglalkoztatott nők aránya kevesebb, mint a férfiaké. Ennek egyik oka, hogy a gyermekvállalás miatt több nő van az inaktívok között (GYES, GYED, GYET). A munkanélküliségbe lépő nők egy része nem állásvesztő, hanem korábban inaktív volt.

Megállapítható az is, hogy a munkanélkülivé vált nők a férfiaknál kisebb eséllyel jutnak vissza a munkaerőpiacra, következésképpen az átlagosnál hosszabb időt töltenek munka nélkül, mint a férfiak.

Annak, hogy a nők száma magasabb a munkanélküliek között oka lehet az is, hogy sem a településünkön, sem pedig országosan nem elterjedtek az atipikus, részmunkaidős foglalkoztatási formák, a rugalmas munkaidő beosztás.

b) nők részvétele foglalkoztatást segítő és képzési programokban

A településen a nők képzési programokba történő bevonása megoldott, olyan képzési programokon vesznek részt, amely területek hiányt mutatnak. Az alapképzés, és az átképzés is nagyon fontos szerepet játszik abban, hogy csökkenthető legyen a munkanélküliség. Cél, hogy minden munkavállalási korú nő elhelyezkedjen, hiszen egy családban kell, hogy a nő is jövedelmet szerezzen, és ennek lehetősége abban áll, hogy részt vesznek képzési programokon.

c) alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedési lehetőségei

Településünkön az alacsony képzettséggel rendelkező nőknek szinte lehetetlen elhelyezkedni. Ennek érdekében kell megvalósítani, lehetőséget adni arra, hogy képzésben tudjanak részt venni.

d) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén (pl. bérkülönbség)

Alapvető elvárás országos szinten, hogy a nők nem szenvedhetnek hátrányos megkülönböztetést a bérezés során sem. Ennek megfelelően végzi minden munkáltató a tevékenységét.

5.2 A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások (pl. bölcsődei, családi napközi, óvodai férőhelyek, férőhelyhiány; közintézményekben rugalmas munkaidő, családbarát munkahelyi megoldások stb.)

A családi, háztartási magánéletbeli feladatok leginkább a nőket terhelik. Általában ők gondoskodnak gyermekeikről, szüleikről, sokszor párjukról is. A kisgyermekes családoknál elhelyezkedési problémát, és a munkahelyi feladatok megoldását nagyban befolyásolja a bölcsőde ill. óvoda megléte. A mai korszerű munkahelyek elvárják a teljes odaadást, a cégnek megfelelő munkahelyi tempót, ezért az otthoni felelősségteljes gyermekvállalás, gyermeknevelés háttérbe szorul.

Bükkzsércen nincs sem bölcsőde, sem családi napközi.

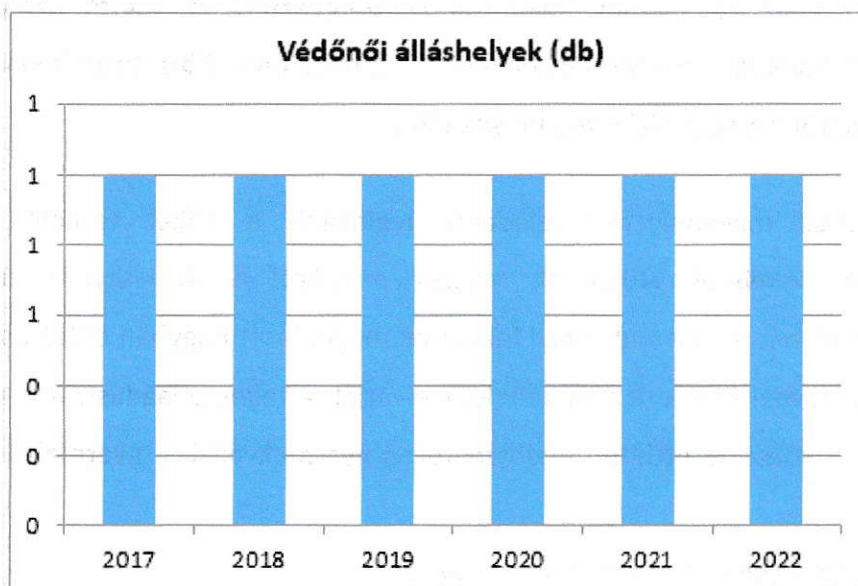
Az óvoda nyitvatartási ideje rugalmasan próbál alkalmazkodni a munkavállaló nők tekintetében. 7.00-órától már fogadják a gyerekeket, így a dolgozó nők többsége munkaidő elkezdése előtt el tudja vinni óvodába a gyermekét, abban az esetben, ha személygépjármű is rendelkezésre áll a családban. Munkaidő végeztével pedig el tud menni gyermekéért. Mint már a korábbiakban említettük az óvoda felveszi a gyerekeket 2 és fél éves kortól, ezzel is támogatva a nők munkába állását.

Az 30 fős férőhelyű óvoda megfelel a település igényeinek kielégítésére.

5. 2. 1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma (a 4.3.1. táblával azonos)

Év	Betöltött védőnői álláshelyek száma (TS 109)	0-3 év közötti gyermekek száma	Átlagos gyermekszám védőnőnként
	db	fő	fő
2017	1	0	0
2018	1	n.a.	-
2019	1	n.a.	-
2020	1	n.a.	-
2021	1	n.a.	-
2022	1	n.a.	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

5.2.2. b) Bölcsődék és bölcsődébe beiratott gyermekek száma (4.3.3. b.) számú táblázatból

5.2.2. a) Bölcsődék és bölcsődébe beiratott gyermekek száma (4.3.3. a.) számú táblázatból

A fenti táblázatok településünk szempontjából nem relevánsak, hiszen nem rendelkezik bölcsődével.

5.3 Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

A családtervezés, anya- és gyermekgondozás a védőnői hálózat tevékenységi körében realizálódik elsősorban. A szociálisan nehéz helyzetben élő várandós nőkre és gyermekeikre fokozott figyelmet fordít a községben a védőnő.

Családtervezéssel kapcsolatban a serdülőkorban lévő gyermekek felvilágosítására alapvetően az iskolában kerül sor, több alkalommal is szerveznek ilyen jellegű oktatást.

A leendő édesanyák számára a gyermekgondozással kapcsolatos ismeretek átadása megkezdődik már várandós állapotban a szülésfelkészítő tanfolyam keretében, egyéni beszélgetések, látogatások alkalmával, kezdve a szüléstől, szoptatástól, a tápláláson, gyereknevelésen át. Segítséget kapnak a szociális juttatások megismerésében és a hozzá tartozó nyomtatványok kitöltésében, szükség esetén az utánajárásban is.

A védőnői hálózat nagy figyelmet fordít a szociális okból vagy gondatlanságból veszélyeztetettségben élő gyermekek folyamatos nyomon követésére és a társszervekkel való kapcsolat felvételre.

5.4 A nőket érő erőszak, kapcsolati erőszak

A vizsgált időszakban Bükkzsérc településen nem történt nyilvánosságra került nőket érintő, vagy családon belüli erőszakos eset.

5.5 Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások (pl. anyaothton, családok átmeneti otthona)

Településünkön nem működik sem anyaothton, sem átmeneti családi otthon, a krízishelyzetben lévő családok, gyermekek, édesanyák a településtől 60 km-re található Miskolc városában találnak anyaothont, családok átmeneti otthonát.

5.6 A nők szerepe a helyi közéletben

Az Alaptörvény XV. cikke rögzíti, hogy a nők és férfiak egyenjogúak, vagyis mind a nőket, mind a férfiakat azonos jogok kell, hogy megillessék minden polgári, politikai, gazdasági, szociális, kulturális jog tekintetében.

Az azonos jogok érvényesítéséhez elengedhetetlen a képviselet. A nők részvételére nemcsak a női nem reprezentálása miatt van szükség a politikában, azaz a közügyekről való döntési mechanizmusban, hanem mert ez szolgálja leginkább a közös érdeket.

A nők szerepe a helyi közéletben sajnos igen minimális, a képviselő-testületi tagok között is csak egyetlen nő van.

5.7 A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és felszámolásukra irányuló kezdeményezések

Tapasztalatok alapján a leggyakrabban előforduló, a nőket helyi szinten foglalkoztató társadalmi problémák a munkanélküliség, alulképzettség, kismamák bezártság érzése, magányosság.

A munkanélküliség ösztársadalmi probléma, melyet a Munkaügyi Központ, az Önkormányzat, szociális intézmények szoros együttműködésével létrehozott komplex programokkal lehet enyhíteni.

5.8 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A nők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Nehezen tudnak visszakerülni és elhelyezkedni a munka világában	Képzési programok körének szélesítése, tájékoztatás a lehetőségekről
Elszigetelődés és egyéb veszélyeztetettségi tényezők kialakulása	Partnerség és támogató közösségi szolgálat létrehozása, programok, tanácsadás.

6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége

Az öregedés folyamata elkerülhetetlen. Egy társadalom akkor kezeli az idősek kérdését sikeresen, ha az idős ember aktivitása, anyagi, egészségügyi, szociális és kapcsolati biztonsága az egyén számára megnyugtatóan alakul. Az életminőség megtartása részben az intézményekre, részben az egyénre hárul. Kérdés az, hogy az egyes szociális ellátó rendszerek mennyire készültek fel a

növekvő igények ellátására, mennyi terhet bír el a család, milyen megtartó és támogató közösségekre támaszkodhatnak az idősek.

Kiemelt figyelmet érdemelnek, mert magas az egyedül élők aránya, így az önkormányzat számára további odafigyelést jelent, mivel igényük várhatóan megnő a közösségi szolgáltatásokra.

6.1 Az időskorú népesség főbb jellemzői (pl. száma, aránya, jövedelmi helyzete, demográfiai trendek stb.)

A nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülők vonatkozásában az alábbi jogszabályi rendelkezések irányadók:

A társadalombiztosítási nyugellátásról szóló 1997. évi LXXXI. törvény értelmében a kötelező társadalombiztosítási nyugdíjrendszer

1. saját jogú; és
2. hozzátartozói nyugellátásokat biztosít.

A saját jogú nyugellátások körébe tartozik:

1. az öregségi nyugdíj,
2. a rehabilitációs járadék.

A társadalombiztosítási nyugdíjrendszer keretében járó hozzátartozói nyugellátás:

1. az özvegyi nyugdíj;
2. az árvaellátás;
3. a szülői nyugdíj;
4. a baleseti hozzátartozói nyugellátások; valamint
5. özvegyi járadék.

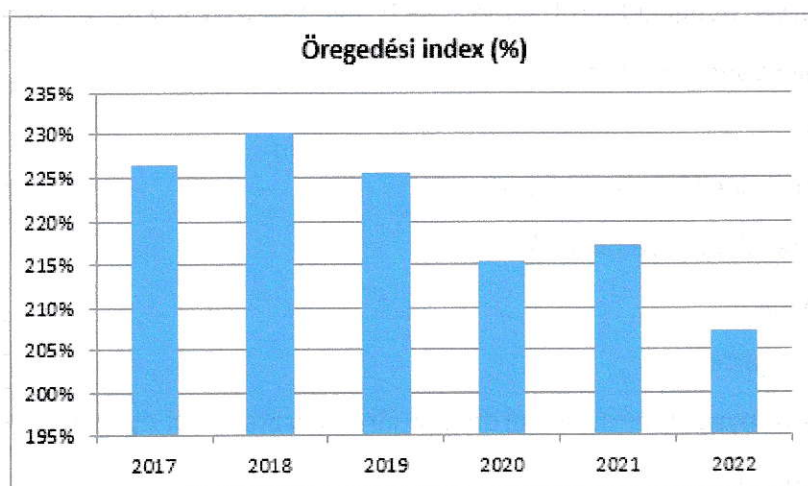
A nyugdíjasok között igen magas az egyszemélyes háztartások száma, mely háztartások nagy részét alacsony nyugdíjjal rendelkező özvegy nők alkotják.

Mivel az idős emberek családjának aktív tagjai dolgoznak, egyes esetekben nem is a településen élnek, nagy a veszélye a településen az idősek elmagányosodásának, elszigetelődésének.

6.1. számú táblázat - Öregedési index (3. táblával azonos)

Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő) (TS 026 és TS 028 összesen)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő) (TS 010 és TS 012 összesen)	Öregedési index % (TS 030)
2017	222	98	226,53%
2018	221	96	230,21%
2019	221	98	225,51%
2020	224	104	215,38%
2021	228	105	217,14%
2022	226	109	207,34%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

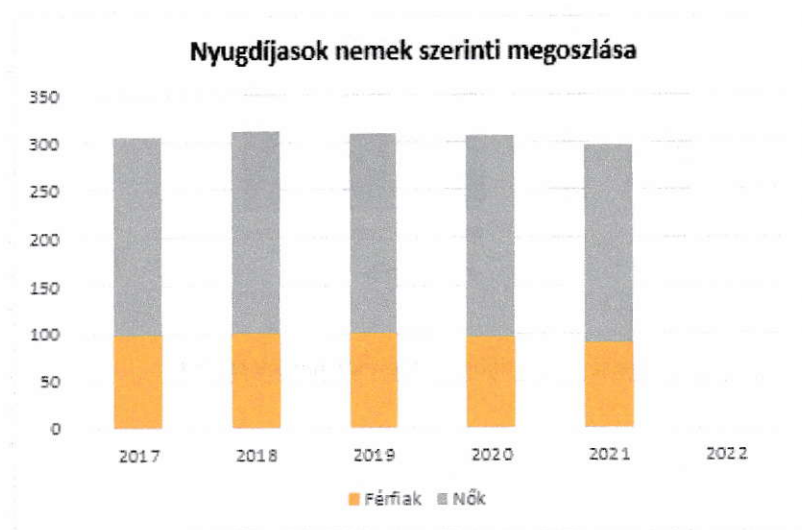
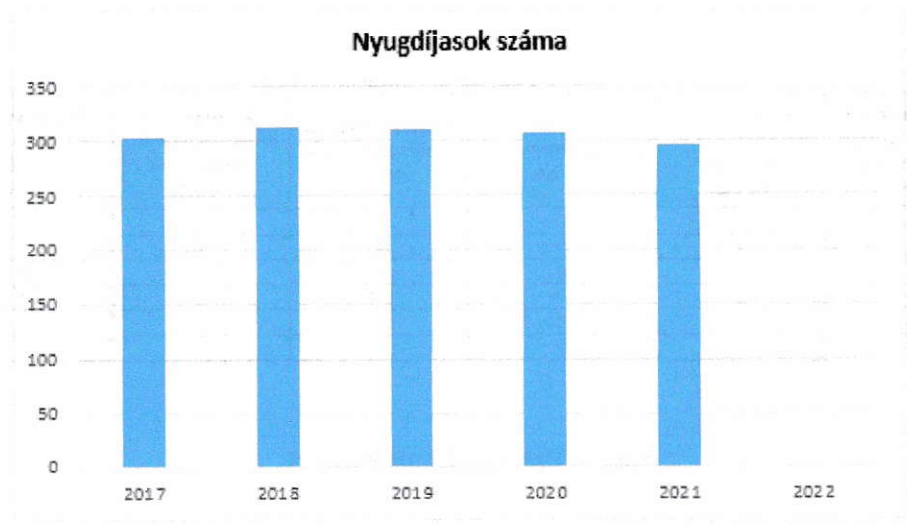

A település öregedési indexe minden évben 200% feletti, tehát a 65 év feletti lakosok száma duplája a 0-14 éves korúak számának.

6.1.1. számú táblázat – Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülők száma

Év	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő férfiak száma (TS 063)	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő nők száma (TS 064)	Összes nyugdíjas
2017	98	206	304
2018	101	211	312
2019	101	209	310
2020	97	211	308
2021	90	206	296
2022	0	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A nyugdíjasok számát tekintve elmondható, hogy a nők száma több mint kétszerese a férfiak számának. A nyugdíjasok száma a 2019-es évtől enyhén csökkenő tendenciát mutat. Ellátatlan nyugdíjas nincs.

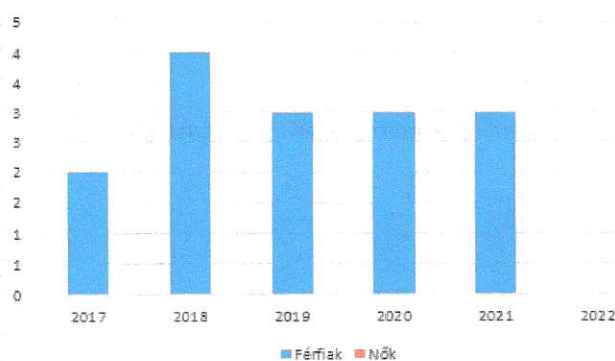
Az önkormányzati és állami támogatásokon, támogató szolgáltatásokon felül nagyon fontos a közösség szerepe is, megelőzve a mentális és ezzel együtt járó fizikai megbetegedések kialakulását. A nyugdíjasok száma településünkön igen magas.

6.1.2. számú táblázat - Nyugdíjszerű ellátások

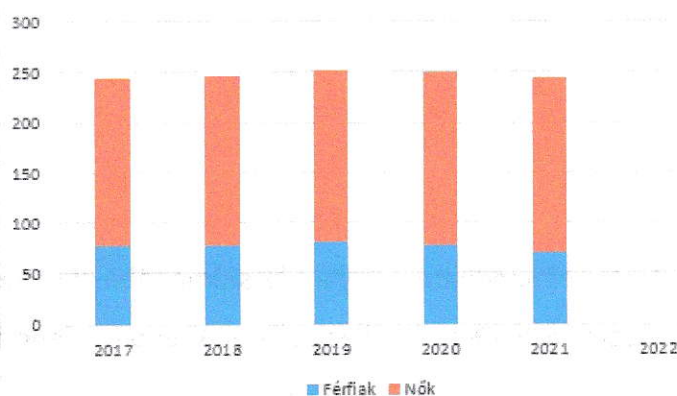
Év	Életkoron alapuló ellátásban részesülő férfiak száma (TS 067)	Életkoron alapuló ellátásban részesülő nők száma (TS 068)	Öregségi nyugdíjban részesülő férfiak száma (TS 069)	Öregségi nyugdíjban részesülő nők száma (TS 070)	Özvegyi és szülői nyugdíjban részesülő férfiak száma (TS 071)	Özvegyi és szülői nyugdíjban részesülő nők száma (TS 072)	Időskorúak járadékában részesítettek havi átlagos száma (fő) (TS 134)
2017	2	0	77	168	1	7	0
2018	4	0	77	169	1	8	0
2019	3	0	82	169	1	6	0
2020	3	0	77	173	1	7	0
2021	3	0	71	173	0	5	0
2022	0	0	0	0	0	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tster

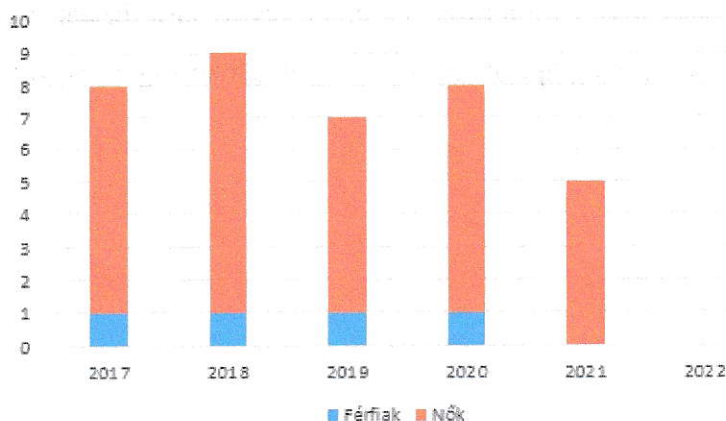
Életkoron alapuló ellátás nemek szerint

Öregségi nyugdíjban részesülők nemek szerint

Özvegyégi nyugdíjban részesülők nemek szerint

Ha a fenti táblázatot elemezzük, láthatjuk, hogy az öregségi nyugdíjban részesülő nők száma jóval több, mint kétszerese a férfiak számának. Az özvegyi nyugdíjban részesülő nők száma pedig többszöröse a férfiakénak.

6.2 Idősek munkaerő-piaci helyzete

Az Ft. 24. §-a értelmében a nyugdíjazáshoz közel álló álláskereső részére nyugdíj előtti álláskeresői segély, valamint költségtérítés jár. Az álláskeresői segély feltételeit a Ft. 30. §-a rögzíti.

a) idősek, nyugdíjasok foglalkoztatottsága

A rendszerváltozás első évtizedében jelentősen lecsökkent a gazdaságilag aktív népesség aránya és óriásira növekedett a munkanélküliség, mely elsősorban a fiatalabb, gyermekeket eltartó rétegeket érintette. Az 1990-es évek elején a munkahelyek számának visszaesésével a nyugdíjas korúak, vagy nyugdíj előtt állók elhelyezkedési esélyei csökkentek a legjelentősebben. 1990-hez viszonyítva nőtt a 60 éven aluli inaktív keresők aránya és hasonló mértékben emelkedett a 60 éven felüli idős, inaktív keresők aránya az amúgy egyre csökkenő számú népességben. A munkanélküliségi ráta településünkön magas, ezen magas érték mellett az idősebb korúak munkába állása még inkább megnehezített, hiszen a fiatalok is nehezen találnak munkahelyet. A kirekesztődés és az információhoz való hozzáférés elérhetősége fontos ezen csoport számára, hiszen társadalmi felzárkóztatást célozzák.

6.2. számú táblázat - Hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás terén (a 3.2.2. táblázatból)

Nyilvántartott álláskereső száma összesen	Év	2017	2018	2019	2020	2021	2022
	Fő összesen	43	31	30	35	28	25
41-45 év (TS 042)	Fő	10	6	5	3	3	4
	%	23,26%	19,35%	16,67%	8,57%	10,71%	16,00%
46-50 év (TS 043)	Fő	4	4	2	4	3	4
	%	9,30%	12,90%	6,67%	11,43%	10,71%	16,00%
51-55 év (TS 044)	Fő	2	1	3	3	3	0
	%	4,65%	3,23%	10,00%	8,57%	10,71%	0,00%
56-60 év (TS 045)	Fő	5	3	2	3	2	3
	%	11,63%	9,68%	6,67%	8,57%	7,14%	12,00%
61 éves, vagy afeletti (TS 046)	Fő	5	8	4	5	8	8
	%	11,63%	25,81%	13,33%	14,29%	28,57%	32,00%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A nyilvántartott álláskeresők száma a 61 év feletti korosztályban a legnagyobb, hiszen ők vannak a legveszélyeztetettebb helyzetben. Ők már közel állnak a nyugdíjhoz, egészségügyi problémáik már többször fordulnak elő, valamint nehéz felvenniük a versenyt fiatalabb társaikkal, hiszen lemaradásban vannak a modern technikák terén is.

b) tevékeny időskor, élethosszig tartó tanulás, idősök, nyugdíjasok foglalkoztatásának lehetőségei a közintézményekben, foglalkoztatásukat támogató egyéb programok a településen

Az időskorúakra is nagy figyelmet kell szentelni ilyen kis lélekszámú településen, hiszen a magas öregedési index alapján elmondható, hogy az élhető település érdeke az időskorúak életének jó minőségi szinten való tartása.

c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

A diszkrimináció felmérése rendkívül nehéz. Azt tudjuk a szakirodalomból, hogy az idősebb korosztály sokkal jobban kiszolgáltatott a munkaerő-piaci diszkriminációnak, tehát nehezebben helyezkednek el, és a munkahelyi leépítések is előbb érik el őket. Az 50-60 év közötti korosztály sokkal jobb esélyekkel helyezkedik el, mint évekkel ezelőtt. Napjainkban már ez a korosztály is sikeresen felveszi a lépést a technikai újításokkal, szívesebben alkalmazzák őket, mert nagy tapasztalattal bírnak, jó esély van rá, hogy gyermekszületés miatt már nem fognak hiányozni a munkából, valamint a nyugdíjazásukig is legalább 10 év van még hátra.

6.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés

A szociális alapszolgáltatások megszervezésével az állam és a települési önkormányzat segítséget nyújt a szociálisan rászorulóknak részére saját otthonukban és lakókörnyezetükben önálló életvitelük fenntartásában, valamint egészségi állapotukból, mentális állapotukból vagy más okból származó problémáik megoldásában.

Ha az életkoruk, egészségi állapotuk, valamint szociális helyzetük miatt rászoruló személyekről az alapszolgáltatások keretében nem lehet gondoskodni, a rászorultakat állapotuknak és helyzetüknek megfelelő szakosított ellátási formában kell gondozni.

Az alapellátás megszervezésével a települési önkormányzat segítséget nyújt a szociálisan rászorulóknak részére saját otthonukban és lakókörnyezetükben önálló életvitelük fenntartásában, valamint egészségi állapotukból, mentális helyzetükből vagy más okból származó problémák megoldásában.

Házi segítségnyújtás keretében a szolgáltatást igénybe vevő személy saját lakókörnyezetében kell biztosítani az önálló életvitel fenntartása érdekében szükséges ellátást. Házi segítségnyújtás keretében főként idős emberekről, fogyatékos személyekről, valamint azokról az egészségi állapotuk miatt rászoruló személyekről gondoskodnak, akik a rehabilitációt követően a saját lakókörnyezetbe történő visszailleszkedés céljából támogatást igényelnek önálló életvitelük fenntartásához.

A házi segítségnyújtás keretében biztosítják:

- az alapvető gondozási, ápolási feladatok elvégzését,
- az önálló életvitel fenntartásában, az ellátott és lakókörnyezete higiéniai körülményeinek megtartásában való közreműködést,
- a veszélyhelyzetek kialakulásának megelőzésében, illetve azok elhárításában való segítségnyújtást.

Az *étkeztetés* keretében azoknak a szociálisan rászorultaknak a legalább napi egyszeri meleg étkezéséről kell gondoskodni, akik azt önmaguk, illetve eltartottjaik részére tartósan vagy átmeneti jelleggel nem képesek biztosítani és

- nyugdíjasok, nyugdíjszerű ellátásban, időskorúak járadékában, fogyatékosági támogatásban részesülők, vagy
- egészségkárosodottak rendszeres szociális segélyében részesülnek, vagy
- azok a személyek, akiknek az étkeztetését egészségi állapotuk indokolja.

Az ellátás történhet az étel:

- elvitelének lehetővé tételével,
- lakásra szállítással.

Ha az étkeztetésben részesülő személy egészségi állapota indokolja, a háziorvos javaslatára diétás étkeztetés biztosított.

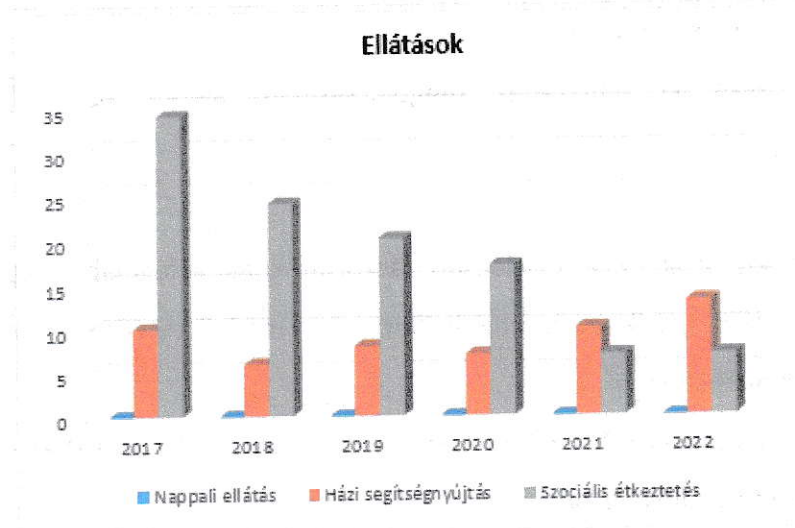
A szociális gondozók szabadidős programokat szerveznek, szükség szerint megszervezik az egészségügyi alapellátáshoz jutást (orvoshoz kísérés, felvilágosító előadások szervezése, mentális gondozás), segítenek hivatalos ügyek intézésében.

a) az idősek egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférése

6.3.1. számú táblázat - 65 évnél idősebb népesség és nappali ellátásban részesülő időskorúak száma

Év	65 év feletti lakosság száma (férfiak TS 026, nők TS 028)	Nappali ellátásban részesülő időskorúak száma (TS 129)	Házi segítségnyújtásban részesülők száma (TS 130)	Szociális étkeztetésben részesülők száma (TS 131)
	Fő	Fő	fő	fő
2017	222	0	10	34
2018	221	0	6	24
2019	221	0	8	20
2020	224	0	7	17
2021	228	0	10	7
2022	226	0	13	7

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A táblázatból látható, hogy településünkön egyetlen 65 év feletti lakos sem részesül nappali ellátásban, a szociális étkeztetésben és a házi segítségnyújtásban részesülők száma évről évre növekszik.

b) kulturális, közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférés

Az idősek kulturális és közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférése kielégített a községben.

c) idősek informatikai jártassága

Nincs adat az idősek informatikai jártasságára vonatkozóan, de pályázatoknak köszönhetően a településen évente legalább egyszer szerveződik informatikai felzárkóztatás, hogy az idősebb korosztály is lépést tudjon tartani a technológiai fejlődéssel. Fontos lehet az informatikai jártasság, ugyanis így a magányos idős emberek előtt új közösségi szinterek nyílhatnak meg az internethasználattal, valamint, ha a családtagjaik nem a településen vagy a környéken élnek, a kapcsolattartás is könnyebbé válik.

d) generációk közötti programok

Kifejezetten generációk közötti programokat nem szervez a település, azonban a Zsérci Summás Énekegyüttesben a 80 éves korosztály éppúgy megtalálható, mint a 40 éves. Ez jó alkalmat teremt a generációk közötti kommunikációra. Az énekkarba a csatlakozás folyamatos és mindenki számára nyitott.

6.4 Az időseket, az életkorral járó sajátos igények kielégítését célzó programok a településen

Kevés időseket célzó program van településünkön, nincs igazán hely, ahol találkozhatnának legalább heti rendszerességgel és megoszthatnák gondolataikat.

A könyvtár jó hely lehetne számukra, hiszen itt biztosított az internet, használhatják a számítógépeket, találkozhatnak egymással és hasznosan, kulturált környezetben tölthetik az idejüket.

Szerencsére néhány évvel ezelőtt megalapításra került a Zsérci Summás Énekegyüttes, ami főként idősekkel indult, de azóta a 30-as – 40-es éveikben járó nők is csatlakoztak az együtteshez. Az idősek szívesen járnak a heti rendszerességgel esedékes próbákra, valamint a hétfői fellépésekre.

6.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

Az idősek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Elmagányosodás, elszigetelődés	Minden lehetőséget megragadva kell az idős emberek magányának leküzdésében, illetve megelőzésében részt venni, a házigondozás és különböző programok szervezése keretében.

	Internethasználat megtanítása és biztosítása.
Szabadidő hasznos eltöltése	Az igények felmérését követően hasznos, egészségmegőrzéssel, kreatív és kulturális foglalkozások szervezése.

7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége

Fogyatékos személy az, aki érzékszervi - így különösen látás-, hallásszervi, mozgásszervi, értelmi képességeit jelentős mértékben vagy egyáltalán nem birtokolja, illetőleg a kommunikációjában számottevően korlátozott, és ez számára tartós hátrányt jelent a társadalmi életben való aktív részvétel során. A Fogyatékosokkal élő személyek jogairól szóló egyezmény és az ahhoz kapcsolódó Fakultatív Jegyzőkönyv kihirdetéséről szóló 2007. évi XCII. törvény 1 cikk szerint fogyatékos személy minden olyan személy, aki hosszan tartó fizikai, értelmi, mentális vagy érzékszervi károsodással él, amely számos egyéb akadállyal együtt korlátozhatja az adott személy teljes, hatékony és másokkal egyenlő társadalmi szerepvállalást.

7.1 A településen fogyatékossgal élő személyek főbb jellemzői, sajátos problémái

A Fot. 15-16. §-a értelmében a fogyatékos személy lehetőség szerint integrált, ennek hiányában védett foglalkoztatásra jogosult. A foglalkoztatást biztosító munkáltató köteles biztosítani a munkavégzéshez szükséges mértékben a munkahelyi környezet, így különösen a munkaeszközök, berendezések megfelelő átalakítását. Az átalakítással kapcsolatos költségek fedezésére a központi költségvetésből támogatás igényelhető. Ha a fogyatékos személy foglalkoztatása az integrált foglalkoztatás keretében nem megvalósítható, úgy számára speciális munkahelyek működtetésével a munkához való jogát lehetőség szerint biztosítani kell. A védett munkahelyet a központi költségvetés normatív támogatásban részesíti.

Településünkön kevés a foglalkoztatási lehetőség a fogyatékkal élők számára, nem megoldott a foglalkoztatáshoz szükséges akadálymentesítés, nem biztosítottak különleges eszközök és

feltételek. Jelenleg nincs a településen csak fogyatékkal élőket, vagy megváltozott munkaképességűeket foglalkoztató munkáltató.

Fogyatékkal élő munkavállaló, aki

- a) a nemzeti jog szerint fogyatékosnak elismert, vagy
- b) elismerten fizikai, elméleti vagy pszichológiai károsodásban szenved.

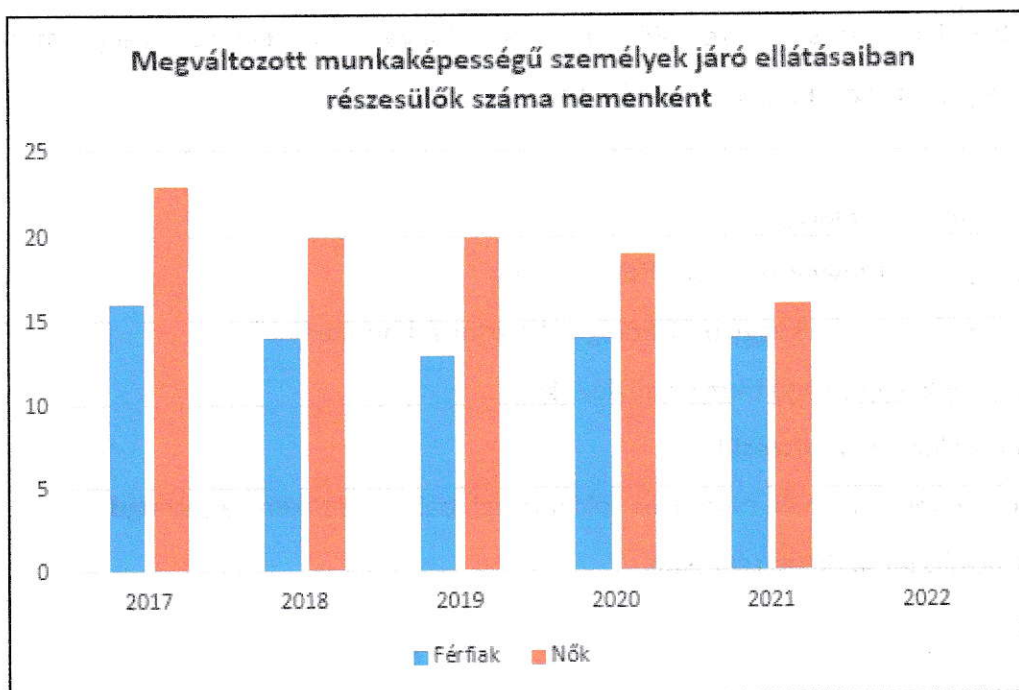
Megváltozott munkaképességű munkavállaló, aki

- a) rehabilitációs ellátásban részesül,
- b) aki 2011. december 31-én III. csoportos rokkantsági, baleseti rokkantsági nyugdíjban, rendszeres szociális járadékban részesült.

(Flt. 57/B §.)

7.1.1 számú táblázat - Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma nemenként			
Év	Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma - Férfiak (TS 061)	Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma - Nők (TS 062)	Összesen
2017	16	23	39
2018	14	20	34
2019	13	20	33
2020	14	19	33
2021	14	16	30
2022	0	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A törvények által fennálló kötelezettségeket figyelembe véve a rászorulóknak megadjuk a szükséges segítséget, támogatást annak érdekében, hogy ne szenvedjenek hátrányt. Településünkön a megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma az elmúlt évek során csökkenést mutat. 2017-ben 39 fő, 2021-ben 30 fő részesült ilyen jellegű ellátásban. Elmondható, hogy több nő részesül ilyen jellegű ellátásban, mint férfi.

**7.1.2. számú táblázat - Nappali ellátásban részesülő
fogyatékkal élők száma**

Nincs a településen nappali ellátásban részesülő fogyatékkal élő.

a) fogyatékossgal élő személyek foglalkoztatásának lehetőségei, foglalkoztatottsága, védett foglalkoztatás, közfoglalkoztatás

A fogyatékkal élők a munkavállalók egyik leghátrányosabb helyzetű csoportja. Munkaerő-piaci helyzetük lényegesen rosszabb, mint a lakosság többi tagjáé. Nehezebben találnak tartós foglalkoztatást biztosító munkahelyet, illetve, ha valaki már gazdaságilag aktív korában válik fogyatékossgá, nagyon kicsi az esélye, hogy korábbi munkahelyén foglalkoztatják. A munkaerőpiacon való részvétellel pénzbeli és nem pénzbeli járandóságokhoz lehet hozzájutni, ami pozitív hatással van a résztvevők egészségére. Ezen túlmenően a munka elősegíti a

személyiség fejlődését, meghatározott státuszt és elismertséget biztosít. Lehetővé teszi a társadalmi kapcsolatok kialakulását és a társadalomba való beilleszkedést.

b) munkavállalást segítő lehetőségek

Sajnos a fogyatékkal élők lehetőségei nagyon korlátozottak. Sikeresebb elhelyezkedésüket segítené a pályaválasztási tanácsadás, valamint a felnőttképzési lehetőségek. Ezekre településünkön nincs lehetőség.

c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

Nincs információnk arról, hogy a fogyatékos személyt akadályozottsága miatt nem foglalkoztatják a végzettségének és képzettségének megfelelő álláshelyen.

A foglalkoztatás akkor is meghiúsulhat, ha a fogyatékos személy nem tudja megközelíteni a munkahelyet, például a településen belüli közlekedési akadályok miatt és a támogató szolgáltatótól sem kap segítséget. A fizikai akadályozottság a település domborzati viszonyai miatt igen sok helyen jelen van, de ez nem jelenti azt, hogy a fogyatékos személy alkalmazásának akadálya lenne. Inkább az a probléma, hogy nincs foglalkoztató.

d) önálló életvitelt támogató helyi intézmények, szolgáltatások, programok

A saját lakókörnyezetben, lakóotthonban élő fogyatékos személyeknek alapszolgáltatást nyújtó intézmény nincs a településen. Támogató szolgálat nem működik. Szükség esetén biztosított a házi segítségnyújtás térségi szinten, az utazásban önkormányzatunk segítséget nyújt.

Sajnálatosan a családsegítés és a közösségi ellátás statisztikai nyilvántartásában nem szerepel, hogy a szolgáltatást igénybevevőnek van-e bármilyen fogyatékosága, ezért itt csak becslést adhatunk.

7.2 Fogyatékkal élő személyek pénzügyi és természetbeni ellátása, kedvezményei

Ellátási formák:

Fogyatékosági támogatás: A Fot. 22. §-a alapján biztosított fogyatékosági támogatás a súlyosan fogyatékos személy részére az esélyegyenlőséget elősegítő, havi rendszerességgel járó pénzügyi juttatás. A támogatás célja, hogy - a súlyosan fogyatékos személy jövedelmétől függetlenül -

anyagi segítséggel járuljon hozzá a súlyosan fogyatékos állapotból eredő társadalmi hátrányok mérsékléséhez.

Rokkantsági járadék: A rokkantsági járadékról szóló 83/1987. (XII. 27.) MT rendelet értelmében aki a 25. életéve betöltése előtt teljesen munkaképtelenné vált, illetve 80 %-os vagy azt meghaladó mértékű egészségkárosodást szenvedett és nyugellátást, baleseti nyugellátást részére nem állapítottak meg, rokkantsági járadékra jogosult.

Közlekedési kedvezmény: A súlyos mozgáskorlátozott személyek közlekedési kedvezményeiről szóló 102/2011. (VI. 29.) Korm. rendelet 6. §-a értelmében szerzési és átalakítási támogatásra (közlekedési kedvezmény) a súlyos mozgáskorlátozott személy jogosult

Parkolási igazolvány: Parkolási igazolványra az a személy jogosult,

1. aki közlekedőképességében súlyosan akadályozott,
2. aki látási fogyatékosnak; értelmi fogyatékosnak; autistának; mozgásszervi fogyatékosnak minősül,
3. akit a vakok személyi járadékának bevezetéséről szóló rendelet alapján 2001. július 1-jét megelőzően vaknak minősítettek, vagy aki vaknak vagy gyengénlátónak, mozgásszervi fogyatékosnak, értelmi fogyatékosnak vagy autistának minősül

Fogyatékos személyek számára biztosított alap- és szakosított ellátási formák:

Szociális alapszolgáltatások: étkeztetés, házi segítségnyújtás, családsegítés, jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, támogató szolgáltatás

Szakosított ellátási formák: ápolást, gondozást nyújtó intézmények, fogyatékos személyek otthona, rehabilitációs intézmények, fogyatékos személyek gondozóháza, lakóotthon

Aktuális jogszabályok:

141/ 2000(VIII.9.) Korm. rend A súlyos fogyatékosná minősítésének és felülvizsgálatának valamint a fogyatékosági támogatás folyósításának szabályairól.

218/2003. (XII. 11.) Korm. rendelet a mozgásában korlátozott személy parkolási igazolványáról
1998. évi XXVI. törvény a fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról

2006. évi CXVII. törvény egyes szociális tárgyú törvények módosításáról

2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelet a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól

Állami támogatásban részesülnek, az önkormányzat a lehetőségeihez mérten segíti, ezen személyek életének megkönnyítését együttműködve az érintett személyek igényének megfelelően.

7.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés lehetőségei, akadálymentesítés

Az egyenlő esélyű hozzáférés egyik eszköze az akadálymentesítés, amelynek fogalma az utóbbi években teljesen új tartalmat nyert: ma már valamennyi fogyatékosági csoporthoz tartozó ember –azaz a mozgássérült, a látássérült, a hallássérült, az értelmi fogyatékos, autista és súlyosan halmozottan fogyatékos emberek - speciális szükségleteinek figyelembevételét kell a komplex akadálymentesítés, azaz az egyenlő esélyű hozzáférés megteremtése alatt érteni. Ez olyan eszközök és megoldások telepítését jelenti, amely lehetővé teszi, hogy egy-egy szolgáltatást a mozgássérült embereken túl látás- vagy hallássérült, valamint értelmi fogyatékos emberek is igénybe vehessenek. (Hangos térkép, indukciós hurok, könnyen érthető tájékoztató füzetek, stb.) A kulcs az, hogy ma már nem pusztán épületek akadálymentesítéséről, hanem a *közszolgáltatások egyenlő esélyű hozzáféréséről* beszélünk, amely tehát magában foglalja az épületek komplex akadálymentességét, de annál jóval több.

a) egészségügyi és rehabilitációs ellátások elérhetősége, együttműködése

A településen ilyen szintű ellátásra nincs lehetőség, viszont a településen működik falugondnoki szolgálat, amihez tartozik egy 9 személyes kisbusz. Abban az esetben, ha a rászorulóknak szüksége van rá, a falugondnok el tudja szállítani a személyt, hogy igénybe tudja venni a rehabilitációs ellátásokat.

b) települési önkormányzati tulajdonban lévő középületek akadálymentesítettsége

Jelentős fejlődés a településen, hogy a Községháza, a művelődési ház, rendezvénypark, valamint az orvosi rendelő is akadálymentesített, a művelődési ház, a rendezvénypark és az orvosi rendelő is rendelkezik akadálymentesített mosdóval.

c) közszolgáltatásokhoz, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés lehetőségei, fizikai, információs és kommunikációs akadálymentesítettség, lakóépületek, szolgáltató épületek akadálymentesítettsége

A fogyatékos személy számára jogszabályban meghatározottak szerint - figyelembe véve a különböző fogyatékosági csoportok eltérő speciális szükségleteit - biztosítani kell a közszolgáltatásokhoz való egyenlő esélyű hozzáférést.

Mint ahogyan az előző pontban kifejtésre került a középületek akadálymentesítése részben megoldott a településen.

d) munkahelyek akadálymentesítettsége

Ma már kötelezően, jogszabályban előírt az akadálymentesítettség, amelynek betarttatása nehéz feladat a hatóságok előtt. Azon vállalkozások, amelyek EU forrásra pályáznak, a nyertes projekt keretében az akadálymentesítést kötelező tevékenységként elvégzik. Ez a tény azt vetíti előre, hogy az előttünk álló évtizedben a vállalkozások fokozatosan, de eleget fognak tudni tenni e kötelezettségüknek.

e) közösségi közlekedés, járdák, parkok akadálymentesítettsége

A közlekedési rendszereknek, továbbá a tömegközlekedési eszközöknek, utasforgalmi létesítményeknek - beleértve a jelző- és tájékoztató berendezéseket is - alkalmasnak kell lenniük a fogyatékos személy általi biztonságos igénybevételre. Közhasználatú parkolóban a közlekedésében akadályozott fogyatékos személyek számára - a külön jogszabály szerint - megfelelő számú és alapterületű parkolóhely kialakításáról kell gondoskodni.

Akadálymentes parkolóhely településünkön a parkolók többségében ki van jelölve.

A közterületek, járdák, parkok akadálymentesítése részben biztosított a településen.

Különös figyelmet szükséges fordítani arra, hogy a településfejlesztési tervekben és más településfejlesztési dokumentációkban általános alapelvként jelenjen meg – és ez által minden vonatkozásban érvényesüljön – az egyenlő esélyű hozzáférés szempontrendszer.

f) fogyatékosággal élő személyek számára rendelkezésre álló helyi szolgáltatások (pl. speciális közlekedési megoldások, fogyatékosággal élő személyek nappali intézménye, stb.)

Településünkön fogyatékos személyek számára nincs semmilyen szakszerű szolgáltatás. Mezőkövesden található azonban az „Add a kezed” Lakóotthon, amely tartós bentlakásos, fogyatékosok ápoló-gondozó célú lakóotthona.

A lakóotthon az érintett társadalmi réteg, a fogyatékosok és képviselőik (szülők, családtagok, szakemberek) kezdeményezésére civilszervezeti (Kézenfogva- és Soros Alapítvány), valamint a Szociális és Családügyi Minisztérium kitagolási programja által kormányzati támogatással jött létre.

A lakóotthonok alapvető jellemzője, hogy kis létszámú (6-14 fő) ellátását biztosítja, ezért a lakói számára családias légkört tud teremteni.

A lakóotthonok megpróbálják biztosítani, hogy lakóinak saját intim szférája (saját szoba ill. lakrész) legyen. A lakóotthonok feladatuknak tekintik, hogy a napi tevékenységeket a lakók akaratának figyelembevételével közösen alakítsák ki. A lakóotthoni szemléletmód közé tartozik az is, hogy a lakókat minél nagyobb önállóságra tanítsa, segítse az önálló életvitel kialakulását és ez által a lakók társadalomba történő beilleszkedését.

A normalizációs elv szerint egy adott társadalomban a fogyatékosok számára is ugyanazokat az életfeltételeket kell biztosítani, melyek a társadalom többi tagja számára is biztosított. A lakóotthonok munkáikat, feladataikat e szellemben végzik.

g) előnyben részesítés (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások)

Az önkormányzat próbál segíteni, támogat minden olyan civil szervezetet, alapítványt, amelyek hátránykompenzáló szolgáltatásokat nyújtanak, vagy kívánnak bevezetni.

7.4 Fogyatékossgal élők sajátos igényeinek kielégítését célzó programok a településen

Sajnos ilyen jellegű program még nem valósult meg a településünkön. Ez részben azzal magyarázható, hogy a fogyatékossgal élő személyek száma igen csekély, valamint fogyatékossguk csak olyan mértékű, hogy a nem kifejezetten őket célzó programokat is igénybe tudják venni.

7.5 A fogyatékossgal élőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és a felszámolásukra irányuló kezdeményezések

Településünkön nincsenek ilyen problémák.

7.6 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Közüntézmények, közterületek, járdák, parkok akadálymentesítése részben megoldott	pályázati források keresése

8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása

a) a 3–7. pontban szereplő területeket érintő civil, egyházi szolgáltató és érdekvédelmi szervezetek, önszerveződések feltérképezése (pl. közfeladatot ellátó szervezetek száma közfeladatonként bemutatva, önkéntesek száma, partnerségi megállapodások száma stb.)

A helyi és a kis település lévén, a környező települések szervezetei folyamatosan gyarapodnak, tevékenységüket bővítik annak érdekében, hogy ezen települések élhetőbben legyenek, csökkenjen az elvándorlás és az öregedési index. Ezért van szükség arra, hogy olyan rendezvények kerüljenek megrendezésre, melynek látogatottsága révén ismeretekben gazdagodhatnak a lakosok és az ide látogatók, valamint megismerjék ezen települések nyújtotta lehetőségeket. Az igények felmérése az alap, melyhez hozzáadódik a közös munka, ezáltal a szervezők, megvalósítók is élvezhetik „munkájukat” és annak gyümölcsét.

b) helyi önkormányzati, nemzetiségi önkormányzati, egyházi, civil szektor és gazdasági szereplők közötti partnerség bemutatása

Községünkön nagyon jó a kapcsolatot ápolunk a vallási gyülekezetekkel (baptista, katolikus, református, Jehova tanúi). A településen Roma Kisebbségi Önkormányzat nem működik.

c) önkormányzatok közötti, illetve térségi, területi társulásokkal való partnerség, társadalmi felzárkózást segítő közös programok bemutatása

A Mezőkövesdi kistérség az Észak-Magyarországi Régióban, azon belül Borsod-Abaúj-Zemplén megye délnyugati részén helyezkedik el. A kistérség 21 települést foglalt magába, központi települése Mezőkövesd volt. Területe 680 km², a térség lakónépessége 2004-ben 44 565 fő volt, állandó népessége pedig 45 048 volt. A Kistérségi Társulás 2012. december 31-én megszűnt.

d) a nemzetiségi önkormányzatok célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

Nemzeti Önkormányzat településünkön nem működik.

e) civil szervezetek célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

Településünkön a Bükkzsérc Községi Ifjúságért Alapítvány működik, akivel az együttműködése az Önkormányzatnak nagyon jó.

f) for-profit szereplők részvétele a helyi esélyegyenlőségi feladatok ellátásában.

A for-profit partnerek elsősorban a munkahely teremtés és a közösségi élet fejlesztése tevékenységeinkben válhatnak ideális partnerekké.

9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága

a) a helyzetelemzésben meghatározott esélyegyenlőségi problémák kapcsán érintett nemzetiségi önkormányzatok, egyéb partnerek (állami vagy önkormányzati intézmények, egyházak, civil szervezetek stb.) bevonásának eszközei és eljárásai a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének folyamatába

A helyi esélyegyenlőségi program elkészítése során konzultáltunk az illetékes és érintett partnercsoportok képviselőivel, a civil szervezetekkel, intézmények vezetőivel. Az elkészítés folyamatába bevonásra kerültek, egyéni problémák és megoldási alternatívák felvázolására is lehetőségük volt, melyeket közösen megvitattunk és ezek alapján elkészítettük jelen programunkat. Önkormányzatunk ügyfélfogadási rendje szerint várta a jelentkezőket, akik hozzászólhattak a program kidolgozásához. A program megvalósíthatóságát és szakmaiságát is mindvégig szem előtt tartottuk. A különböző szervezetek és a lakosság végrehajtással kapcsolatos észrevételeit személyesen kezeltük, hirdető fórumainkon nyilvánossá tettük a közreműködés lehetőségét.

b) az a) pont szerinti szervezetek és a lakosság végrehajtással kapcsolatos észrevételeinek visszacsatolását szolgáló eszközök bemutatása, valamint annak rögzítése, hogy működtet-e HEP Fórumot.

Bükkzsérc Község Települési Esélyegyenlőségi Programja mindenki számára nyilvános és elérhető. A hozzáférés Bükkzsérc Község Polgármesteri Hivatalában, ügyfélfogadási időben, vagy előre egyeztetett további időpontban megtekinthető, továbbá a település honlapján is megtekinthető.

Fontos továbbá minden elérhető eszközt és helyi médiumot bevonni (honlap, tájékoztató kiadványok, rendezvények, lakossági fórumok, helyi sajtó stb.) a támogató szakmai és társadalmi környezet kialakítása érdekében, ezért megjelenéseink és rendezvényeink esélyegyenlőség biztosítását szem előtt tartva kerülnek megvalósításra.

c) A képviselő-testületi döntést követően az elfogadott HEP dokumentumot, valamint a hiteles határozatot a települési önkormányzat a helyben szokásos módon közzé teszi, és megküldi a TEF esélyegyenlőségi mentora részére. A TEF az települései önkormányzatok HEP-jeit közzéteszi, honlapján megjelenti.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

1. A HEP IT részletei

A helyzetelemzés megállapításainak összefoglalása

Célcsoport	Következtetések	
	problémák beazonosítása rövid megnevezéssel	fejlesztési lehetőségek meghatározása rövid címmel
Romák és/vagy mélyszegény- ségben élők	A tartós munkanélküliség aránya magas	Közfoglalkoztatási programokba történő bevonásuk
	Egyéb önkormányzati támogatásban részesülők száma magas	Pályázati források ezen probléma megoldására
Gyermekek	Kábítószer, élvezeti cikkek megjelenésének elkerülése	Prevenációs programok, felvilágosító előadások megtartása
	Hátrányos helyzetű gyermekek jelenléte az óvodai nevelésben	Korai óvodai fejlesztő foglalkozásokba való bevonásuk
Idősek	Elmagányosodás	Minden lehetőséget megragadva kell az idős emberek magányának leküzdésében, illetve megelőzésében részt venni, a házi gondozás és különböző programok szervezése keretében
	Szabadidő hasznos eltöltése	Az igények felmérését követően hasznos, egészségmegőrzéssel, kreatív és kulturális foglalkozások szervezése
Nők	Nehezen tudnak visszakerülni és elhelyezkedni a munka világában	Képzési programok körének szélesítése, tájékoztatás a lehetőségekről
	Elszigetelődés és egyéb veszélyeztetettségi tényezők kialakulása	Partnerség és támogató közösségi szolgálat létrehozása, programok, tanácsadás.

Fogyatékkal élők	Közintézmények, közterületek, járdák, parkok akadálymentesítése részben megoldott	pályázati források keresése
------------------	---	-----------------------------

A beavatkozások megvalósítói

Célcsoport	Következtetésben megjelölt beavatkozási terület, mint intézkedés címe, megnevezése	Az intézkedésbe bevont aktorok és partnerek – kiemelve a felelőst
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	Munkával a településen – Tartós munkanélküliek számának csökkentése	Közfoglalkoztatási programok körének szélesítése, pályázatok útján Partnerek: vállalkozók, alapítványok, civil szféra Felelős: Polgármester
	Eladósodottság csökkentése	Lakásfenntartási támogatás, rendkívüli önkormányzati támogatás és egyéb segélyezések körének bővítése, akár pályázatok útján is. Partnerek: civil szféra, alapítványok, egyház Felelős: Polgármester
Gyermekek	Hátrányos helyzetű gyermekek jelenléte az óvodai nevelésben	Korai óvodai fejlesztés foglalkozásokba való bevonásuk Partnerek: óvónők, speciális szakemberek Felelős: Polgármester, óvodavezető
	Kábítószer, élvezeti cikkek megjelenésének elkerülése	Drogprevenációs előadások. Bűncselekményekről felvilágosítás Partnerek: Rendőrség, speciális szakemberek Felelős: Polgármester
Idősek	Elmagányosodás	Házigondozás, programok szervezése Partnerek: Szociális szféra Felelős: Polgármester
	Szabadidő hasznos eltöltése	Az igények felmérését követően hasznos,

		<p>egészségmegőrzéssel, kreatív és kulturális foglalkozások szervezése</p> <p>Partnerek: szabadidő szervező szakemberek</p> <p>Felelős: Polgármester</p>
Nők	Nehezen tudnak visszakerülni és elhelyezkedni a munka világában	<p>Képzési programok körének szélesítése, tájékoztatás a lehetőségekről</p> <p>Partnerek: Munkaügyi Központ</p> <p>Felelős: Polgármester</p>
	Elszigetelődés és egyéb veszélyeztetettségi tényezők kialakulása	<p>A közösségi életbe történő bevonás, önkéntes munkába történő bevonás, partnerség és támogató közösségi szolgálat létrehozása, programok, tanácsadás</p> <p>Partnerek: Védőnők, szakemberek</p> <p>Felelős: Polgármester</p>
Fogyatékkal élők	Közterületek, járdák, parkok akadálymentesítése nem vagy csak részben megoldott	<p>pályázati források keresése</p> <p>Partnerek: vállalkozók, egyház, civil szféra, alapítványok</p> <p>Felelős: Polgármester</p>

Jövőképünk

Fontos számunkra, hogy a mélyszegénységben élők készségeik segítségével ki tudjanak törni a jelenlegi helyzetükből.

Kiemelt területnek tartjuk a gyerekek szabadidejének hasznos eltöltésének biztosítását.

Folyamatosan odafigyelünk az idősek elmagányosodásának elkerülésére.

Elengedhetetlennek tartjuk a nők esetén az elszigeteltség megszüntetését, valamint a helyi közéletben történő aktív részvételüket.

Különös figyelmet fordítunk a fogyatékkal élők esélyegyenlőségének biztosítására, továbbá kiemelt terület munkavállalásuk elősegítése, új ismeretek elsajátítása.

Az intézkedési területek részletes kifejtése

A	Intézkedés címe:	Közfoglalkoztatás szervezése, tovább folytatása.
B	Feltárt probléma megnevezése	A településen élő aktív korúak körében (3.2.1. táblázat) 4,01%-os a munkanélküliség, melyet közfoglalkoztatás szervezésével szeretnénk csökkenteni, ez a fajta foglalkoztatás elősegítené az elsődlegesen munkaerő-piacon való későbbi elhelyezkedésüket.
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	Rövidtávú: 2 év múlva 4,01%-ból, 3% legyen, Középtávú: 5 év múlva még nagyobb csökkenés, Hosszú távú: 10 év múlva még nagyobb csökkenés. Munkahelyteremtés, meglévő munkahelyek megtartása.
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	Önkormányzat költségvetése.
E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőségét Elősegítő Nemzeti Stratégia (2010-2021)
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	Helyi adottságok feltérképezése, pályázat benyújtása közfoglalkoztatásra, új munkahelyek létrehozása és megtartása.
G	Az intézkedés felelőse	Polgármester
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	2028. 11. 30. (csütörtök)
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	önkormányzati adatok, helyi adatgyűjtés, TelR KSH Csökken a munkanélküliek száma, munkahelyek létrejötte, alacsony lesz a munkanélküliségi ráta, nő a foglalkoztatás.
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	Pályázati pénz támogatás Technikai háttér szakemberek megléte
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Működési és pályázati támogatottság függvénye, önkormányzati döntés alapján folyamatosan megvalósítható.
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	Nem önkormányzatok közötti együttműködés keretében megvalósuló intézkedés.

A	Intézkedés címe:	Eladósodottság csökkentése a mélyszegénységben élőknel
B	Feltárt probléma megnevezése	Munkanélküliség vagy tartós munkanélküliség miatt nőtt az eladósodottak száma a településen
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A támogatások, segélyek segítségével csökkenjen az eladósodottak száma
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	Önkormányzat költségvetése.
E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	Lakásfenntartási támogatás, rendkívüli önkormányzati támogatás és egyéb segélyezések körének bővítése, akár pályázatok útján is.
G	Az intézkedés felelőse	Polgármester
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	2026. 12. 31. (csütörtök)
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Teir Ksh Önkormányzati adatok
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	Pénzügyi forrás Pályázati források
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Pénzügyi forrásoktól függ.
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	Nem önkormányzatok közötti együttműködés keretében megvalósuló intézkedés.

A	Intézkedés címe:	Drogfogyasztás felbukkanásának és a fiatalkori bűnelkövetések megelőzése
B	Feltárt probléma megnevezése	Célunk, hogy településünkön ne forduljon elő a fiatalok körében drogfogyasztás, illetve bűnelkövetés.
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	Arra törekszünk, hogy egyetlen gyermek sem forduljon droghoz és élvezeti szerekhez községünkben. Emellett pedig ne forduljon elő településünkön fiatalok által elkövetett bűncselekmény.
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	Családsegítő szolgálat éves terve.
E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024) „Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032)
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	Drogprevenációs előadások. Bűncselekményekről felvilágosítás
G	Az intézkedés felelőse	Polgármester
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	2027. 09. 30. (csütörtök)
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Programokon résztvevők száma. Lakosság biztonságérzetének növekedése.
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	Terembérlet, technikai feltételek, szakemberek felkérése
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Fenntartható.
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	Nem önkormányzatok közötti együttműködés keretében megvalósuló intézkedés.

A	Intézkedés címe:	Hátrányos helyzetű gyerekek az óvodai nevelésben
B	Feltárt probléma megnevezése	Hátrányos helyzetű gyerekek jelenléte az óvodai nevelésben
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	Csökkenjen a hátrányos helyzetű gyerekek száma az óvodában
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	Óvodai nevelési program. Önkormányzat költségvetése. Családsegítő szolgálat éves terve.
E	A cél kapcsolódása országos szakpolitikai stratégiákhoz	„Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032)
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	Korai fejlesztés, foglalkozásba való bevonás.
G	Az intézkedés felelőse	Polgármester
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	2025. 08. 31. (vasárnap)
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Hosszú távon csökken a hátrányos helyzetű gyerekek száma.
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	Szakemberek Technikai feltételek Pénzügyi erőforrás
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Fenntartható.
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	Nem önkormányzatok közötti együttműködés keretében megvalósuló intézkedés.

A	Intézkedés címe:	Nők elszigetelődésének, háttérbe szorulásának megelőzése.
B	Feltárt probléma megnevezése	A munkából kieső gyermeket vállaló nők gyakran nem találhatnak vissza a munkaerőpiacra. Nincs lehetőségük sem kikapcsolódni, sem munkát vállalni a gyermekek miatt.
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	Célunk, hogy az érintett nők részt vegyenek a falu életében, rendezvényeken, esetleg önkéntes munkában, és érezzék, hogy fontos tagjai a közösségnek.
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	Önkormányzat költségvetése.
E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőségét Elősegítő Nemzeti Stratégia (2010-2021)
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	A közösségi életbe történő bevonás, önkéntes munkába történő bevonás.
G	Az intézkedés felelőse	Polgármester
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	2028. 11. 30. (csütörtök)
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Programba bevontak száma.
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	humán erőforrások mozgósítása, technikai feltételek, szakemberek bevonása.
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Fenntartható.
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	Nem önkormányzatok közötti együttműködés keretében megvalósuló intézkedés.

A	Intézkedés címe:	Nők számának emelkedése a munkaerőpiacon
B	Feltárt probléma megnevezése	Magas a nők száma a munkanélküliek körében.
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	Csökkenjen a munkanélküli nők száma.
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	Önkormányzat költségvetése
E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőségét Elősegítő Nemzeti Stratégia (2010-2021)
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	- Képzési programok körének szélesítése, tájékoztatás a lehetőségekről
G	Az intézkedés felelőse	Polgármester
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	2025. 12. 31. (szerda)
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Képzéseken résztvevők száma. Elhelyezkedők száma.
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	Pályázati források Pénzügyi források Humán erőforrás
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Fenntartható.
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	Nem önkormányzatok közötti együttműködés keretében megvalósuló intézkedés.

A	Intézkedés címe:	Az idősek elmagányosodása
B	Feltárt probléma megnevezése	Az időskor vele járója, hogy nehezebben mozdulnak ki, nem vonódnak be a közösségi programokba.
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	Célunk, hogy településünk idős lakosait be tudjuk vonni különféle programokba, a házi gondozással csökkentjük elmagányosodásukat.
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	Önkormányzat költségvetése
E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Idősügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022), (2023-2024)
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	- Házigondozás, programok szervezése.
G	Az intézkedés felelőse	Polgármester
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	2025. 12. 31. (szerda)
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Programokon résztvevők száma.
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	technikai feltételek, terembérlet, szakemberek bevonása.
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Fenntartható.
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	Nem önkormányzatok közötti együttműködés keretében megvalósuló intézkedés.

A	Intézkedés címe:	Szabadidő hasznos eltöltése az idősök körében
B	Feltárt probléma megnevezése	Az idősök nem tudják a szabadidejüket szervezett és kulturált keretek között eltölteni.
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	Minél több időskorú lakost sikerüljön bevonni a programokba, ezáltal hasznosan tudják közösségben eltölteni szabadidejüket.
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	Önkormányzat költségvetése
E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Idősügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022), (2023-2024)
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	- Az igények felmérését követően hasznos egészségmegőrző, kreatív és kulturális programok szervezése
G	Az intézkedés felelőse	Polgármester
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	2024. 12. 31. (kedd)
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Programokon résztvevők száma.
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	Pénzügyi források Szakemberek Pályázati források
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Fenntartható.
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	Nem önkormányzatok közötti együttműködés keretében megvalósuló intézkedés.

A	Intézkedés címe:	Akadálymentesítés
B	Feltárt probléma megnevezése	Közintézmények, közterületek, járdák, parkok akadálymentesítése nem, vagy csak részben megoldott
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A település minél nagyobb területének akadálymentesítése, hogy a fogyatékossgal élők is egyenrangúan el tudjanak érni mindenhová, ne legyen számukra akadály.
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	Településfejlesztési terv
E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Országos Fogyatékossgügyi Program (2015-2025)
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	- Akadálymentesítése a közterületeknek, járdáknak, parkoknak.
G	Az intézkedés felelőse	Polgármester
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	2025. 12. 31. (szerda)
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Akadálymentesítés mértéke. Akadálymentesített épületek száma.
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	Pénzügyi forrás Pályázati források
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Pályázati forrás esetén fenntartható.
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	Nem önkormányzati együttműködés keretében megvalósuló intézkedés.

2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

3. melléklet a 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelethez

Intézkedés sorszáma	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L
	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetésében feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiához	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása
I. A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége												
1	Közfoglalkoztatás szervezése, tovább folytatása.	A településen élő aktív korúak körében (3.2.1. táblázat) 4,01%-os a munkanélküliség, melyet közfoglalkoztatás szervezésével szeretnénk csökkenteni, ez a fajta foglalkoztatás elősegítené az elsősorban munkaerő-piacon való későbbi elhelyezkedésüket.	Rövidtávú: 2 év múlva 4,01%-ból, 3% legyen. Középtávú: 5 év múlva még nagyobb csökkenés. Hosszú távú: 10 év múlva még nagyobb csökkenés. Munkahelyteremtés, meglévő munkahelyek megtartása.	Önkormányzat költségvetése.	Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőségét Elősegítő Nemzeti Stratégia (2010-2021)	Helyi adottságok feltérképezése, pályázat benyújtása közfoglalkoztatásra, új munkahelyek létrehozása és megtartása.	Polgármester	2020.11.30.	önkormányzati adatok, helyi adatgyűjtés, TeIR KSH Csökken a munkanélküliség száma, munkahelyek létrejötte, alacsony lesz a munkanélküliségi ráta, nő a foglalkoztatás.	Pályázati pénz támogatás Technikai háttér szakemberek megléte	Működési és pályázati támogatottság függvénye, önkormányzati döntés alapján folyamatosan megvalósítható.	Nem önkormányzatok közötti együttműködés keretében megvalósuló intézkedés.
2	Eladósodottság csökkentése a mélyszegénységben élőknel	Munkanélküliség vagy tartós munkanélküliség miatt nőtt az eladósodottak száma a településen	A támogatások, segélyek segítségével csökkenjen az eladósodottak száma	Önkormányzat költségvetése.	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030	Lakásfenntartási támogatás, rendkívüli önkormányzati támogatás és egyéb segélyezések körének bővítése, akár pályázatok útján is.	Polgármester	2026.12.31.	TeIR Ksh Önkormányzati adatok	Pénzügyi forrás Pályázati Források	Pénzügyi forrásoktól függ.	Nem önkormányzatok közötti együttműködés keretében megvalósuló intézkedés.
II. A gyermekek esélyegyenlősége												
1	Drogfogyasztás felbukkanásának és a fiatalok bűnelkövetése megelőzése	Célunk, hogy településünkön ne forduljon elő a fiatalok körében drogfogyasztás, illetve bűnelkövetés.	Arra törekszünk, hogy egyetlen gyermek sem forduljon droghoz és élvezeti szerekhez közösségünkben. Emellett pedig ne forduljon elő településünkön fiatalok által elkövetett bűncselekmény.	Csalódsegítő szolgálat éves terve.	Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024) „Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032)	Drogprevenációs előadások, bűncselekményekről felvilágosítás	Polgármester	2027.09.30.	Programokon résztvevők száma, lakosság biztonságérzetének növekedése.	Terembérlés, technikai feltételek, szakemberek felkérése	Fenntartható.	Nem önkormányzatok közötti együttműködés keretében megvalósuló intézkedés.
2	Hátrányos helyzetű gyerekek az óvodai nevelésben	Hátrányos helyzetű gyerekek jelenléte az óvodai nevelésben	Csökkenjen a hátrányos helyzetű gyerekek száma az óvodában	Óvodai nevelési program, önkormányzat költségvetése, Csalódsegítő	„Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032)	Korai fejlesztés, foglalkozásba való bevonás.	Polgármester	2025.08.31.	Hosszú távon csökken a hátrányos helyzetű gyerekek száma.	Szakemberek Technikai feltételek Pénzügyi erőforrás	Fenntartható.	Nem önkormányzatok közötti együttműködés keretében

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi problémák megnevezése	Az intézkedésről előírt kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	A cél kapcsolódása országos szakpolitikai stratégiákkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményének fenntarthatósága	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása
				szolgálat éves terve.								megvalósuló intézkedés.
III. A nők esélyegyenlősége												
1	Nők elszigetelődésének háttérbe szorulásának megelőzése.	Fontos, hogy településünkön a nők ne szigetelődjenek el, ne szorítsák háttérbe saját érdekeiket.	Célunk, hogy az érintett nők részt vegyenek a falu életében, rendezvényeken, esetleg önkéntes munkában, és érezzék, hogy fontosak a közösségnek.	Önkormányzat költségvetése.	Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőségét Elősegítő Nemzeti Stratégia (2010-2021)	A közösségi életbe történő bevonás, önkéntes munkába történő bevonás.	Polgármester	2025.11.30.	Programba bevontak száma.	humán erőforrások mozgósítása, technikai feltételek, szakemberek bevonása.	Fenntartható.	Nem önkormányzatok közötti együttműködés keretében megvalósuló intézkedés.
2	Nők számának emelkedése a munkaerőpiacon	Magas a nők száma a munkanélüliek körében.	Ködkeljen a munkanélülők nők száma	Önkormányzat költségvetése.	Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőségét Elősegítő Nemzeti Stratégia (2010-2021)	Képzési programok iránti érdeklődés, tájékoztatás a lehetőségekről	Polgármester	2025.12.31.	Képzéseken résztvevők száma, Elhelyezkedők száma.	Pályázati források Pénzügyi források Humán erőforrás	Fenntartható.	Nem önkormányzatok közötti együttműködés keretében megvalósuló intézkedés.
IV. Az idősek esélyegyenlősége												
1	Az idősek elmagányosodása	Az időskor vele járja, hogy nehezebben szokunk ki, nem jönnek be a közösségi programokba.	Célunk, hogy településünk időseit be tudjuk vonni különféle programokba, a házi gondozással ellátottak elmagányosodásukat	Önkormányzat költségvetése.	Idősügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022), (2023-2024)	Házigondozás, programok szervezése.	Polgármester	2025.12.31.	Programokon résztvevők száma.	technikai feltételek, terembérlés, szakemberek bevonása.	Fenntartható.	Nem önkormányzatok közötti együttműködés keretében megvalósuló intézkedés.
2	Szabadidő hasznos eltöltése az idősek körében	Az idősek körében népszerűvé tegyük a szabadidő hasznos eltöltésére tervezett programokat.	Mivel több időskorú lakost sikerüljön bevonni a programokba, ezáltal hasznosan tudják közösségben eltölteni szabadidejüket.	Önkormányzat költségvetése.	Idősügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022), (2023-2024)	Az igények felmérést követően hasznos egészségmegőrző, kreatív és kulturális programok szervezése	Polgármester	2024.12.31.	Programokon résztvevők száma.	Pénzügyi források Szakemberek Pályázati források	Fenntartható.	Nem önkormányzatok közötti együttműködés keretében megvalósuló intézkedés.
V. A fogyatékkal élők esélyegyenlősége												
1	Akadálymentesítés	Köztérutak, közterületek, járdák, parkok akadálymentesítése nem, vagy csak részben megoldott	A település minél nagyobb területének akadálymentesítése, hogy a fogyatékkal élők is egyenrangúan el tudjanak élni mindenhol, ne	Településfejlesztési terv.	Országos Fogyatékosügyi Program (2015-2025)	Akadálymentesítése a közterületeknek, járdáknak, parkoknak.	Polgármester	2025.12.31.	Akadálymentesítés mértéke. Akadálymentesített épületek száma.	Pénzügyi források Pályázati források	Pályázati forrás esetén fenntartható.	Nem önkormányzati együttműködés keretében megvalósuló intézkedés.

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi problémák megnevezése	Az intézkedésről előírt kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	A cél kapcsolódása országos szakpolitikai stratégiákkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményének fenntarthatósága	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása
			egyen számunkra kiadály.									

3. Megvalósítás

3.1 A megvalósítás előkészítése

Önkormányzatunk az általa fenntartott intézmények vezetői számára feladatult adja és ellenőrzi, a településen működő önkormányzati fenntartású intézmények vezetőit pedig

partneri viszony során kéri, hogy a Helyi Esélyegyenlőségi Programot valósítsák meg, illetve támogassák.

Önkormányzatunk azt is kéri intézményeitől és partnereitől, hogy vizsgálják meg, és a program elfogadását követően biztosítsák, hogy az intézményük működését érintő, és az esélyegyenlőség szempontjából fontos egyéb közszolgáltatásokat meghatározó stratégiai dokumentumokba és iránymutatásokba épüljenek be és érvényesüljenek az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó azon kötelezettségek, melyek az önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjában részletes leírásra kerültek.

Önkormányzatunk elvárja, hogy intézményei a Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Tervében szereplő vállalásokról, az őket érintő konkrét feladatokról intézményi szintű akcióterveket és évente cselekvési ütemterveket készítsenek.

Önkormányzatunk a HEP kidolgozására és megvalósítására, továbbá értékelésére, ellenőrzésére és az ennek során nyert információk visszacsatolására, valamint a programba történő beépítésének garantálására Helyi Esélyegyenlőségi Programért Felelős Fórumot hoz létre és működtet.

A fentiekkel kívánjuk biztosítani, hogy az HEP IT-ben vállalt feladatok településünkön maradéktalanul megvalósuljanak.

3.2 A megvalósítás folyamata

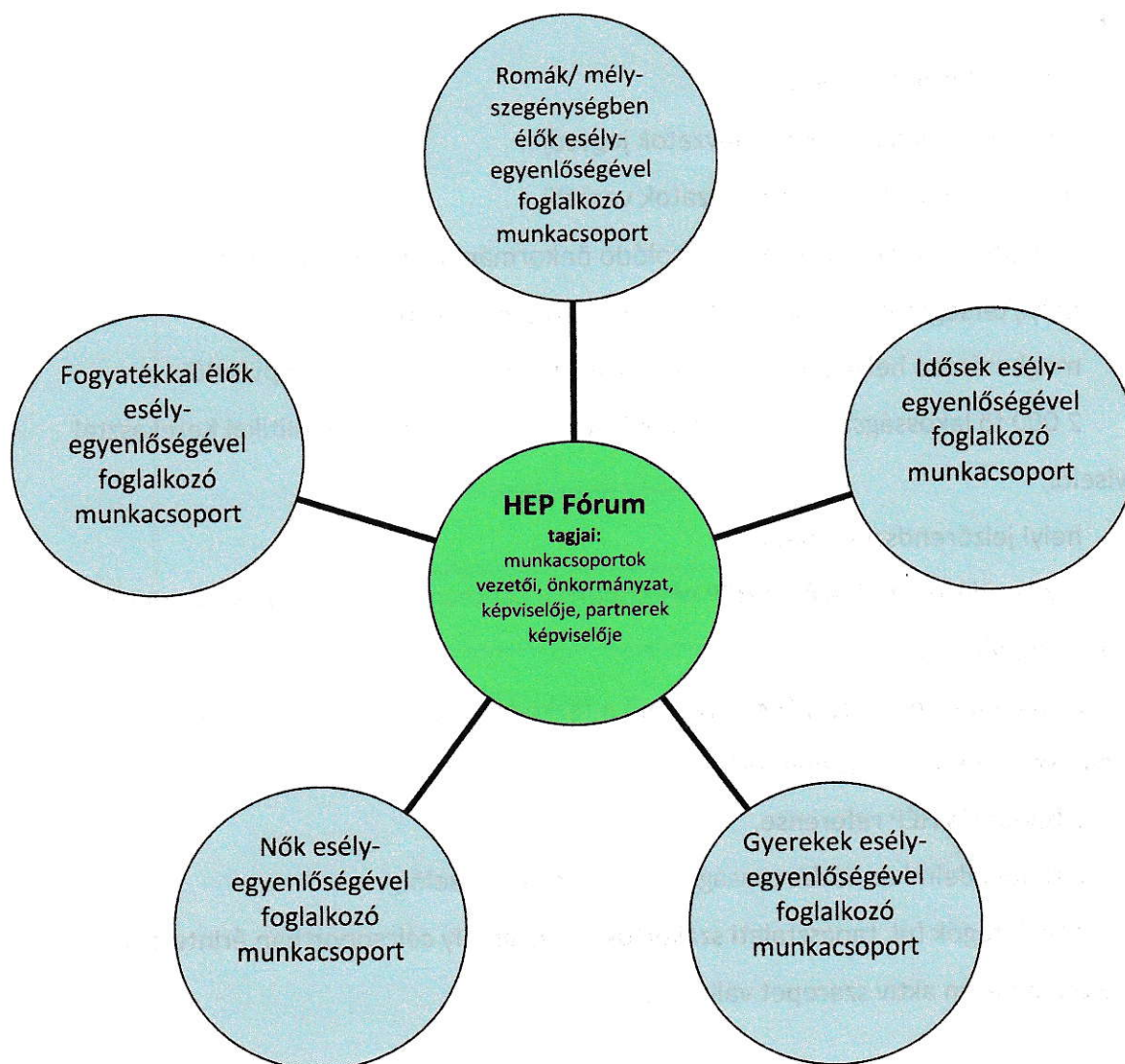
A társadalmi partnerség és együttműködés egyik eszköze a HEP Fórumok szervezése lehet. HEP Fórumok segítségével a helyi állami, önkormányzati, egyházi és civil szervezetek között a hatékonyabb együttműködés alakulhat ki. a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosításában, a problémákra adekváтан válaszoló intézkedések megfogalmazásában, összehangolásában, valamint a HEP intézkedéseinek megvalósításában, megkönnyítve így az önkormányzatok esélyteremtő feladatainak ellátását.

A HEP Fórum feladatai:

- a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosítása, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazása, összehangolása,
- a HEP intézkedéseinek megvalósításában, az HEP IT megvalósulásának figyelemmel kísérése, a HEP IT-ben lefektetett célok megvalósulásához szükséges beavatkozások évenkénti felülvizsgálata,
- annak figyelemmel kísérése, hogy a megelőző időszakban végrehajtott intézkedések elősegítették-e a kitűzött célok megvalósulását, és az ezen tapasztalatok alapján esetleges új beavatkozások meghatározása
- a HEP IT aktualizálása, az esetleges változások beépítése a HEP IT-be, a módosított HEP IT előkészítése képviselő-testületi döntésre
- az esélyegyenlőséggel összefüggő problémák megvitatása
- a HEP IT és az elért eredmények nyilvánosság elé tárása, dokumentálása, kommunikálása

Az esélyegyenlőség fókuszban lévő célcsoportjaihoz és/vagy kiemelt problématerületekre a terület aktorainak részvételével tematikus munkacsoportokat alakíthatunk 2 ezer fő feletti településeken (opcionális) az adott területen kitűzött célok megvalósítása érdekében. A munkacsoportok vezetői egyben tagjai az Esélyegyenlőségi Fórumnak is, a munkacsoportok rendszeresen (minimum évente) beszámolnak munkájukról az Esélyegyenlőségi Fórum számára.

A HEP Fórum működése:

A Fórum legalább két évente, a felülvizsgálatok és az új HEP elfogadása előtt, de szükség esetén ennél gyakrabban ülésezik.

A Fórum működését megfelelően dokumentálja, üléseiről jegyzőkönyv készül.

A Fórum javaslatot tesz az HEP IT megvalósulásáról készített beszámoló elfogadására, vagy átdolgoztatására, valamint szükség szerinti módosítására.

A HEP Fórum egy-egy beavatkozási terület végrehajtására felelőst jelölhet ki tagjai közül.

A HEP Fórumok javasolt összetétele:

Tagok

- a település polgármestere,
- a település/közös önkormányzatok jegyzője,
- helyi nemzetiségi önkormányzatok vezetői,
- beavatkozási területekhez kapcsolódó önkormányzati bizottságok képviselői,
- helyi/térségi releváns közszolgáltató intézmények képviselői,
- meghatározó helyi/térségi gazdasági szereplők, munkáltatók képviselői,
- 2 000 fő lakosságszám feletti települések esetében a Szociálpolitikai Kerekasztal képviselői,
- helyi jelzőrendszeri felelős,
- a településen működő - a HEP célcsoportjai kapcsán érintett - civil szervezetek és egyházak képviselői,
- A HEP intézkedési tervében szereplő intézkedések végrehajtásáért felelős intézmények, szervezetek képviselői,
- a település HEP referense,
- a rendvédelmi és közbiztonsági szervezetek képviselői,
- egyéb tagok (pl. tapasztalati szakértőként valamely célcsoportban érintett személy, vagy a településen aktív szerepet vállaló személyek).

Állandó meghívottak

- a település képviselő-testületének tagjai,
- az illetékes esélyegyenlőségi mentor,
- tankerületi központ képviselője,
- környező települések önkormányzati szereplői,
- járási jelzőrendszeri tanácsadó,
- egyéb meghívottak (járási hivatalok beavatkozási területekhez és célcsoportokhoz kapcsolódó szervezeti egységeinek képviselői, térségi felzárkózási programok képviselői)

3.3 Monitoring és visszacsatolás

A Helyi Esélyegyenlőségi Program megvalósulását, végrehajtását a HEP Fórum ellenőrzi, és javaslatot készít a HEP szükség szerinti aktualizálására az egyes beavatkozási területek felelőseinek, illetve a létrehozott munkacsoportok beszámolóinak alapján.

3.4 Nyilvánosság

A program elfogadását megelőzően, a véleménynyilvánítás lehetőségének biztosítása érdekében nyilvános fórumot hívunk össze.

A véleményformálás lehetőségét biztosítja az Helyi Esélyegyenlőségi Program nyilvánosságra hozatala is, valamint a megvalósítás folyamatát koordináló HEP Fórum első ülésének mihamarabbi összehívása.

A nyilvánosság folyamatos biztosítására legalább évente tájékoztatjuk a program megvalósításában elért eredményekről, a monitoring eredményeiről a település döntéshozóit, tisztségviselőit, az intézményeket és az együttműködő szakmai és társadalmi partnerek képviselőit.

A HEP Fórum által végzett éves monitoring vizsgálatok eredményeit nyilvánosságra hozzuk a személyes adatok védelmének biztosítása mellett. A nyilvánosság biztosítására az önkormányzat honlapja, a helyi média áll rendelkezésre. Az eredményekre felhívjuk a figyelmet az önkormányzat és intézményeinek különböző rendezvényein, beépítjük kiadványainkba, a tolerancia, a befogadás, a hátrányos helyzetűek támogatásának fontosságát igyekszünk megértetni a lakossággal, a támogató szakmai és társadalmi környezet kialakítása érdekében.

3.5 Kötelezettségek és felelősség

Az esélyegyenlőséggel összefüggő feladatokért az alábbi személyek/csoportok felelősek:

A Helyi Esélyegyenlőségi Program végrehajtásáért az önkormányzat részéről a Polgármester felel.

- Az ő feladata és felelőssége a HEP Fórum létrejöttének szervezése, működésének sokoldalú támogatása, az önkormányzat és a HEP Fórum közötti kapcsolat biztosítása.
- Folyamatosan együttműködik a HEP Fórum vezetőjével.
- Felelősségi körébe tartozó, az alábbiakban felsorolt tevékenységeit a HEP Fórum vagy annak valamely munkacsoportjának bevonásával és támogatásával végzi. Így
  - o Felel azért, hogy a település minden lakója és az érintett szakmai és társadalmi partnerek számára elérhető legyen a Helyi Esélyegyenlőségi Program.
  - o Figyelemmel kíséri azt, hogy az önkormányzat döntéshozói, tisztségviselői és intézményeinek dolgozói megismerik és követik a HEP-ben foglaltakat.
  - o Támogatnia kell, hogy az önkormányzat, illetve intézményeinek vezetői minden ponton megkapják a szükséges felkészítést és segítséget a HEP végrehajtásához.
  - o Kötelessége az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben meg tennie a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményezni, és a jogsértés következményeinek elhárításáról intézkedni

A település vezetése, az önkormányzat tisztségviselői és a települési intézmények vezetői

- felelősek azért, hogy ismerjék az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó jogi előírásokat, biztosítsák a diszkriminációmentes intézményi szolgáltatásokat, a befogadó és toleráns légkört, és megragadjanak minden alkalmat, hogy az esélyegyenlőséggel kapcsolatos ismereteiket bővítő képzésen, egyéb programon részt vegyenek.
- Felelősségük továbbá, hogy ismerjék a HEP IT-ben foglaltakat és közreműködjenek annak megvalósításában.
- Az esélyegyenlőség sérülése esetén hivatalosan jelezzék azt a HEP IT kijelölt irányítóinak.
- Az önkormányzati intézmények vezetői intézményi akciótervben gondoskodjanak az Esélyegyenlőségi Programban foglaltaknak az intézményükben történő maradéktalan érvényesüléséről.

Szükséges továbbá, hogy a jogszabály által előírt feladat-megosztás, együttműködési kötelezettség alapján a települési önkormányzattal kapcsolatban álló szereplők ismerjék a HEP-et, annak megvalósításában aktív szerepet vállaljanak.

3.6 Érvényesülés, módosítás

Amennyiben a kétévente előírt – de ennél gyakrabban, pl. évente is elvégezhető - felülvizsgálat során kiderül, hogy a HEP IT-ben vállalt célokat nem sikerül teljesíteni, a HEP Fórum megvitatja a beavatkozási tevékenységek korrekciójára, kiegészítésére vonatkozó intézkedési tervjavaslatát annak érdekében, hogy a célok teljesíthetők legyenek.

Az HEP IT-t mindenképp módosítani szükséges, ha megállapításaiban lényeges változás következik be, illetve amennyiben a tervezett beavatkozások nem elegendő módon járulnak hozzá a kitűzött célok megvalósításához.

Az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben az HEP IT végrehajtásáért felelős személy megteszi a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményez, és intézkedik a jogsértés következményeinek elhárításáról.

4. Elfogadás módja és dátuma

I. Bükkzsérc Község Önkormányzatának 2023-2028. közötti időszakra vonatkozó Helyi Esélyegyenlőségi Programjának szakmai és társadalmi vitája megtörtént. Az itt született észrevételeket a megvitatást követően a HEP Intézkedési Tervébe beépítettük.

II. Ezt követően Bükkzsérc Község Önkormányzatának képviselő-testülete a Helyi Esélyegyenlőségi Programot (melynek része az Intézkedési Terv) megvitatta és 121/2023.(XII.14.) számú határozatával elfogadta.

Csatolt melléklet:

- képviselő testület elfogadó határozatának kivonata

Bükkzsérc, 2023. december 14.

Polgármester

VASAS CSABA